

B—160—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper V

(Indian Constitution)

(MCQ & Theory)

(Saturday, 11-11-2017)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Wrong answers will carry negative marks (only for MCQs).
 - (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 - (iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नासाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) is the current President of Rajya Sabha.

(a) Sushma Swaraj (b) M. Hamid Ansari

(c) Shashi Tharoor (d) Vankayya Naidu

राज्यसभेचे विद्यमान अध्यक्ष आहेत.

(a) सुषमा स्वराज (b) एम. हमीद अन्सारी

(c) शशी थरूर (d) व्यंकय्या नायडू

P.T.O.

(ii) Who among the following was *not* included in Constitution Assembly ?

- (a) Pandit Nehru (b) Vallabhbhai Patel
(c) Dr. Rajendra Prasad (d) Br. M. Ali Jinnah

खालीलपैकी कोणाचा भारताच्या घटना समितीमध्ये समावेश नव्हता ?

- (a) पंडित नेहरू (b) वल्लभभाई पटेल
(c) डॉ. राजेंद्र प्रसाद (d) ब्र. म. अली जिन्ना

(iii) Who is the guardian of the Fundamental Rights included in the Indian Constitution ?

- (a) Supreme Court (b) Parliament
(c) Prime Minister (d) Governor

भारतीय संविधानामधील मुलभूत हक्कांचे संरक्षक म्हणून कोणाला संबोधले जाते ?

- (a) सर्वोच्च न्यायालय (b) संसद
(c) पंतप्रधान (d) राज्यपाल

(iv) The members of the Rajya Sabha are elected by :

- (a) The people
(b) Lok Sabha
(c) Elected members of the Legislative Assembly
(d) Elected members of the Legislative Council

राज्यसभेचे सदस्य खालीलपैकी कोणाकडून निवडले जातात :

- (a) जनतेकडून
(b) लोकसभेकडून
(c) विधानसभेच्या निर्वाचीत सदस्याकडून
(d) विधानपरिषदेच्या निर्वाचीत सदस्याकडून

(v) The Supreme Court was established in :

- (a) 1950 (b) 1948
(c) 1946 (d) 1960

सर्वोच्च न्यायालयाची स्थापना केव्हा करण्यात आली ?

- (a) 1950 (b) 1948
(c) 1946 (d) 1960

(vi) The latest Fundamental Duties contained in Indian Constitution are :

- (a) 11 (b) 12
(c) 10 (d) 9

भारतीय राज्यघटनेत सध्या मुलभूत कर्तव्य आहेत.

- (a) 11 (b) 12
(c) 10 (d) 9

(vii) Into how many parts has the Indian Constitution been divided ?

- (a) 18 (b) 20
(c) 22 (d) 25

भारतीय राज्यघटना एकूण किती भागात विभागण्यात आलेली आहे ?

- (a) 18 (b) 20
(c) 22 (d) 25

(viii) By which amendment was the Right of Property excluded from the list of Fundamental Rights ?

- (a) 42nd Amendment (b) 44th Amendment
(c) 43rd Amendment (d) 74th Amendment

कोणत्या घटनादुरुस्तीने मुलभूत अधिकारातून संपत्तीचा अधिकार वगळण्यात आला ?

- (a) 42वी घटनादुरुस्ती (b) 44वी घटनादुरुस्ती
(c) 43वी घटनादुरुस्ती (d) 74वी घटनादुरुस्ती

(ix) What is the retiring age of the Judges of Supreme Court ?

- (a) 60 (b) 62
(c) 65 (d) 68

सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांचे निवृत्तीचे वय किती आहे ?

- (a) 60 (b) 62
(c) 65 (d) 68

(x) On which date constitution was accepted by Constitution Assembly ?

- (a) 15th August, 1947 (b) 26th November, 1949
(c) 26th November, 1948 (d) 26th January, 1949

संविधान सभेनी संविधानाला कोणत्या दिवशी स्वीकृती प्रदान केली ?

- (a) 15 ऑगस्ट, 1947 (b) 26 नोव्हेंबर, 1949
(c) 26 नोव्हेंबर, 1948 (d) 26 जानेवारी, 1949

WT

(4)

-B-160-2017

Theory

2. State the salient features of the Indian Constitution.

भारतीय राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the powers and functions of the President of India.

भारताच्या राष्ट्रपतीचे अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

3. Explain the Directive Principles of State Policy.

राज्याची मार्गदर्शक तत्वे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the powers and functions of Lok Sabha.

लोकसभेची अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

(i) Speaker of Lok Sabha

(ii) Judicial Review

(iii) Preamble

(iv) Fundamental Duties.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) लोकसभेचा सभापती

(ii) न्यायालयीन पुनर्विलोकन

(iii) उद्देशपत्रिका

(iv) मुलभूत कर्तव्य.

This question paper contains 5 printed pages]

S—165—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper V

(Indian Constitution)

(MCQ + Theory)

(Monday, 26-3-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answer will carry negative marks (only for MCQs).
(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

10

1. Multiple Choice Questions (1-10) :

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10) :

(1) On which date Constitution was accepted by Constituent Assembly ?

- (A) 15th August, 1947
(B) 26th November, 1949
(C) 26th November, 1948
(D) 26th January, 1949

संविधान सभेनी संविधानाला कोणत्या दिवशी स्विकृती प्रदान केली ?

- (A) 15 ऑगस्ट, 1947
(B) 26 नोव्हेंबर, 1949
(C) 26 नोव्हेंबर, 1948
(D) 26 जानेवारी, 1949

P.T.O.

(2) Which Fundamental Right is the heart and soul of Constitution according to B. R. Ambedkar ?

- (A) Right to Speech
- (B) Right to Equality
- (C) Right to Judiciary
- (D) Right to Religion

डॉ. बी. आर. आंबेडकरांनी कोणता मुलभूत अधिकार भारतीय संविधानाचे न्हय आणि आत्मा म्हटले आहे ?

- (A) विचार अभिव्यक्तीचे स्वातंत्र्य
- (B) समतेचा अधिकार
- (C) न्यायिक अधिकार
- (D) धर्म स्वातंत्र्याचा अधिकार

(3) The principle of collective responsibility is related to

- (A) Council of Ministers
- (B) President
- (C) Lok Sabha
- (D) Prime Minister

सामुहिक जबाबदारीचे तत्व हे कोणारी संबंधीत आहे ?

- (A) मंत्रिमंडळ
- (B) राष्ट्रपती
- (C) लोकसभा
- (D) प्रधानमंत्री

(4) Who was the Chairman of the Draft Committee of Constituent Assembly ?

- (A) Dr. B. R. Ambedkar
- (B) Jagjivanram
- (C) Dr. Rajendra Prasad
- (D) Dr. K. M. Munshi

घटना समितीतील मसुदा समितीचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (A) डॉ. बी. आर. आंबेडकर
- (B) जगजीवनराम
- (C) डॉ. राजेंद्र प्रसाद
- (D) डॉ. के. एम. मुन्शी

(5) How many members are elected to Lok Sabha and Rajya Sabha from Maharashtra ?

- (A) 30—19 (B) 48—19
(C) 35—18 (D) 40—20

लोकसभा व राज्यसभेवर महाराष्ट्रातून किती सदस्य निवडले जातात ?

- (A) 30—19 (B) 48—19
(C) 35—18 (D) 40—20

(6) What is the retiring age of the judges of Supreme Court ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 65 (D) 68

सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांचे निवृत्तीचे वय किती आहे ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 65 (D) 68

(7) Which of the following is *not* a Fundamental Right ?

- (A) Right against exploitation
(B) Right to freedom
(C) Right to education
(D) Right to strike

खालीलपैकी कोणता मुलभूत अधिकार नाही ?

- (A) शोषणाविरुद्धचा अधिकार
(B) स्वातंत्र्याचा अधिकार
(C) शिक्षणाचा अधिकार
(D) संप करण्याचा अधिकार

(8) From which constitution did our constitution borrow the concept of Judicial Review ?

- (A) America (US) (B) United Kingdom
(C) South Africa (D) Ireland

P.T.O.

खालीलपैकी कोणत्या देशाच्या घटनेवरून आपल्या घटनेत न्यायालयीन पुनर्विलोकनाची संकल्पना घेण्यात आलेली आहे ?

- (A) अमेरिका (B) इंग्लंड
(C) दक्षिण अफ्रिका (D) आयर्लंड

(9) From which country, India has accepted the Fundamental Duties ?

- (A) Brazil (B) USSR
(C) Japan (D) UK

भारताने कोणत्या देशाकडून मुलभूत कर्तव्य स्विकारली आहेत ?

- (A) ब्राझील (B) रशिया
(C) जपान (D) इंग्लंड

(10) Two members of which community are nominated by the President ?

- (A) Parsi (B) Anglo-Indian
(C) Buddha (D) Jain

राष्ट्रपती लोकसभेत कोणत्या समाजाच्या दोन सदस्याची नेमणूक करतात ?

- (A) पारसी (B) अँग्लो-इंडियन
(C) बौद्ध (D) जैन

Theory

2. Give the basic sources of Indian Constitution.

भारतीय राज्यघटनेची मुलभूत स्रोत सांगा.

Or

(किंवा)

Write the Fundamental Duties of Indian citizens.

भारतीय नागरीकांचे मूलभूत कर्तव्य लिहा.

3. Explain the composition and powers of Supreme Court of India. 10

भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाची रचना व अधिकार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the power of Indian Prime Minister.

भारताच्या प्रधानमंत्र्याचे अधिकार लिहा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Preamble
- (ii) Impeachment
- (iii) Vice-President
- (iv) Directive Principles of State Policy

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) उद्देशपत्रिका
- (ii) महाभियोग
- (iii) उपराष्ट्रपती
- (iv) राज्यनितीचे मार्गदर्शक तत्व.

This question paper contains 4 printed pages]

A—189—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper V

(Indian Constitution)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 17-10-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answer will carry negative marks (only for MCQs).
(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

10

1. Multiple Choice Questions (1-10) :

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10) :

(1) From which country, India accepted Directive Principles of State Policy ?

(A) Ireland

(B) Britain

(C) Poland

(D) Scotland

मार्गदर्शक तत्त्वे भारताने देशाकडून स्विकारले.

(अ) आयरलँड

(ब) इंग्लंड

(क) पोलंड

(ड) स्कॉटलँड

P.T.O.

- (2) was the president of Indian Constitution Committee.
 (A) Dr. B. R. Ambedkar (B) Dr. Rajendra Prasad
 (C) Pandit Nehru (D) Mahatma Gandhi
 भारतीय राज्यघटना समितीचे अध्यक्ष होते.
 (अ) डॉ. बी. आर. आंबेडकर (ब) डॉ. राजेंद्र प्रसाद
 (क) पंडित नेहरू (ड) महात्मा गाँधी
- (3) There are Fundamental Rights in Indian Constitution today ?
 (A) 10 (B) 12
 (C) 6 (D) 8
 सध्या भारतीय राज्यघटनेत मुलभूत हक्क आहेत.
 (अ) 10 (ब) 12
 (क) 6 (ड) 8
- (4) Judicial Review of Indian Constitution is taken from which country's constitution ?
 (A) United Kingdom (B) U.S.A.
 (C) China (D) France
 भारतीय राज्यघटनेतील न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार कोणत्या देशाच्या घटनेतून घेण्यात आला आहे ?
 (अ) इंग्लंड (ब) अमेरिका
 (क) चीन (ड) फ्रान्स
- (5) Who is the Constitution Head of India ?
 (A) Prime Minister (B) President
 (C) Vice President (D) Speaker of the Lok Sabha
 भारताचे घटनात्मक प्रमुख कोण आहेत ?
 (अ) पंत प्रधान (ब) राष्ट्रपती
 (क) उपराष्ट्रपती (ड) लोकसभेचा सभापती

- (6) Who is President of India at present ?
 (A) Meira Kumar (B) Pratibhatai Patil
 (C) Pranab Mukharji (D) Ram Nath Kovind
 सध्या भारताचे विद्यमान राष्ट्रपती कोण आहेत ?
 (अ) मीरा कुमार (ब) प्रतिभाताई पाटिल
 (क) प्रणव मुखर्जी (ड) रामनाथ कोविंद
- (7) Council of State is which House of Parliament ?
 (A) Warishtha (B) Kanistha
 (C) Middle (D) First
 राज्यसभा हे संसदेचे कोणते सभागृह आहे ?
 (अ) वरिष्ठ (ब) कनिष्ठ
 (क) मध्यम (ड) पहिले
- (8) First Lok Sabha Election in India took place in :
 (A) 1950 (B) 1952
 (C) 1947 (D) 1951
 भारतात पहिल्या लोकसभा निवडणूक कोणत्या वर्षी झाल्या ?
 (अ) 1950 (ब) 1952
 (क) 1947 (ड) 1951
- (9) What is the retiring age of the Judges of Supreme Court ?
 (A) 60 (B) 62
 (C) 65 (D) 68
 सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधिकांचे निवृत्तीचे वय किती आहे ?
 (अ) 60 (ब) 62
 (क) 65 (ड) 68
- (10) Judge of the Supreme Court shall be appointed by the
 (A) Governor (B) Prime Minister
 (C) President (D) Vice President
 सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश कडून निवडले जातात ?
 (अ) राज्यपाल (ब) पंतप्रधान
 (क) राष्ट्रपती (ड) उपराष्ट्रपती

Theory

2. State the salient features of the Indian Constitution. 10
 भारतीय राज्यघटनेची टळक वैशिष्ट्ये सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the powers and functions of the Prime Minister of India.
 भारताच्या पंतप्रधानाचे अधिकार आणि कार्य स्पष्ट करा.

3. Explain in detail the Fundamental Rights. 10
 मुलभूत अधिकाराचे सविस्तर विवेचन करा.

Or

(किंवा)

Explain the powers and functions of the Supreme Court of India.
 भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे अधिकार आणि कार्य स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(a) Collective Responsibility

(b) Secularism

(c) Lok Sabha Speaker

(d) Right of Equality.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(अ) सामुहिक जबाबदारी

(ब) धर्मनिरपेक्ष

(क) लोकसभा सभापती

(ड) समतेचा हक्क.

This question paper contains 4 printed pages]

AH—207—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper V

(Indian Constitution)

(MCQ+Theory)

(Thursday, 28-3-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Negative marks for wrong answers only for MCQs.
- (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i)—(x) : 10

बहुपर्यायी प्रश्न (i)—(x) :

(i) was the President of the Drafting Committee of the Indian Constitution.

(A) Dr. Rajendra Prasad (B) Pandit Nehru

(C) Dr. Babasaheb Ambedkar (D) M.K. Gandhi

..... हे मसुदा समितीचे अध्यक्ष होते.

(A) डॉ. राजेंद्रप्रसाद (B) पंडीत नेहरू

(C) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (D) एम.के. गांधी

(ii) How many fundamental rights are guaranteed by our Constitution ?

(A) Five (B) Six

(C) Four (D) Eight

P.T.O.

- भारतीय राज्यघटनेनुसार एकूण किती मुलभूत अधिकाराची हमी देण्यात आली आहे ?
- (A) पाच (B) सहा
(C) चार (D) आठ
- (iii) Maximum number of members of the Lok Sabha are :
- (A) 500 (B) 525
(C) 537 (D) 552
- लोकसभेची कमाल सदस्य संख्या आहे :
- (A) 500 (B) 525
(C) 537 (D) 552
- (iv) Right to Judicial review :
- (A) Only Supreme Court
(B) Only High Court
(C) District Court
(D) Supreme Court and High Court
- न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार कोणाला आहे ?
- (A) फक्त सर्वोच्च न्यायालय (B) फक्त उच्च न्यायालय
(C) जिल्हा न्यायालय (D) सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालय
- (v) The Preamble to our Constitution provided that India is :
- (A) A sovereign, socialist and democratic republic
(B) A sovereign, socialist, secular, democratic republic
(C) A sovereign, republic with a socialist pattern
(D) A socialist, secular and democratic republic
- भारतीय राज्यघटनेच्या उद्देशपत्रिकेनुसार भारत हा देश आहे.
- (A) सार्वभौम, समाजवादी आणि लोकशाही गणराज्य
(B) सार्वभौम, समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष, प्रजासत्ताक गणराज्य
(C) सार्वभौम गणराज्य समाजवादी समाजरचनेवर आधारीत
(D) समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष आणि लोकशाही गणराज्य
- (vi) Who is Prime Minister of India in present ?
- (A) Dr. Manmohan Singh (B) Narendra Modi
(C) Sushma Swaraj (D) Pranav Mukherji

सध्या भारताचे विद्यमान पंतप्रधान कोण आहेत ?

- (A) डॉ. मनमोहन सिंग (B) नरेंद्र मोदी
(C) सुषमा स्वराज (D) प्रणव मुखर्जी

(vii) How many members are elected to the Rajya Sabha in Maharashtra ?

- (A) 48 (B) 19
(C) 35 (D) 288

महाराष्ट्रातून राज्यसभेवर निर्वाचीत सदस्य संख्या किती ?

- (A) 48 (B) 19
(C) 35 (D) 288

(viii) How is the retiring age of the Judges of Supreme Court ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 65 (D) 68

सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांचे निवृत्तीचे वय किती आहे ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 65 (D) 68

(ix) In which Article of the Constitution a provision for the Fundamental Duties ?

- (A) 51(A) (B) 21
(C) 14 (D) 19

मुलभूत कर्तव्याची तरतुद राज्यघटनेत कोणत्या कलमात केलेली आहे ?

- (A) 51(अ) (B) 21
(C) 14 (D) 19

(x) The principle of collective responsibility is related to :

- (A) Prime Minister (B) Lok Sabha
(C) President (D) Council of Ministers

सामुहिक जबाबदारीचे तत्व हे कोणाशी संबंधित आहे ?

- (A) पंतप्रधान (B) लोकसभा
(C) राष्ट्रपती (D) मंत्रीमंडळ

WT

(4)

AH—207—2019

Theory

2. Discuss the main sources of the Indian Constitution. 10

भारतीय संविधानाच्या मुल स्रोतांची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the power and functions of Indian President.

भारताच्या राष्ट्रपतीचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

3. State the composition and functions of Rajya Sabha. 10

राज्यसभेची रचना आणि कार्ये सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the composition and powers of Supreme Court of India.

भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाची रचना आणि अधिकार स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(i) Vice-President

(ii) Preamble

(iii) Fundamental Duties

(iv) Cabinet.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) उपराष्ट्रपती

(ii) उद्देशपत्रिका

(iii) मुलभूत कर्तव्य

(iv) मंत्रीमंडळ.

B.A.S.Y. (Sem-III) Examination winter 2020

Subject - Political Science

Paper Title - and paper No- Indian Government and Politics -V (CBCS New)

Cluster code -114

Date : 10-03-2021

Time 10.00 to 11.00

Time — 01 Hours

Maximum Marks- 40

- N.B. 1. Attempt all questions
2. All Questions carry equal Marks.
3. Use OMR Answer Sheet

1. On what day did the Indian constitution come in to force?

- A) 26 Jan. 1950
B) 26 Nov. 1950
C) 26 Feb. 1950
D) 26 Dec. 1950

भारतीय संविधान कोणत्या दिवशी आंमलात आले

- अ) २६ जाने. १९५०
आ) २६ नोव्हें. १९५०
क) २६ फेब्रु. १९५०
ड) २६ डिसेंबर १९५०

2) Who was the chairman of the Draft committee of constitution Assembly

- A) Dr. B.R. Ambedkar
B) Jagjivan Ram
C) Dr.Rajendra Prasad
D) Dr.K.M. Munshi

घटना समितीतील मसुदा समितीचे अध्यक्ष कोण होते ?

- अ) डॉ. बी.आर.आंबेडकर
ब) जगजीवन राम
क) डॉ.राजेंद्र प्रसाद
ड) डॉ.के.एम मुंशी

3) What is the nature of the Indian constitution ?

- A) Built.
- B) Written record
- C) unwritten
- D) None of the above

भारतीय राज्यघटना कोणत्या स्वरूपाची आहे ?

- अ) निर्मित
- ब) लिखित
- क) अलिखित
- ड) वरिलपैकी नाही.

4) The Fundamental Duties were added to the constitution for the first time in :

- A) 1974
- B) 1976
- C) 1978
- D) 1980

घटनेमध्ये पहिल्यांदाच कोणत्या वर्षी मुलभूत कर्तव्यांचा समावेश करण्यात आला ?

- अ) 1974
- ब) 1976
- क) 1978
- ड) 1980

5) Who Partitioned Bengal.....?

- A) Lord Curzon
- B) Lord mountbatten
- C) Lord Mayo
- D) Lord Macaulay

बंगालची फाळणी कोणी केली ?

- अ) लॉर्ड कर्जन
- ब) लॉर्ड मॉऊंटबॅटन
- क) लॉर्ड मेओ
- ड) लॉर्ड मेकाले

६) How many parts are there in the Indian constitution ?

- A) 20
- B) 23
- C) 22
- D) 19

भारतीय संविधानात किती भाग आहेत ?

- अ) २०
- ब) २३
- क) २२
- ड) १९

7) What is the system of government in India?

- A) Parliamentary
- B) Presidential
- C) Communist
- D) None of the above

भारतात कोणती शासन पध्दत आहे ?

- अ) संसदीय
- ब) अध्यक्षीय
- क) साम्यवादी
- ड) वरिल पैकी नाही

८) The Federal system of India is similar to which country ?

- A) America
- B) Canada
- C) Australia
- D) None of the above

भारतीय संघराज्य व्यवस्था कोणत्या देशाशी मिळती जुळती आहे.

- अ) अमेरिका
- ब) कॅनडा
- क) ऑस्ट्रेलिया
- ड) वरिल पैकी नाही

9) In the constituent Assembly how many seats were got the congress ?

- A) 204
- B) 208
- C) 206
- D) 207

घटना परिषदेच्या किती जागा काँग्रेसने मिळविल्या ?

- अ) २०४
- ब) २०८
- क) २०६
- ड) २०७

- 10) Which word from preamble of constitution of India denotes that the kingship of India ?
- A) Socialism
 - B) Secularism
 - C) Republic
 - D) Equality

घटनेच्या उद्देशपरिकेतील कोणता शब्द हे स्पष्ट करतो की भारतातील संघसंरचनेत राजाचे स्थान झालेला आहे ?

- अ) समाजवाद
 - ब) धर्मनिरपेक्षता
 - क) गणराज्य
 - ड) समानता
- 11) Who is the survivor of the constitution ?
- A) President
 - B) Prime minister
 - C) Parliament
 - D) Supreme court

संविधानाचा संरक्षण कोण ?

- अ) राष्ट्रपती
 - ब) पंतप्रधान
 - क) संसद
 - ड) सर्वोच्च न्यायालय
- 12) India is a country of as
- A) Theocratic
 - B) Secular
 - C) Casteless
 - D) Non Lingusitic

भारत हा स्वरूपाचा देश आहे.

- अ) धर्मसत्ताक
- ब) धर्मनिरपेक्ष
- क) जाती निरपेक्ष
- ड) भाषा निरपेक्ष

- 13) How Many Member were there in Drafting committee ?
- A) 5
 - B) 7
 - C) 9
 - D) 11

- अ) 6
- ब) 7
- क) 8
- द) 11

14) On which date constitution was accepted by constitution Assembly ?

- A) 18th August 1947
- B) 15th November 1949
- C) 16th November 1948
- D) 26th January 1950

संविधान सभेने संविधानाला कोणत्या दिवशी स्वीकृत्ये दिली ?

- अ) 18 ऑगस्ट 1947
- ब) 15 नोव्हेंबर 1949
- क) 16 नोव्हेंबर 1948
- द) 26 जानेवारी 1950

15) Which of the following is a constitutional body ?

- A) Prime minister
- B) Supreme court
- C) President
- D) None of the above

खालील पैकी घटक्यात्मक प्रमुख कोण आहे ?

- अ) पंतप्रधान
- ब) सर्वोच्च न्यायालय
- क) राष्ट्रपती
- द) वरिष्ठपदी नाही

16) which of the following has the Right to emergency ?

- A) President
- B) Supreme court
- C) Prime minister
- D) None of the above

खालीलपैकी आपत्ति-बाण्याचे अधिकार कोणत्या असतात ?

- अ) राष्ट्रपती
- ब) सर्वोच्च न्यायालय
- क) पंतप्रधान
- द) वरिष्ठपदी नाही

17) Which of the following is an emergency clause ?

- A) Article 352
- B) Article 360
- C) Article 356
- D) All of the above

खालीलपैकी आणि बाणी विषयक करतम कोणते ?

- अ) अनुच्छेद 352
- ब) अनुच्छेद 360
- क) अनुच्छेद 356
- ड) वरिलपैकी सर्व

18) Who appoints the prime minister ?

- A) Supreme court
- B) President
- C) Vice — President
- D) None of the above

पंतप्रधानांची नियुक्ती कोण करतो ?

- अ) सर्वोच्च न्यायालय
- ब) राष्ट्रपती
- क) उप-राष्ट्रपती
- ड) वरिलपैकी नाही

19) In what year did the first coalition government come to power ?

- A) 1988
- B) 1990
- C) 1977
- D) 1996

पहिले आघाडी सरकार कोणत्यावर्षी आले?

- अ) 1988
- ब) 1990
- क) 1977
- ड) 1996

20) Who is forming the cabinet ?

- A) President
- B) Supreme court
- C) Prime minister
- D) None of the above

मंडळाची निर्मिती कोण करतो ?

- अ) राष्ट्रपती
- ब) सर्वोच्च न्यायालय
- क) पंतप्रधान
- ड) वरिलपैकी नाही.

21) In which Articles the untouchability is prohibited in the Indian constitution

- A) Article - 14
- B) Article- 16
- C) Article- 17
- D) Article - 18

भारतीय संविधानाच्या कोणत्या कलमात अस्पृश्यता निषेध मानण्यात आली ?

- अ) कलम - 14
- ब) कलम - 16
- क) कलम - 17
- ड) कलम - 18

22) How many fundamental Rights are guaranteed by our constitution ?

- A) Five
- B) Six
- C) Seven
- D) Eight

भारतीय घटनेनुसार एकूण किती मुलभूत अधिकारांची हमी देण्यात आलेली आहे. ?

- अ) पाच
- ब) सहा
- क) सात
- ड) आठ

23) Which of the following is not a fundamental Right ?

- A) Right to exploitation
- B) Right to freedom
- C) Right to education
- D) Right to strike

खालीलपैकी कोणता मुलभूत हक्क नाही ?

- अ) शोषणाविरुद्धचा अधिकार
- ब) स्वातंत्र्याचा अधिकार
- क) शिक्षणाचा अधिकार
- ड) संप करण्याचा अधिकार

- 24) The fundamental Duties were added to the constitutions for the first time in :-
- A) 1974
 - B) 1976
 - C) 1978
 - D) 1980

घटनेमध्ये पहिल्यांदाच कोणत्या वर्षी मूलभूत कर्तव्याचा समावेश करण्यात आला ?

- अ) 1974
- ब) 1976
- क) 1978
- ड) 1980

- 25) For what period Lok Sabha can extended at one time in emergency?

- A) One Year
- B) 6 month
- C) 3 Month
- D) Two year

आणीबाणी काळात लोकसभेचा कार्यकाळ कितीने वाढविता येतो ?

- अ) एक वर्षे
- ब) 6 महिने
- क) 3 महिने
- ड) दोन वर्षे

- 26) Which of the following judiciary system is accepted in India ?

- A) Single Judiciary System
- B) Double Judiciary System
- C) Both (A) and (B)
- D) None of the above

खालीलपैकी भारताने कोणती न्यायव्यवस्था स्वीकारली आहे ?

- अ) ऐकरी न्यायव्यवस्था
- ब) दुहेरी न्यायव्यवस्था
- क) दोन्ही (अ) आणि (ब)
- ड) वरिलपैकी नाही

- 27) Minixum Number of member of the Lok Sabha and Rajya Sabha are :-

- A) 500 and 250
- B) 525 and 238
- C) 537 and 275
- D) 552 and 250

लोकसभा व राज्यसभेची कमाल सदस्य संख्या आहेत ?

- अ) 500 आणि 250
- ब) 525 आणि 238
- क) 537 आणि 275
- ड) 552 आणि 250

28) What is the age of retirement of supreme courts judge ?

- A) 65 Year
- B) 62 Year
- C) 60 Year
- D) 66 Year

स्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांच्या निवृत्तीचे वय किती ?

- अ) 65 वर्षे
- ब) 62 वर्षे
- क) 60 वर्षे
- ड) 66 वर्षे

29) Form which country India has accepted the principle of judiciary process ?

- A) United Kindom
- B) Canada
- C) U.S.S.R.
- D) U.S.A.

भारताने कोणत्या देशाकडून न्यायिक प्रक्रियेचे तत्त्व स्वीकारले आहे.

- अ) इंग्लंड
- ब) कॅनडा
- क) रशिया
- ड) अमेरिका

30) How many members are retired every two years of Rajya Sabha ?

- A) 1/3 Member
- B) 1/4 Member
- C) 1/5 Member
- D) 1/2 Member

उच्चतमेचे किती सदस्य दर दोन वर्षांनी निवृत्त होतात.

- अ) 1/3 सदस्य
- ब) 1/4 सदस्य
- क) 1/5 सदस्य
- ड) 1/2 सदस्य

३१) How many member are elected on Rajya Sabha from Maharashtra ?

- A) ४८
- B) २०
- C) २५
- D) १९

राज्यसभेवर महाराष्ट्रातून किती सदस्य निवडून जातात ?

- अ) ४८
- ब) २०
- क) २५
- ड) १९

३२) Directive principles adopted from which country?

- A) England
- B) America
- C) France
- D) Ireland

राज्याची मार्गदर्शक तत्वे कोणत्या देशाकडून स्वीकारण्यात आले?

- अ) इंग्लंड
- ब) अमेरिका
- क) फ्रान्स
- ड) आयरलंड

३३) Panchayat Raj System is mentioned in which article of the constitution ?

- A) Article - ४५
- B) Article - ४०
- C) Article - ५५
- D) Article - ३९

पंचायत राज्यव्यवस्थेचा उल्लेख संविधानात कोणत्या कलमात आहे.

- अ) कलम - ४५
- ब) कलम - ४०
- क) कलम - ५५
- ड) कलम - ३९

३४) Which article of the constitution mentions the same civil Law

- A) Article - ४५
- B) Article - ४४
- C) Article - ४३
- D) Article - ४२

संसिधानाच्या कोणत्या कलमात रामान जागरी कायद्याचा उल्लेख आहे.

अ) कलम - ४५

ब) कलम - ४४

क) कलम - ४३

ड) कलम - ४२

३५) which of the following part of the cabinet is not constitutional ?

A) Council of Ministers

B) Cabinet Ministers

C) Kitchen cabinets

D) None of the above

खालीलपैकी मंत्रीमंडळाचा कोणता भाग संविधानात्मक नाही ?

अ) मंत्री परिषद

ब) कॅबिनेट मंत्रीमंडळ

क) किचन कॅबिनेट

ड) खरिलपैकी नाही

३६) What is the quorum of Lok Sabha ?

A) १/१०

B) १/७

C) १/१२

D) None of the above

लोकराभेची गणपूर्ती संख्या किती आहे.

अ) १/१०

ब) १/७

क) १/१२

ड) खरिल पैकी नाही.

३७) Which article of the Indian constitution is the court of records mentioned?

A) Article - १३०

B) Article - १२९

C) Article - १३२

D) Article - १३३

भारतीय संविधानात कोणत्या कलमात अभिलेख न्यायालयाचा उल्लेख आहे.

अ) 130

ब) 129

क) 132

ड) 133

38) The Sentence States that the supreme court has the power to advise the president on a contentious question of Law

- A) Wrong
- B) Write
- C) Don't know
- D) None of the above

सर्वोच्च न्यायालयास राष्ट्रपतीच्या कायदेविषयक वादग्रस्त प्रश्नावर सल्ला देण्याचा अधिकार आहे हे वाक्य

- अ) चूक
- ब) बरोबर
- क) माहित नाही
- ड) वरिलपैकी नाही

39) What is the current number of Judges in the supreme court ?

- A) 29 + 1
- B) 28 + 1
- C) 30 + 1
- D) None of the above

सध्या सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीश संख्या किती आहे ?

- अ) 29+ 1
- ब) 28 + 1
- क) 30+ 1
- ड) वरिलपैकी नाही.

40) Judges of the supreme court take oath before whom after appointment

- A) Prisdent
- B) Prime minister
- C) Vice - Prisdent
- D) None of the above

सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीश नियुक्तीनंतर कोणarasमोर शपथ घेतात.

- अ) राष्ट्रपती
- ब) पंतप्रधान
- क) उप - राष्ट्रपती
- ड) वरिलपैकी नाही.

This question paper contains 04 printed pages

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. (SECOND YEAR) (THIRD SEMESTER) EXAMINATION
SUMMER 2020
POLITICAL SCIENCE
PAPER-V

भारतीय राज्यघटना (Indian Constitution)

Date : 04/12/2020
Time : 1 Hr.

MCQ

Time : 11.00 to 12.00
Maximum Marks : 40

N.B. :

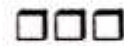
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
ii) सर्व प्रश्नांस समान गुण आहेत.
iii) चुकीच्या उत्तरासाठी ऋणात्मक गुण नाहीत.

- 1) मार्गदर्शक तत्त्वे भारताने _____ देशाकडून स्वीकारली.
A) आयर्लंड B) इंग्लंड
C) पोलंड D) स्कॉटलंड
- 2) भारतीय राज्यघटना समितीचे अध्यक्ष _____ होते.
A) डॉ.बी.आर. आंबेडकर B) डॉ.राजेंद्र प्रसाद
C) पंडित नेहरु D) महात्मा गांधी
- 3) सध्या भारतीय राज्यघटनेत _____ मूलभूत हक्क आहेत.
A) 10 B) 12
C) 6 D) 8
- 4) भारतीय राज्यघटनेतील न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार कोणत्या देशाच्या घटनेतून घेण्यात आला आहे?
A) इंग्लंड B) अमेरिका
C) चीन D) फ्रान्स
- 5) भारताचे घटनात्मक प्रमुख कोण आहेत?
A) पंतप्रधान B) राष्ट्रपती
C) उपराष्ट्रपती D) लोकसभेचा सभापती
- 6) सध्या भारताचे विद्यमान राष्ट्रपती कोण आहेत?
A) मीरा कुमार B) प्रतिभाताई पाटील
C) प्रणव मुखर्जी D) रामनाथ कोविंद
- 7) राज्यसभा हे संसदेचे कोणते सभागृह आहे?
A) वरिष्ठ B) कनिष्ठ
C) मध्यम D) पहिले
- 8) भारतात पहिली लोकसभा निवडणूक कोणत्या वर्षी झाली?
A) 1950 B) 1952
C) 1947 D) 1951

- 9) सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधिकांचे नियुक्तीचे वय किती आहे?
 A) 60 B) 62
 C) 65 D) 68
- 10) सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश _____ कडून नियुद्धले जातात.
 A) राज्यपाल B) पंतप्रधान
 C) राष्ट्रपती D) उपराष्ट्रपती
- 11) संविधान सभेने संविधानाला कोणत्या दिवशी स्विकृती प्रदान केली?
 A) 15 ऑगस्ट 1947 B) 26 नोव्हेंबर 1949
 C) 26 नोव्हेंबर 1948 D) 26 जानेवारी 1949
- 12) भारत हा धर्मनिरपेक्ष देश आहे, कारण _____
 A) विशिष्ट धर्माच्या तत्त्वानुसार शासन कार्य चालते B) शासन धर्माच्या कार्यात हस्तक्षेप करते.
 C) भारत हे हिंदू राष्ट्र आहे D) भारतीय शासनाचा कोणताही अधिकृत धर्म नाही
- 13) खालीलपैकी कोणता एक मूलभूत अधिकार आहे?
 A) माहितीचा अधिकार B) शिक्षणाचा अधिकार
 C) दया मृत्यूचा अधिकार D) मालमत्तेचा अधिकार
- 14) राष्ट्रपती लोकसभेत कोणत्या समाजाच्या दोन सदस्यांची नेमणूक करतात?
 A) पारसी B) अँग्लो-इंडियन
 C) बौद्ध D) जैन
- 15) घटनेतील तरतुदीनुसार भारतीय संसदेत कोणाकोणाच्या समावेश होतो?
 A) राष्ट्रपती, लोकसभा आणि मंत्रीपरिषद B) लोकसभा आणि राज्यसभा
 C) राष्ट्रपती आणि पंतप्रधान D) राष्ट्रपती आणि संसदेची दोन सभागृहे
- 16) सामुहिक जबाबदारी तत्त्व हे कोणाशी संबंधित आहे?
 A) मंत्रिमंडळ B) राष्ट्रपती
 C) लोकसभा D) पंतप्रधान
- 17) मुख्य निवडणूक आयुक्तांची नेमणूक कोण करतो?
 A) पंतप्रधान B) राष्ट्रपती
 C) संसद D) वरीलपैकी नाही
- 18) सध्या भारतीय लोकसभेतील सभापती कोण आहेत?
 A) शिवराज पाटील B) पी. संगमा
 C) सुमित्रा महाजन D) ओम बिल्ला
- 19) भारताने संसदीय शासनपद्धती कोणत्या देशाकडून स्वीकारली आहे?
 A) द युनायटेड किंगडम B) द युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिका
 C) कॅनडा D) स्वित्झर्लंड
- 20) खालीलपैकी कोणता शब्द संविधानाच्या सरनाम्यामध्ये 42 व्या घटनादुरुस्तीने समाविष्ट केलेला नाही?
 A) धर्मनिरपेक्ष B) समाजवादी
 C) राष्ट्राची एकता D) अखंडता

- 21) भारताचे पहिले मुख्य निवडणूक आयुक्त कोण होते?
 A) आर.व्ही.एस. जेरीशास्त्री B) टी.एन. शेषन
 C) व्ही.एस. संपत D) सुकुमार सेन
- 22) भारतीय संविधान सभेची पहिली बैठक केव्हा सुरू झाली?
 A) 9 डिसेंबर 1946 B) 13 डिसेंबर 1946
 C) 26 नोव्हेंबर 1948 D) 29 ऑगस्ट 1947
- 23) खालीलपैकी कोणते कलम राज्य धोरणाच्या मार्गदर्शक तत्त्वामध्ये आंतरराष्ट्रीय शांततेशी निगडित आहे?
 A) 48 B) 49
 C) 50 D) 51
- 24) राज्यघटनेच्या कलम 32 मध्ये किती प्रकारच्या आदेशांचा उल्लेख आहे?
 A) 03 B) 07
 C) 04 D) 05
- 25) कोणत्या खटल्यात सर्वोच्च न्यायालयाने मूलभूत संरचना हे तत्त्व सांगितले?
 A) केशवानंद भारती B) गोपालनाथ
 C) एस.आर. बोम्मई D) मनेका गांधी
- 26) भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात भारताच्या निवडणूक आयोगाच्या स्थापनेसंदर्भात तरतूद करण्यात आलेली आहे?
 A) कलम 300 B) कलम 398
 C) कलम 324 D) कलम 326
- 27) लोकसभेची निवडणूक लढविण्यासाठी वयाची किमान मर्यादा काय आहे?
 A) 30 B) 18
 C) 25 D) 19
- 28) कोणत्या घटनादुरुस्तीन्वये संपत्तीच्या मूलभूत अधिकाराला कायदेशीर अधिकार करण्यात आला?
 A) 44 B) 43
 C) 45 D) 47
- 29) खालीलपैकी कोण राज्यसभेचे पदसिद्ध अध्यक्ष म्हणून काम पाहतात?
 A) उपराष्ट्रपती B) मुख्य न्यायाधीश
 C) पंतप्रधान D) राष्ट्रपती
- 30) भारतात सार्वत्रिक निवडणुका घेण्यासाठी कोणत्या आयोगाची स्थापना करण्यात आली आहे?
 A) निर्वाचन आयोग B) नियोजन आयोग
 C) संघ लोकसेवा आयोग D) वरीलपैकी नाही
- 31) संविधान सभेचे हंगामी अध्यक्ष कोण होते?
 A) डॉ. राजेंद्र प्रसाद B) डॉ. बी.आर. आंबेडकर
 C) डॉ. सच्चिदानंद सिन्हा D) डॉ. बी.एन. राव
- 32) खालीलपैकी कोणते कार्य निर्वाचन आयोगाचे आहे?
 A) मतदार यादी अद्ययावत करणे B) मतदार ओळखपत्र देणे
 C) निवडणुका घेणे D) वरील सर्व

- 33) रुग्णा भारतीय संविधानात किती मूलभूत कर्तव्ये समाविष्ट आहेत?
- A) 09 B) 10
C) 11 D) 12
- 34) मंत्रिमंडळाच्या बैठकीचे अध्यक्ष कोण असतात?
- A) राष्ट्रपती B) उपराष्ट्रपती
C) पंतप्रधान D) गृहमंत्री
- 35) मार्गदर्शक तत्त्वे संविधानाच्या कोणत्या भागामध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहेत?
- A) भाग-एक B) भाग-दोन
C) भाग-तीन D) भाग-चार
- 36) भारतीय संविधानातील कोणत्या कलमामध्ये मूलभूत हक्कांची तरतूद करण्यात आली आहे?
- A) 14 ते 36 B) 12 ते 35
C) 12 ते 37 D) 14 ते 38
- 37) समतेचा अधिकार अनुच्छेद किती मध्ये देण्यात आला आहे?
- A) कलम 14 ते 18 B) कलम 24-25
C) कलम 23-24 D) कलम 19-22
- 38) भारतीय संविधानाचा सरनामा सामाजिक, आर्थिक व राजकीय _____ हमी देतो.
- A) न्याय B) स्वातंत्र्य
C) समता D) वरीलपैकी नाही
- 39) संविधान सभेची निर्मिती कोणत्या योजनेनुसार करण्यात आली?
- A) क्रिप्स मिशन B) कॅबिनेट मिशन
C) माऊंटबॅटन प्लॅन D) वरीलपैकी नाही
- 40) खालीलपैकी भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्य कोणते आहे?
- A) लिखित राज्यघटना B) जनतेचे सार्वभौमत्व
C) सार्वभौम प्रजासत्ताक गणराज्य D) वरीलपैकी सर्व

Time: One Hour

• Attempt all questions.

- 1 Who was the chairman of the constituent Assembly.
घटना समितीचे अध्यक्ष कोण होते?
- (A) Dr. Ambedkar (B) Dr. R. Prasad (C) Pandit Nehru (D) Sardar Patel
डॉ. आंबेडकर डॉ. आर. प्रसाद पंडित नेहरू सरदार पटेल
- 2 Who was the first president of India?
भारताचे पहिले राष्ट्रपती कोण होते?
- (A) Dr. B. R. Ambedkar (B) Dr. Rajendra Prasad (C) Pandit Nehru (D) Sardar Patel
डॉ. बी. आर. आंबेडकर डॉ. राजेंद्र प्रसाद पंडित नेहरू सरदार पटेल
- 3 Who was the chairman of the Drafting Committee?
मसुदा समितीचे अध्यक्ष कोण होते?
- (A) Pandit Nehru (B) Sarojini Naidu (C) Sardar Patel (D) Dr. Ambedkar
पंडित नेहरू सरोजिनी नायडू सरदार पटेल डॉ. आंबेडकर
- 4 Who does appoints supreme court judges?
सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांची नियुक्ती कोण करतात?
- (A) Prime Minister (B) Governor (C) President (D) Vice President
पंतप्रधान राज्यपाल राष्ट्रपती उपराष्ट्रपती
- 5 From which country did India adopt parliamentary system of Government?
भारताने संसदीय शासनप्रणाली कोणत्या देशाकडून घेतली होती?
- (A) U.S.A (B) United Kingdom (C) Canada (D) Russia
अमेरिका इंग्लंड कॅनडा रशिया
- 6 From which country India derived its fundamental rights?
भारताने मुलभूत हक्क कोणत्या देशाकडून घेतली आहेत?
- (A) U.S.A (B) Germany (C) Britain (D) Canada
अमेरिका जर्मनी ब्रिटन कॅनडा
- 7 What is the nature of Indian constitution?
भारताची राज्यघटना कोणत्या प्रकारची आहे?
- (A) Rigid (B) Flexible (C) Partly rigid and partly flexible (D) All of these
राठर लवचिक अंशतः ताठर व अंशतः लवचिक वरील सर्व
- 8 Which is the minimum age limit for contesting Election of president
राष्ट्रपतीची निवडणूक लढवण्यासाठी वयाची किती वर्षे पूर्ण झालेली असावी?
- (A) 25 years (B) 30 years (C) 40 years (D) 35 years
25 वर्षे 30 वर्षे 40 वर्षे 35 वर्षे
- 9 On _____ day the Indian constitution was passed and adopted.
_____ रोजी भारतीय राज्यघटना संमती आणि स्वीकृती करण्यात आली.
- (A) 26 Jan 1950 (B) 15 Aug 1947 (C) 2 Oct 1948 (D) 26 Nov 1949
26 जाने 1950 15 ऑगस्ट 1947 2 ऑक्टो 1948 26 नोव्हें 1949
- 10 Which articles of the Indian constitution contains fundamental rights?
भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमामध्ये मुलभूत हक्कांचा समावेश आहे?

22 Who appoints twelve member of the Rajya Sabha?

राज्यसभेवर 12 सदस्यांची नेमणूक कोण करतो?

- (A) Prime Minister (B) Speaker (C) Judge (D) President
पंतप्रधान (B)भाषणी न्यायाधीश राष्ट्रपती

23 Who appoints the prime minister?

पंतप्रधानाची नेमणूक कोण करतो?

- (A) Speaker of the Lok Sabha (B) Vice President (C) President (D) Governor
लोकसभा भाषणी उपराष्ट्रपती राष्ट्रपती राज्यपाल

24 What is the retirement age of supreme court judges?

सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांच्या निवृत्तीचे वय किती?

- (A) 65 years (B) 62 years (C) 60 years (D) 68 years
65 वर्ष 62 वर्ष 60 वर्ष 68 वर्ष

25 When was the supreme court established?

सर्वोच्च न्यायालयाची स्थापना केल्या झाली?

- (A) 26 Jan 1950 (B) 28 Jan 1950 (C) 26 Nov 1950 (D) 28 Dec 1950
26 जाने 1950 28 जाने 1950 26 नोव्हें 1950 26 डिसे 1950

26 How many members are elected to the Rajya Sabha from Maharashtra

राज्यसभेवर महाराष्ट्रातून किती सदस्य निवडले जातात?

- (A) 48 (B) 20 (C) 25 (D) 19

27 To whom did principles of collective responsibility is relate?

सामूहिक जबाबदारीचे तत्त्व हे कोणाशी संबंधित आहे?

- (A) Parliament (B) President (C) Governor (D) Cabinet
संसद राष्ट्रपती राज्यपाल मंत्रीमंडळ

28 How many types of ministers are there in the composition of the council of ministers?

मंत्री मंडळाच्या रचनेत किती प्रकारचे मंत्री असतात?

- (A) 6 (B) 7 (C) 5 (D) 3

29 Who is the ex-officio speaker of Rajya Sabha?

राज्यसभेचा पदसिद्ध सभापती कोण असतो?

- (A) President (B) Vice President (C) Foreign minister (D) Prime minister
राष्ट्रपती उपराष्ट्रपती परराष्ट्रमंत्री पंतप्रधान

30 What is the tenure of the Vice President?

उपराष्ट्रपतीचा कार्यकाल किती असतो?

- (A) 5 year (B) 6 year (C) 3 year (D) 4 year
पाच वर्ष सहा वर्ष तीन वर्ष चार वर्ष

31 Who is the first citizen of India?

भारताचा प्रथम नागरिक कोण आहे?

- (A) President (B) Prime Minister (C) Judge (D) Defence Minister
राष्ट्रपती पंतप्रधान न्यायाधीश संरक्षणमंत्री

32 Which country has the smallest constitution in the world?

जगात सर्वांत लहान राज्यघटना कोणत्या देशाची आहे?

- (A) India (B) America (USA) (C) German (D) France
भारत अमेरिका जर्मन फ्रान्स

33 Which is the lower house of parliament?

संसदेचे कनिष्ठ सभागृह कोणते आहे?

- (A) Lok Sabha (B) Rajya Sabha (C) Legislative council (D) None of these
लोकसभा राज्यसभा विधान परिषद बरिल नाही

24 How many members are in Rajya Sabha?

(A) 50 (B) 250

(C) 100

(D) 240

25 How many types of bills are there in
विधेयकविधि किली प्रकार अतागत ?

(A) 25 (B) 2

(C) 3

(D) 6

26 Under which clause the President appoints the prime minister?
केवला कालगतगत राष्ट्रपती पतप्रधान मंत्री नियुक्ती करतात ?

(A) 65 (B) 68

(C) 66

(D) 75

27 How many articles were there in the original Indian Constitution?
मुळ भारतीय राज्यघटनेत किली कलमी छेली ?

(A) 395 (B) 398

(C) 340

(D) 370

28 Which is the upper house of parliament?
संघदेवे वधित सभागृह केवले आहे ?

(A) Lok Sabha (B) Rajya Sabha
लोकसभा राज्यसभा

(C) Legislative Council
विधान परिषद

(D) None of these
कोनिल नाही

29 In which house is the money bill first introduced?
धनविधेयक प्रथम केवला सभागृहता मारले जाते ?

(A) Rajya Sabha (B) Legislative Council
राज्यसभा विधान परिषद

(C) Lok Sabha
लोक सभा

(D) All of these
सर्व

30 Who appoint the interim Speaker?
हंगामी सभापतीची नियुक्ती केव करतात ?

(A) President (B) Vice President
राष्ट्रपती उपराष्ट्रपती

(C) Prime Minister
पतप्रधान

(D) Parliament
संसद

REPEATED SECURITY WATERMARKS: A9C06A74FE2A1216AE5CE43965470B09

A9C06A74FE2A1216AE5CE43965470B09

This question paper contains 2 printed pages]

RA—182—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper V

(Indian Government and Politics)

(Saturday, 11-6-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—50

N.B. :- (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Write the features of the Indian Constitution.

10

भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the objectives and nature of Preamble in Indian Constitution.

भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्याचा उद्देश व स्वरूप स्पष्ट करा.

2. Explain the fundamental rights.

10

मूलभूत हक्क स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe the Directive Principles of State Policy.

राज्यनितीच्या मार्गदर्शक तत्वांचे वर्णन करा.

P.T.O.

3. Discuss the powers and functions of Lok Sabha.

लोक सभेच्या अधिकार व कार्याची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the structure of Rajya Sabha.

राज्यसभेची रचना स्पष्ट करा.

4. Write the features of Council of Ministers.

मंत्रीमंडळाची वैशिष्ट्ये लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the powers and functions of the President of India.

भारताच्या राष्ट्रपतीचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

5. Write on Jurisdiction of Supreme Court of India.

भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे अधिकार लिहा.

Or

(किंवा)

Discuss on the independence of Judiciary.

न्यायमंडळाच्या स्वातंत्र्यावर चर्चा करा.

This question paper contains 2 printed pages]

CB—79—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-V

(Indian Government and Politics)

(Saturday, 10-12-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :- (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Describe the Preamble of Indian Constitution. 10
भारतीय संविधानाच्या उद्देशपर्यायकंचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

State the salient features of the Indian Constitution.

भारतीय संविधानाची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

2. Explain in detail the fundamental rights. 10
मूलभूत अधिकारांचे साविस्तर विवेचन करा.

Or

(किंवा)

Write the fundamental duties of Indian citizens.

भारतीय नागरिकांचे मूलभूत कर्तव्य लिहा.

P.T.O.

3. Explain the powers and functions of Lok Sabha. 10
लोकसभेचे अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the powers and functions of Rajya Sabha.

राज्यसभेचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

4. Explain the powers and functions of the Indian Prime Minister. 10
भारताच्या पंतप्रधानाचे अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the salient features of the Indian Cabinet.

भारताच्या मंत्रिमंडळाची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.

5. Describe the composition and powers of Supreme Court. 10
सर्वोच्च न्यायालयाची रचना व अधिकार यांचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Explain the Judicial review of the Indian Supreme Court.

भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायालयीन पुनर्विलोकन स्पष्ट करा.

This question paper contains 2 printed pages]

CA—168—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-V

(Indian Government and Politics)

(Saturday, 10-12-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the salient features of the Indian Constitution.
भारतीय संविधानाची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Discuss the main sources of the Indian Constitution.
भारतीय राज्यघटनेच्या मुल स्रोतांची चर्चा करा.

2. Explain the Directive principles of State Policy.
राज्याची मार्गदर्शक तत्वे स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Explain in detail the Fundamental Rights.

मुलभूत अधिकारांचे सविस्तर विवेचन करा.

P.T.O.

3. Explain the powers and functions of Lok Sabha.
लोकसभेचे अधिकार आणि कार्य स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

State the powers and functions of Rajya Sabha.
राज्यसभेचे अधिकार व कार्य सांगा.

4. Explain the powers and functions of the President of India.
भारताच्या राष्ट्रपतीचे अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

State the salient features of Union Cabinet.
केंद्रीय मंत्रिमंडळाची ठळक वैशिष्ट्ये सांगा.

5. Write on Jurisdiction of Supreme Court of India.
भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे अधिकारक्षेत्र लिहा.

10

Or

(किंवा)

Elucidate the process of 'Judicial Review'.
न्यायालयीन पुनर्विलोकनाची प्रक्रिया विशद करा.

This question paper contains 4 printed pages]

A-225-2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION
OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(CBCS Pattern)
POLITICAL SCIENCE
Paper VI
(International Relations)
(MCQ + Theory)

(Saturday, 20-10-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :- (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answers will carry negative mark (only for MCQs).
- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

10

1. Multiple Choice Questions (1-10) :

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10) :

(1) The importance of International Relations

- (A) For General Education
(B) For Research
(C) For General Information
(D) All of the above

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व

- (A) सामान्य शिक्षणासाठी
(B) संशोधनासाठी
(C) सामान्य माहितीसाठी
(D) यापैकी सर्व

P.T.O.

CF81689F34738269FB1A7F1D24B1B2DF

(2) In which book Hans J. Morgenthau stated of Realist Theory ?

- (A) The Prince
 (B) International Relation : A General Theory
 (C) Politics Among Nations
 (D) The Laws

हॅन्स जे. मॉर्गेन्थाउ ने कोणत्या संघात वास्तववादी सिद्धांताचे प्रतिपादन केले आहे ?

- (A) द प्रिन्स
 (B) इंटरनॅशनल रिलेशन ; ए जनरल थेअरी
 (C) पॉलिटिक्स अमॉंग नेशन्स
 (D) द लॉज

(3) Which one of the following elements of National Power is most stable ?

- (A) Population (B) Natural Resources
 (C) Technology (D) Leadership

खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रीय शक्तीचा स्थिर घटक आहे ?

- (A) लोकसंख्या (B) नैसर्गिक साधनसंपत्ती
 (C) तंत्रविज्ञान (D) नेतृत्व

(4) Which is not a technique of balance of power ?

- (A) Leadership (B) Divide and Rule
 (C) Buffer State (D) Intervention

सत्ता संतुलनाचे कोणते तंत्र नाही ?

- (A) नेतृत्व (B) फूट पाडा व राज्य करा
 (C) आघात प्रतिबंधक राज्य (D) हस्तक्षेप

(5) "International politics is a struggle for and use of power among nations." Who said ?

- (A) Hans J. Morgenthau (B) Thomas Hobbes
 (C) Frankel (D) Quincy Wright

"आंतरराष्ट्रीय राजकारण म्हणजे सत्ता प्राप्तीसाठी राष्ट्रांमध्ये चाललेला संघर्ष होय." असे कोणी म्हटले ?

- (A) हॅन्स जे मॉर्गेन्थाउ (B) थॉमस हॉब्स
 (C) फ्रँकेल (D) क्विन्सी राईट

(6) Which one of the following is supporter of Idealistic Approach ?

- (A) Mortein Shubik (B) Woodrow Wilson
(C) Hans J. Morgenthau (D) Richard Snyder

खालीलपैकी आदर्शवादी दृष्टीकोनाचा समर्थक कोण ?

- (A) मॉर्टिन शुबिक (B) वुड्रो विल्सन
(C) हॅन्स जे. मॉर्गन्था (D) रिचर्ड स्नायडर

(7) 'The National Power' is limitation by

- (A) International Morality (B) World Public Opinion
(C) International Law (D) All of these

'राष्ट्रीय सत्तेवरील' मर्यादा

- (A) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (B) जागतिक लोकमत
(C) आंतरराष्ट्रीय कायदा (D) वरीलपैकी सर्व

(8) Which is not a type of Balance of Power ?

- (A) Geographical Balance of Power
(B) Simple Balance of Power
(C) Buffer State
(D) Multiple Balance of Power

सत्ता संतुलनाचा हा प्रकार नाही ?

- (A) भौगोलिक सत्ता संतुलन (B) साधारण सत्ता संतुलन
(C) प्रहार प्रतिबंधक राज्य (D) बहुविध सत्ता संतुलन

(9) In which century does the discipline of the International Relations originate ?

- (A) 20th Century (B) 19th Century
(C) 18th Century (D) 17th Century

'आंतरराष्ट्रीय संबंध' या ज्ञानशाखेचा उदय कोणत्या शतकात झाले ?

- (A) 20वे शतक (B) 19वे शतक
(C) 18वे शतक (D) 17वे शतक

WT

(4)

A-225-2018

- (10) The period of First World War is
- (A) 1914 to 1918 (B) 1912 to 1916
(C) 1939 to 1945 (D) 1918 to 1922
- पहिल्या महायुद्धाचा काळ आहे.
- (A) 1914 ते 1918 (B) 1912 ते 1916
(C) 1939 ते 1945 (D) 1918 ते 1922

Theory

2. State the meaning of International Relation and explain its nature. 10
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the Decision-Making Approach of International Relations.
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा निर्णय निर्धारण दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

3. Define the meaning of National Power and explain the limitations of National Power. 10
राष्ट्रीय सत्तेची व्याख्या सांगून राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the types of balance of power.
सत्ता संतुलनाचे प्रकार स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Significance of International Relations
(ii) Realistic Theory
(iii) Leadership
(iv) Techniques of Balance of Power.

घोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व
(ii) वास्तववादी सिद्धांत
(iii) नेतृत्व
(iv) सत्ता संतुलनाचे नेतृत्व.

A-225-2018

This question paper contains 4 printed pages]

AH—242—2019

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relation)

(MCQ & Theory)

(Saturday, 30-3-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answers will carry negative marks (only for MCQs).

(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) In which university International Relations is introduced ?

(a) Wales University

(b) California University

(c) Cambridge University

(d) None of these

आंतरराष्ट्रीय संबंधाची अभ्याची ओळख कोणत्या विद्यापीठात झाली ?

(a) वेल्स विद्यापीठ

(b) कॅलिफोर्निया विद्यापीठ

(c) केंब्रिज विद्यापीठ

(d) यापैकी नाही

P.T.O.

- (ii) Which is the unstable element of National Power ?
- (a) Natural Resources (b) Geography
(c) Climate and Topography (d) Leadership
- राष्ट्रीय सत्तेचा अस्थिर घटक कोणता ?
- (a) नैसर्गिक साधनसंपत्ती (b) भूगोल
(c) हवामान आणि स्थलाकृती (d) नेतृत्व
- (iii) Which is the old approach to the study of International Relations ?
- (a) Game Theory (b) Realist Approach
(c) Idealist Approach (d) Decision-making Approach
- आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासाचा जुना दृष्टिकोन कोणता ?
- (a) खेळ सिद्धांत (b) वास्तववादी दृष्टिकोन
(c) आदर्शवादी दृष्टिकोन (d) निर्णयग्राही दृष्टिकोन
- (iv) Which is *not* type of Balance of Power ?
- (a) Multiple Balance of Power
(b) Simple Balance of Power
(c) Buffer State
(d) Geographical Balance of Power
- कोणता घटक सत्ता सन्तोलनाचा प्रकार नाही ?
- (a) बहुविध सत्ता समतोल (b) साधारण सत्ता समतोल
(c) प्रहार प्रतिबंधक राज्य (d) भौगोलिक सत्ता समतोल
- (v) The 'National Power' is limited by
- (a) International morality (b) World public opinion
(c) International Law (d) All of these
- राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा
- (a) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (b) जागतिक लोकमत
(c) आंतरराष्ट्रीय कायदा (d) यापैकी सर्व

- (vi) Which of the following factors is studied in 'Nature of International Relations' ?
- (a) It is as an Art and Philosophy
 (b) An Independent discipline of study
 (c) Inter-disciplinary nature of International Relations
 (d) All of the above
- आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या स्वरूपासंबंधी खालीलपैकी कोणता घटक समाविष्ट होतो ?
- (a) हे एक कला आणि तत्वज्ञान आहे (b) हे एक स्वतंत्र आभ्यास विषय आहे
 (c) हे एक आंतरशास्त्रीय स्वरूप आहे (d) यापैकी सर्व
- (vii) Realist theory as associated with the name of :
- (a) Hans J. Morgenthau (b) David Eastan
 (c) Richard Snyder (d) Morten Kaplan
- वास्तुवादी सिद्धांत या नावाशी संबंधित आहे.
- (a) हॅन्स जे. मॉर्गेन्थाँ (b) डेव्हिड इस्टन
 (c) रिचर्ड स्नाईडर (d) मार्टन कापलान
- (viii) Which one of the following factors of 'National Power' has been *wrongly* listed ?
- (a) Ideology (b) Diplomacy
 (c) Leadership (d) None of these
- खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रसत्तेचा घटक नाही ?
- (a) विचारप्रणाली (b) राजनय
 (c) नेतृत्व (d) यापैकी नाही
- (ix) When did cold war end ?
- (a) 1950 (b) 1952
 (c) 1990 (d) 2011
- शितयुद्धाचा शेवट केंव्हा झाला ?
- (a) 1950 (b) 1952
 (c) 1990 (d) 2011

(c) Which Balance of Power is important at the present era ?

- (a) Geographical Balance of Power
- (b) Balance of Terror
- (c) Simple Balance of Power
- (d) Rigid Balance of Power

सध्याच्या काळात कोणत्या सत्तासंतुलनाला अधिक महत्त्व दिले जाते ?

- (a) भौगोलिक सत्तासंतुलन
- (b) दहशतीचे संतुलन
- (c) साधारण सत्तासंतुलन
- (d) परिदृष्ट सत्तासंतुलन

Theory

2. Define the international relation and explain its nature. 10

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the elements of national power.

राष्ट्रीय सत्तेचे घटक स्पष्ट करा.

3. Write the six principles of Hans J. Morgenthau's realistic approach. 10

हॅन्स जे. मॉर्गेन्थॉच्या वास्तववादी दृष्टिकोनाची सहा मुलतत्वे लिहा.

Or

(किंवा)

State the way or technique of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाचे मार्ग किंवा तंत्र सांगा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Idealistic Approach
- (ii) Importance of International Relations
- (iii) Limitations of National Power
- (iv) Write the characteristics of Balance of Power.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) आदर्शवादी दृष्टिकोन
- (ii) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व
- (iii) राष्ट्र सत्तेच्या मर्यादा
- (iv) सत्ता संतुलनाची वैशिष्ट्ये लिहा.

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) Examination - Winter 2020

CLUSTER CODE HD

POLITICAL SCIENCE

International Relations- VI - (New)

Maximum Time -One Hours

Marks - 40

N.B. :- (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

1) कोणत्या विचारवंतांनी प्रथमतः आंतरराष्ट्रीय संबंध हा शब्द प्रयोग केला ?

A) रिचर्ड आर्डर ~~B) जेरेमी बेन्थम~~

C) पामर अँडपकिन्सा D) मार्टिनसुविक

2) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्ती संदर्भात कोणते खालील पैकी विधान बरोबर आहे.

A) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा अभ्यास करणे B) परराष्ट्र धोरणाचा अभ्यास करणे

C) राष्ट्र राष्ट्रांच्या अभ्यास करणे ~~D) वरील पैकी सर्व~~

3) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासाला सर्व प्रथम कोणत्या विद्यापीठात सुरुवात झाली?

A) कॅलिफोर्निया विद्यापीठ B) केंब्रिज विद्यापीठ

~~C) बॅल्म विद्यापीठ~~ D) ऑक्सफोर्ड विद्यापीठ

4) खालील पैकी कोणता संघ हा लष्करी संघ नाही ?

A) NATO B) CEATO

C) WARSA ~~D) UNO~~

5) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या स्वरूपासंबंधी बरोबर विधान कोणते?

A) आंतरराष्ट्रीय संबंध हे एक शास्त्र आहे B) आंतरराष्ट्रीय संबंध ही एक कला आहे

C) आंतरराष्ट्रीय संबंध ही एक तत्त्वज्ञान आहे ~~D) वरील पैकी सर्व~~

6) आंतरराष्ट्रीय संबंधांचे महत्त्व ————— हे आहे.

A) युद्ध टाळणे आणि जागतिक शांती प्रस्थापित करणे.

B) हुकूमशाहीला प्रोत्साहन देणे

C) आंतरराष्ट्रीय संघर्षाला वाव देणे

D) वरीलपैकीसर्व

7) खालील पैकी कोणते विधान आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्तीशी संबंधित नाही

A) राष्ट्रांच्या संघर्षाचा व सहकार्याचा अभ्यास

B) राष्ट्रसत्तेचा अभ्यास

C) परराष्ट्र धोरणाचा अभ्यास

~~D) वरील पैकी नाही~~

8) खालील पैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

A) 19 व्या शतकात आंतरराष्ट्रीय संबंध या ज्ञानशाखेचा उदय झाला

- B) आंतरराष्ट्रीय संबंधात संघर्षाचा व शांतीचा अभाव करणा लागतो
 C) राष्ट्रीय राजकारण हे वरुषा राष्ट्रांची खेळ आहे D) वरील पैकी सर्व
 E) खालील पैकी कोणते विधानाचा आंतरराष्ट्रीय संबंध मूलतः वेत नाही ?
 A) जागतिक दुज्दाला व संघर्षाचा धोल्याहून वेधे E) जागतिक शांतता निर्माण करणे
 C) सामूहिक सुरक्षिततेला धोल्याहून वेधे D) युज्दाला व ताभतनाच तष्ट करणे
 10) इंग्लंडीराइट संस्थामते आंतरराष्ट्रीय राजकारण म्हणजे ----- हीय

- A) हे एक खेळ आहे E) हे एक कला आहे
 C) हे एक शास्त्र आहे D) वरील पैकी सर्व

11 ऐतिहासिक दृष्टिकोनाचे वैशिष्ट्ये-----

- A) शूत व वर्तमानकालाचे अध्ययन E) इतिहासाची पुनरावृत्ती
 C) समस्या व प्रश्नांचे अध्ययन D) वरील पैकी सर्व

12) कोणत्या कालान अर्थिक प्रभाषात आंतरराष्ट्रीयसंबंधाचे अध्ययन ऐतिहासिक दृष्टिकोनातून होत वरी

- A) पहिला महायुज्दामुपूर्वी E) दुसऱ्या महायुज्दामुपूर्वी
 C) पहिला महायुज्दामंतर D) दुसऱ्या महायुज्दामंतर

13) ऐतिहासिक दृष्टिकोन हे...

- A) परंपरिक आहे E) आधुनिक आहे
 C) A आणि B दोन्ही D) वरील पैकी नाही

14) निर्णयनिर्धारण दृष्टिकोनाचे समर्थक कोण केला ?

- A) हंसजेमॉर्गेन्थो E) रिचर्डसाईडर
 C) बर्टआणिरथेल D) मार्टिनसुबिक

15) निर्णय निर्धारण प्रक्रियेत प्रभावित घटक-----

- A) परिस्थिती E) वातावरण
 C) व्यक्तीमहत्व D) वरील पैकी सर्व

16) निर्णयनिर्धारण दृष्टिकोनाचे शास्त्रशुद्धमांडणी पहिल्यांदा कोणी केला?

- A) जेरेमीबेंथम E) डॅनियलबगौसी
 C) पामरफाईड परकिंस D) वुड्रोविल्सन

17) खेळ सिद्धांताची समर्थन कोणी केला?

- A) हंसजेमॉर्गेन्थो E) कोडोरसेट
 C) मार्टिनसुबिक D) रिचर्डसाईडर

18) खालील पैकी कोणते घटक राष्ट्रीय सत्तेचीसंबंधित आहे ?

- A) विज्ञान आणि तंत्रज्ञान E) भौगोलिक साधन संपत्ती
 C) लोकसंख्या D) वरील पैकी सर्व

19) सत्तासंयुलनाच्या प्रकार-----

- A) परिदृढ व परिवर्तनशील सत्ता संतुलन B) बहुविध सत्ता संतुलन
C) सामान्य सत्तासंतुलन D) वरील पैकी सर्व
- 20) राष्ट्रीय हित म्हणजे-----
A) राष्ट्राची सुरक्षितता व मुक्तात्माता B) राष्ट्राचा उद्दिष्ट साध्यकरणे
C) मुल्यांची संगोपन D) वरील पैकी सर्व
- 21) राष्ट्रीय हित संबंधा या संकल्पनेचे जनक-----
A) पेडलफोर्ड B) रिचर्ड ड्रायडर
C) हंग्जेमोर्गन्थो D) मार्टिन्सुविक
- 22) राष्ट्रीय चारित्र्य, विचार प्रणाली, मनोबल हे राष्ट्रीय सत्तेचे----- म्हणून ओळखले जातात
A) भौगोलिक घटक B) मूर्त घटक
C) स्थिर घटक D) अस्थिर घटक
- 23) खालील पैकी कोणते सिद्धांत अर्थ शास्त्रज्ञ आणि गणितज्ञांनी विकसित केले आहे ?
A) खेळसिद्धांत B) व्यवस्थान्मकसिद्धांत
C) आदर्शसिद्धांत D) निर्णयनिर्धारणसिद्धांत
- 24) स्थानिक सत्ता संतुलन, विभागीय सत्तासंतुलन, जागतिक सत्तासंतुलन हे----- सत्तासंतुलनशाही निगदित आहेत.
A) भौगोलिक सत्तासंतुलन B) बहुविध सत्तासंतुलन
C) परिदृढ सत्तासंतुलन D) साधारण सत्तासंतुलन
- 25) खालील पैकी कोणती राष्ट्रीयहित संबंधाचे प्रकार आहे?
A) प्राथमिक व दुय्यम हित संबंध B) कायम व परिवर्तन हित संबंध
C) सामान्य व विशिष्ट हित संबंध D) वरील पैकी सर्व
- 26) राष्ट्रसत्तेची भौगोलिक घटकात----- चे समावेश होते.
A) नकाशा B) आकार
C) हवामान D) वरीलपैकीसर्व
- 27) खालील पैकी कोणती राष्ट्रीयसत्तेचे घटकाशी संबंधित नाही?
A) राष्ट्रीय चारित्र्य B) विचारप्रणाली
C) प्रहार प्रतिबंधक राज्य D) विज्ञान व तंत्रज्ञान
- 28) जैसे थे विचार प्रवाह, साम्राज्यवादी विचार प्रवाह, संदिग्ध विचार प्रवाह हे कशाशी संबंधित आहे?
A) विज्ञान व तंत्रज्ञानाशी B) लोकसंख्येशी
C) विचार प्रणालीशी D) नैसर्गिक साधन संपत्तीशी
- 29) अरब राष्ट्राची प्रगतीमध्ये महत्त्वाची घटक कोणता आहे?
A) कुशल नेतृत्व B) नैसर्गिक साधन संपत्ती
C) लोकसंख्या D) विचारप्रणाली
- 30)----- हे सत्तासंतुलन राखण्याची तंत्र किंवा मार्ग होय.

- A) तह आणि करार
B) आघात प्रतिबंधक राज्याची निर्मिती
C) हस्तक्षेप व भेदनीती
D) बरील पैकी सर्व
- 31) खालीलपैकी कोणती सत्ता संतुलनाचे प्रकार आहे?
A) साधारण सत्ता संतुलन
B) भौतिक सत्ता संतुलन
C) तबबिकता सत्ता संतुलन
D) इतरिल पैकी सर्व
- 32) खालील पैकी कोणती विधान बरोबर आहे?
A) सत्तासंतुलन बह्या राष्ट्राची खेळ आहे
B) विचारप्रवासी राष्ट्रसत्तेची घटक आहे
C) A आणि B बरोबर आहे
D) A आहे B चूक आहे
- 33) साधारण सत्तासंतुलन म्हणजे—
A) दोन परस्पर विरोधी शक्तिशाली घट किंवा राष्ट्राची समावेश होय
B) सत्ता संतुलनम्यानिक असणे
C) राष्ट्रसत्तेच्या हस्तांतर होय
D) बरील पैकी सर्व
- 34) राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा—
A) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता
B) जागतिक लोकमत
C) आंतरराष्ट्रीय कायदा
D) बरील पैकी सर्व
- 35) भीत युद्धाच्या काळात— सत्तासंतुलन अस्तित्वात होती
A) बहुध्रुवी
B) एकध्रुवी
C) द्विध्रुवी
D) बरीलपैकीसर्व
- 36) अमेरिका महासत्ता होण्यासाठी राष्ट्रीयसत्तेची कोणते घटक कारणीभूत ठरताआहे?
A) नैसर्गिक साधने
B) तंत्र-विज्ञान
C) कुशल नेतृत्व
D) बरील पैकी सर्व
- 37) हार्टलॅंड घेरी कोणी मांडले आहे ?
A) जोसेफफ्रेक्लिन
B) जॉननून्वूमन
C) जॉनमॅकेनडर
D) मार्टिनसुबिक
- 38) ब्रिटिशांच्या काळात कोणत्या राज्याने " आघातप्रतिबंधकराज्य" म्हणून चीन व भारत यांच्यामध्ये कार्य केले?
A) तिबे
B) अफगानिस्तान
C) जर्मनी
D) जपान
- 39) खालील पैकी कोणता संघटना हा लष्करी संघटना नाही ?
A) SEATO
B) NATO
C) EEC
D) CENTO
- 40) आधुनिक काळात आंतरराष्ट्रीय राजकारण कसावर अधिक भर देत आहे?
A) खाजगीकरण
B) उदारीकरण
C) जागतिकीकरण
D) बरीलपैकीसर्व

This question paper contains 4 printed pages)

A—225—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relations)

(MCQ + Theory)

(Saturday, 20-10-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answers will carry negative mark (only for MCQs).
(i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नासाठी).

MCQ

10

1. Multiple Choice Questions (1-10) :

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10) :

(1) The importance of International Relations

- (A) For General Education
(B) For Research
(C) For General Information
(D) All of the above

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व आहे.

- (A) सामान्य शिक्षणासाठी (B) संशोधनासाठी
(C) सामान्य माहितीसाठी (D) यापैकी सर्व

P.T.O.

- (10) The period of First World War is
(A) 1914 to 1918	(B) 1912 to 1916
(C) 1939 to 1945	(D) 1918 to 1922
- पहिल्या महायुद्धाचा काळ आहे.
(A) 1914 ते 1918	(B) 1912 ते 1916
(C) 1939 ते 1945	(D) 1918 ते 1922

Theory

2. State the meaning of International Relation and explain its nature. 10
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the Decision-Making Approach of International Relations.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा निर्णय निर्धारण दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

3. Define the meaning of National Power and explain the limitations of National Power. 10

राष्ट्रीय सत्तेची व्याख्या सांगून राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the types of balance of power.

सत्ता संतुलनाचे प्रकार स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(i) Significance of International Relations

(ii) Realistic Theory

(iii) Leadership

(iv) Techniques of Balance of Power.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्व

(ii) वास्तववादी सिद्धांत

(iii) नेतृत्व

(iv) सत्ता संतुलनाचे नेतृत्व.

- (6) Which one of the following is supporter of Idealistic Approach ?
 (A) Mortein Shubik (B) Woodrow Wilson
 (C) Hans J. Morgenthau (D) Richard Snyder
 खालीलपैकी आदर्शवादी दृष्टीकोनाचा समर्थक कोण ?
 (A) मॉर्टिन शुबिक (B) वुड्रो विल्सन
 (C) हॅन्स जे. मॉर्गेन्थॉ (D) रिचर्ड स्नायडर
- (7) 'The National Power' is limitation by
 (A) International Morality (B) World Public Opinion
 (C) International Law (D) All of these
 'राष्ट्रीय सत्तेवरील' मर्यादा
 (A) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (B) जागतिक लोकमत
 (C) आंतरराष्ट्रीय कायदा (D) वरीलपैकी सर्व
- (8) Which is not a type of Balance of Power ?
 (A) Geographical Balance of Power
 (B) Simple Balance of Power
 (C) Buffer State
 (D) Multiple Balance of Power
 सत्ता संतुलनाचा हा प्रकार नाही ?
 (A) भौगोलिक सत्ता संतुलन (B) साधारण सत्ता संतुलन
 (C) प्रहार प्रतिबंधक राज्य (D) बहुविध सत्ता संतुलन
- (9) In which century does the discipline of the International Relations originate ?
 (A) 20th Century (B) 19th Century
 (C) 18th Century (D) 17th Century
 'आंतरराष्ट्रीय संबंध' या ज्ञानशाखेचा उदय कोणत्या शतकात झाला ?
 (A) 20वे शतक (B) 19वे शतक
 (C) 18वे शतक (D) 17वे शतक

(2) In which book Hans J. Morgenthau stated of Realist Theory ?

- (A) The Prince
 (B) International Relation : A General Theory
 (C) Politics Among Nations
 (D) The Laws

हॅन्स जे. मॉर्गेन्था ने कोणत्या ग्रंथात वास्तववादी सिद्धांताचे प्रतिपादन केले आहे ?

- (A) द प्रिन्स
 (B) इंटरनेशनल रिलेशन : ए जनरल थेअरी
 (C) पॉलिटिक्स अमंग नेशन्स
 (D) द लॉज

(3) Which one of the following elements of National Power is most stable ?

- (A) Population (B) Natural Resources
 (C) Technology (D) Leadership

खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रीय सत्तेचा स्थिर घटक आहे ?

- (A) लोकसंख्या (B) नैसर्गिक साधनसंपत्ती
 (C) तंत्रविज्ञान (D) नेतृत्व

(4) Which is not a technique of balance of power ?

- (A) Leadership (B) Divide and Rule
 (C) Buffer State (D) Intervention

सत्ता संतुलनाचे कोणते तंत्र नाही ?

- (A) नेतृत्व (B) फूट पाडा व राज्य करा
 (C) आघात प्रतिबंधक राज्य (D) हस्तक्षेप

(5) "International politics is a struggle for and use of power among nations." Who said ?

- (A) Hans J. Morgenthau (B) Thomas Hobbes
 (C) Frankel (D) Quincy Wright

"आंतरराष्ट्रीय राजकारण म्हणजे सत्ता प्राप्तीसाठी राष्ट्रांमध्ये चाललेला संघर्ष होय." असे कोणी म्हटले ?

- (A) हॅन्स जे मॉर्गेन्था (B) थॉमस हॉब्स
 (C) फ्रँकेल (D) क्विन्सी राईट

WT

(5)

4. Write short notes on (any two) :

- (i) Fajal Ali Commission
- (ii) Speaker of Legislative Council
- (iii) District Court
- (iv) Chief Minister.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) फाजल अली कमीशन
- (ii) विधान परिषद सभापती
- (iii) जिल्हा न्यायालय
- (iv) मुख्यमंत्री.

A-214-

This question paper contains 4 printed pages]

AH—242—2019

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relation)

(MCQ & Theory)

(Saturday, 30-3-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Wrong answers will carry negative marks (only for MCQs).
- (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) In which university International Relations is introduced ?

(a) Wales University (b) California University

(c) Cambridge University (d) None of these

आंतरराष्ट्रीय संबंधाची अभ्याची ओळख कोणत्या विद्यापीठात झाली ?

(a) वेल्स विद्यापीठ (b) कॅलिफोर्निया विद्यापीठ

(c) कॅंब्रिज विद्यापीठ (d) यापैकी नाही

P.T.O.

(ii) Which is the unstable element of National Power ?

- (a) Natural Resources (b) Geography
(c) Climate and Topography (d) Leadership

राष्ट्रीय सत्तेचा अस्थिर घटक कोणता ?

- (a) नैसर्गिक साधनसंपत्ती (b) भूगोल
(c) हवामान आणि स्थलाकृती (d) नेतृत्व

(iii) Which is the old approach to the study of International Relations ?

- (a) Game Theory (b) Realist Approach
(c) Idealist Approach (d) Decision-making Approach

आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासाचा जूना दृष्टिकोन कोणता ?

- (a) खेळ सिद्धांत (b) वास्तववादी दृष्टिकोन
(c) आदर्शवादी दृष्टिकोन (d) निर्णयग्राही दृष्टिकोन

(iv) Which is *not* type of Balance of Power ?

- (a) Multiple Balance of Power
(b) Simple Balance of Power
(c) Buffer State
(d) Geographical Balance of Power

कोणता घटक सत्ता समतोलाचा प्रकार नाही ?

- (a) बहुविध सत्ता समतोल (b) साधारण सत्ता समतोल
(c) प्रहार प्रतिबंधक राज्य (d) भौगोलिक सत्ता समतोल

(v) The 'National Power' is limited by

- (a) International morality (b) World public opinion
(c) International Law (d) All of these

राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा

- (a) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (b) जागतिक लोकमत
(c) आंतरराष्ट्रीय कायदा (d) यापैकी सर्व

(vi) Which of the following factors is studied in 'Nature of International Relations' ?

- (a) It is as an Art and Philosophy
 (b) An Independent discipline of study
 (c) Inter-disciplinary nature of International Relations
 (d) All of the above

आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या स्वरूपासंबंधी खालीलपैकी कोणता घटक समाविष्ट होतो ?

- (a) हे एक कला आणि तत्त्वज्ञान आहे (b) हे एक स्वतंत्र अभ्यास विषय आहे
 (c) हे एक आंतरशास्त्रीय स्वरूप आहे (d) यापैकी सर्व

(vii) Realist theory as associated with the name of :

- (a) Hans J. Morgenthau (b) David Easton
 (c) Richard Snyder (d) Morten Kaplan

वास्तुवादी सिद्धांत या नावाशी संबंधित आहे.

- (a) हॅन्स जे. मॉर्गेन्थॉ (b) डेव्हिड ईस्टन
 (c) रिचर्ड स्नाईडर (d) मार्टिन कापलान

(viii) Which one of the following factors of 'National Power' has been *wrongly* listed ?

- (a) Ideology (b) Diplomacy
 (c) Leadership (d) None of these

खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रसत्तेचा घटक नाही ?

- (a) विचारप्रणाली (b) राजवय
 (c) नेतृत्व (d) यापैकी नाही

(ix) When did cold war end ?

- (a) 1950 (b) 1952
 (c) 1990 (d) 2011

शितयुद्धाचा शेवट केंव्हा झाला ?

- (a) 1950 (b) 1952
 (c) 1990 (d) 2011

- (x) Which Balance of Power is important at the present era ?
- (a) Geographical Balance of Power
 (b) Balance of Terror
 (c) Simple Balance of Power
 (d) Rigid Balance of Power
- सध्याच्या काळात कोणत्या सत्तासंतुलनाला अधिक महत्व दिले जाते ?
- (a) भौगोलिक सत्तासंतुलन (b) दहशतीचे संतुलन
 (c) साधारण सत्तासंतुलन (d) परिद्रष्ट सत्तासंतुलन

Theory

2. Define the international relation and explain its nature.
 आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the elements of national power.
 राष्ट्रीय सत्तेचे घटक स्पष्ट करा.

3. Write the six principles of Hans J. Morgenthau's realistic approach.
 हॅन्स जे. मॉर्गेन्थॉच्या वास्तववादी दृष्टिकोनाची सहा मुलतत्वे लिहा.

Or

(किंवा)

State the way or technique of Balance of Power.
 सत्ता संतुलनाचे मार्ग किंवा तंत्र सांगा.

4. Write short notes on (any two) :
- (i) Idealistic Approach
 (ii) Importance of International Relations
 (iii) Limitations of National Power
 (iv) Write the characteristics of Balance of Power.
- थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :
- (i) आदर्शवादी दृष्टिकोन
 (ii) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्व
 (iii) राष्ट्र सत्तेच्या मर्यादा
 (iv) सत्ता संतुलनाची वैशिष्ट्ये लिहा.

This question paper contains 5 printed pages]

S—198—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relation)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 28-3-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answer will carry negative mark (only for MCQs).
(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांकरिता).

MCQ

10

1. Multiple choice questions :

बहुपर्यायी प्रश्न :

- (i) The nature of International Relation is
(A) Interdisciplinary nature of international relation
(B) An independent discipline of study
(C) It is an Art and Philosophy
(D) All of the above
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे स्वरूप हे
(A) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे आंतरशास्त्रीय स्वरूप आहे
(B) एक स्वतंत्र अभ्यास विषय आहे
(C) ते एक कला व तत्त्वज्ञान आहे
(D) वरील सर्व

P.T.O.

(ii) The decision-making approach is associated with the name of :

(A) Richard Snyder (B) Schuman F. L.

(C) M.K. Gandhi (D) Mortan Kaplan

निर्णयग्राही दृष्टीकोन कोणत्या नावाशी संबंधीत आहे ?

(A) रिचर्ड स्नायडर (B) शुमन एफ. एल.

(C) एम. के. गांधी (D) मार्टीन काप्लान

(iii) Which one of the following has been wrongly listed as an element of "National Power" ?

(A) Independent Press (Newspapers)

(B) Natural Resources

(C) Population

(D) Technology

खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रसत्तेचा घटक नाही ?

(A) स्वतंत्र वृत्तपत्रे

(B) नैसर्गिक साधनसंपत्ती

(C) लोकसंख्या

(D) तंत्रज्ञान

(iv) Formation of League of Nations

(A) 1920 (B) 1945

(C) 1919 (D) 1932

राष्ट्रसंघाची स्थापना

(A) 1920 (B) 1945

(C) 1919 (D) 1932

(v) Who coined first the word "International Relations" ?

- (A) David Easton (B) Hans J. Morgenthau
(C) Morton Kaplan (D) Jeremy Bentham

"आंतरराष्ट्रीय संबंध" हा शब्द सर्वप्रथम कोणी पांडला ?

- (A) डेव्हिड ईस्टन (B) हेन्स जे. मॉर्गेंथो
(C) मार्टन काप्लान (D) जेरेमी बेंथम

(vi) Which is not a type of Balance of Power ?

- (A) Geographical Balance of Power
(B) Simple Balance of Power
(C) Buffer State
(D) Multiple Balance of Power

सत्ता संतुलनाचा हा प्रकार नाही :

- (A) भौगोलीक सत्ता संतुलन
(B) साधारण सत्ता संतुलन
(C) प्रहार प्रतिबंधक राज्य
(D) बहुविध सत्ता संतुलन

(vii) Who supported the Realist Theory ?

- (A) Hans Morgenthau (B) Martin Shubik
(C) Dr. B.R. Ambedkar (D) Richard Snyder

वास्तववादी सिद्धांताचे कोणी समर्थन केले ?

- (A) हेन्स मॉर्गेंथो (B) मार्टिन शुबिक
(C) डॉ. बी.आर. आंबेडकर (D) रिचर्ड स्नायडर

P.T.O.

(viii) Which is not the technique of Balance of Power ?

- (A) Buffer state (B) Divide and Rule
(C) Leadership (D) Intervention

खालीलपैकी कोणते सत्ता संतुलनाचे तंत्र नाही ?

- (A) आघात प्रतिबंधक राज्य (B) फोडा व राज्य करा
(C) नेतृत्व (D) हस्तक्षेप

(ix) The National Power is limitation by

- (A) International Morality (B) World Public Opinion
(C) International Law (D) All of these

राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा

- (A) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (B) जागतिक लोकमत
(C) आंतरराष्ट्रीय कायदा (D) यापैकी सर्व

(x) In which century did the discipline of the International Relation originate ?

- (A) 20th century (B) 19th century
(C) 18th century (D) 17th century

“आंतरराष्ट्रीय संबंध” या ज्ञानशाखेचा उदय कोणत्या शतकांत झाला ?

- (A) 20वे शतक (B) 19वे शतक
(C) 18वे शतक (D) 17वे शतक

Theory

2. Explain the scope of International Relation.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss the Idealist theory of international relation.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या आदर्शवादी सिद्धांताची चर्चा करा.

WT

(5)

S-198-2018

3. Explain the basic elements of "National Power" ?
राष्ट्रसत्तेचे आधारभूत घटक स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Define the meaning and importance of Balance of Power.
सत्ता संतुलनाचा अर्थ सांगून महत्त्व स्पष्ट करा.

4. Write short notes on the following (any two) :

10

- (i) Significance of International Relation
- (ii) Decision-making Approach
- (iii) Limitations of National Power
- (iv) Buffer state.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व
- (ii) निर्णय निर्धारण दृष्टीकोन
- (iii) राष्ट्रसत्तेवरील मर्यादा
- (iv) आघात प्रतिबंधक राज्य.

This question paper contains 5 printed pages]

S—198—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relation)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 28-3-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Wrong answer will carry negative mark (only for MCQs).
- (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांकरिता).

MCQ

10

1. Multiple choice questions :

बहुपर्यायी प्रश्न :

- (i) The nature of International Relation is
- (A) Interdisciplinary nature of international relation
 - (B) An independent discipline of study
 - (C) It is an Art and Philosophy
 - (D) All of the above
- आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे स्वरूप हे
- (A) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे आंतरशास्त्रीय स्वरूप आहे
 - (B) एक स्वतंत्र अभ्यास विषय आहे
 - (C) ते एक कला व तत्वज्ञान आहे
 - (D) वरील सर्व

P.T.O.

- (ii) The decision-making approach is associated with the name of :
- (A) Richard Snyder (B) Schuman F. L.
 (C) M.K. Gandhi (D) Mortan Kaplan
- निर्णयग्राही दृष्टीकोन कोणत्या नावाशी संबंधित आहे ?
- (A) रिचर्ड स्नायडर (B) शुमन एफ. एल.
 (C) एम. के. गांधी (D) मार्टीन काप्लान
- (iii) Which one of the following has been wrongly listed as an element of "National Power" ?
- (A) Independent Press (Newspapers)
 (B) Natural Resources
 (C) Population
 (D) Technology
- खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रसत्तेचा घटक नाही ?
- (A) स्वतंत्र वृत्तपत्रे
 (B) नैसर्गिक साधनसंपत्ती
 (C) लोकसंख्या
 (D) तंत्रज्ञान
- (iv) Formation of Leage of Nations
- (A) 1920 (B) 1945
 (C) 1919 (D) 1932
- राष्ट्रसंघाची स्थापना
- (A) 1920 (B) 1945
 (C) 1919 (D) 1932

(v) Who coined first the word "International Relation" ?

- (A) David Easton (B) Hans J. Morgenthau
(C) Mortan Kaplan (D) Jeremy Bentham

"आंतरराष्ट्रीय संबंध" हा शब्द सर्वप्रथम कोणी मांडला ?

- (A) डेव्हिड ईस्टन (B) हेन्स जे. मॉर्गेंथो
(C) मार्टन कांप्लान (D) जेरेमी बेंथम

(vi) Which is not a type of Balance of Power ?

- (A) Geographical Balance of Power
(B) Simple Balance of Power
(C) Buffer State
(D) Multiple Balance of Power

सत्ता संतुलनाचा हा प्रकार नाही :

- (A) भौगोलीक सत्ता संतुलन
(B) साधारण सत्ता संतुलन
(C) प्रहार प्रतिबंधक राज्य
(D) बहुविध सत्ता संतुलन

(vii) Who supported the Realist Theory ?

- (A) Hans Morgenthau (B) Martin Shubik
(C) Dr. B.R. Ambedkar (D) Richard Snyder

वास्तववादी सिद्धांताचे कोणी समर्थन केले ?

- (A) हेन्स मॉर्गेंथो (B) मार्टिन शुबीक
(C) डॉ. बी.आर. आंबेडकर (D) रिचर्ड स्नायडर

(viii) Which is not the technique of Balance of Power ?

- (A) Buffer state (B) Divide and Rule
(C) Leadership (D) Intervention

खालीलपैकी कोणते सत्ता संतुलनाचे तंत्र नाही ?

- (A) आघात प्रतिबंधक राज्य (B) फोडा व राज्य करा
(C) नेतृत्व (D) हस्तक्षेप

(ix) The National Power is limitation by

- (A) International Morality (B) World Public Opinion
(C) International Law (D) All of these

राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा

- (A) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (B) जागतिक लोकमत
(C) आंतरराष्ट्रीय कायदा (D) यापैकी सर्व

(x) In which century did the discipline of the International Relation originate ?

- (A) 20th century (B) 19th century
(C) 18th century (D) 17th century

“आंतरराष्ट्रीय संबंध” या ज्ञानशाखेचा उदय कोणत्या शतकांत झाला ?

- (A) 20वे शतक (B) 19वे शतक
(C) 18वे शतक (D) 17वे शतक

Theory

2. Explain the scope of International Relation.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss the Idealist theory of international relation.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या आदर्शवादी सिद्धांताची चर्चा करा.

WT

(5)

S—198—2018

3. Explain the basic elements of "National Power" ?

10

राष्ट्रसत्तेचे आधारभूत घटक स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Define the meaning and importance of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाचा अर्थ सांगून महत्व स्पष्ट करा.

4. Write short notes on the following (any *two*) :

10

(i) Significance of International Relation

(ii) Decision-making Approach

(iii) Limitations of National Power

(iv) Buffer state.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्व

(ii) निर्णय निर्धारण दृष्टीकोन

(iii) राष्ट्रसत्तेवरील मर्यादा

(iv) आघात प्रतिबंधक राज्य.

This question paper contains 2 printed pages]

CA—210—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-VI

(International Relations)

(Tuesday, 13-12-2022)

Time : 02.00 p.m. to 04.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. State the meaning of International Relation and explain its scope. 10

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून ज्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of International Relation.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

2. - Explain the decision-making approach of International Relations. 10

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा निर्णय-निर्धारण दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe the Game theory.

खेळ सिद्धांताचे वर्णन करा.

3. What is National Interest ? Explain the features of National Interest. 10

राष्ट्रीय हित म्हणजे काय ? ते सांगून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

P.T.O.

Or

(किंवा)

Explain the concept of National Interest.

राष्ट्रीय हिताची संकल्पना स्पष्ट करा.

4. Explain the meaning and limitations of National Power.

10

राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the definition and types of National Power.

राष्ट्रीय सत्तेच्या व्याख्या सांगून प्रकार स्पष्ट करा.

5. What is the Balance of Power ? State the techniques of balance of power.

10

सत्ता संतुलन म्हणजे काय ? सत्ता संतुलनाचे तंत्रे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the definition and characteristics of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाची शाब्दात्मक व्याख्या आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

This question paper contains 2 printed pages]

CB—96—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-VI

(International Relations)

(Tuesday, 13-12-2022)

Time : 02.00 p.m. to 04.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Narrate the scope of International Relations. 10

आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याप्ती विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning and importance of International Relations.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून महत्त्व स्पष्ट करा.

2. Discuss about decision-making approach. 10

निर्णयग्राही दृष्टीकोनाची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Describe the Game theory.

खेळ सिद्धांताचे वर्णन करा.

P.T.O.

WT

(2)

CB-96-2022

3. Explain the elements of National Interest.
राष्ट्र हिताने घटक स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning of National Interest and its types.
राष्ट्रीय हिताने अर्थ सांगून त्याचे प्रकार सांगा

4. Describe the meaning and elements of National Powers.
राष्ट्रसत्तेचा अर्थ सांगून राष्ट्रसत्तेच्या घटकांचे विश्लेषण करा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning and limits of National Power.
राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

5. What is Balance of Power ? State the characteristics of balance of power.
सत्ता समतोल म्हणजे काय ? सत्ता समतोलाने वैशिष्ट्ये लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the techniques of Balance of Power.
सत्ता समतोलाने तंत्रे स्पष्ट करा.

This question paper contains 2 printed pages]

CB—96—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-VI

(International Relations)

(Tuesday, 13-12-2022)

Time : 02.00 p.m. to 04.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Narrate the scope of International Relations.

10

आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याप्ती विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning and importance of International Relations.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून महत्व स्पष्ट करा.

2. Discuss about decision-making approach.

10

निर्णयग्राही दृष्टीकोनाची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Describe the Game theory.

खेळ सिद्धांताचे वर्णन करा.

P.T.O.

3. Explain the elements of National Interest.

राष्ट्र हिताचे घटक स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the meaning of National Interest and its types.

राष्ट्रीय हिताचा अर्थ सांगून त्याचे प्रकार सांगा

4. Describe the meaning and elements of National Powers.

राष्ट्रसत्तेचा अर्थ सांगून राष्ट्रसत्तेच्या घटकांचे विश्लेषण करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the meaning and limits of National Power.

राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

5. What is Balance of Power ? State the characteristics of balance of power.

सत्ता समतोल म्हणजे काय? सत्ता समतोलाचे वैशिष्ट्ये लिहा.

10

Or

(किंवा)

Explain the techniques of Balance of Power.

सत्ता समतोलाची तंत्रे स्पष्ट करा.

This question paper contains 2 printed pages]

CB—96—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Third Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-VI

(International Relations)

(Tuesday, 13-12-2022)

Time : 02.00 p.m. to 04.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Narrate the scope of International Relations. 10

आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याप्ती विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning and importance of International Relations.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून महत्व स्पष्ट करा.

2. Discuss about decision-making approach. 10

निर्णयग्राही दृष्टीकोनाची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Describe the Game theory.

खेळ सिद्धांताचे वर्णन करा.

P.T.O.

3. Explain the elements of National Interest.

राष्ट्र हिताचे घटक स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning of National Interest and its types.

राष्ट्रीय हिताचा अर्थ सांगून त्याचे प्रकार सांगा

4. Describe the meaning and elements of National Powers.

राष्ट्रसत्तेचा अर्थ सांगून राष्ट्रसत्तेच्या घटकांचे विश्लेषण करा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning and limits of National Power.

राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

5. What is Balance of Power ? State the characteristics of balance of power.

सत्ता समतोल म्हणजे काय? सत्ता समतोलाचे वैशिष्ट्ये लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the techniques of Balance of Power.

सत्ता समतोलाची तंत्रे स्पष्ट करा.

This question paper contains 2 printed pages|

CA—210—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-VI

(International Relations)

(Tuesday, 13-12-2022)

Time : 02.00 p.m. to 04.00 p.

Time—Two Hours

Maximum Marks—

- N.B. :— (i) Attempt all questions.
(ii) All questions carry equal marks.
(i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. State the meaning of International Relation and explain its scope.
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा

Or

(किंवा)

Explain the importance of International Relation.

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

2. Explain the decision-making approach of International Relations.
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा निर्णय-निर्धारण दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe the Game theory.

खेळ सिद्धांताचे वर्णन करा.

3. What is National Interest ? Explain the features of National Interest. 10
राष्ट्रीय हित म्हणजे काय ? ते सांगून त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

P.T.O.

Or

(किंवा)

Explain the concept of National Interest.

राष्ट्रीय हिताची संकल्पना स्पष्ट करा.

4. Explain the meaning and limitations of National Power. 10

राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the definition and types of National Power.

राष्ट्रीय सत्तेच्या व्याख्या सांगून प्रकार स्पष्ट करा.

5. What is the Balance of Power ? State the techniques of balance of power. 10

सत्ता संतुलन म्हणजे काय? सत्ता संतुलनाचे तंत्रे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the definition and characteristics of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाची शाखा सांगून वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

SUMMER 2020
POLITICAL SCIENCE
PAPER-VI

International Relations (आंतरराष्ट्रीय संबंध)

Date : 05-12-2020

Time : 1 Hr.

MCQ

Time : 11.00 to 12.00

Maximum Marks : 40

N.B. :

- i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- ii) सर्व प्रश्नांस समान गुण आहेत.
- iii) चुकीच्या उत्तरासाठी ऋणात्मक गुण नाहीत.

- 1) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व _____ आहे.
A) सामान्य शिक्षणासाठी B) संशोधनासाठी
C) सामान्य माहितीसाठी D) यापैकी सर्व
- 2) हॅन्स जे. मॉगेंसने कोणत्या ग्रंथात वास्तववादी सिद्धांताचे प्रतिपादन केले आहे?
A) द प्रिन्स B) इंटरनेशनल रिलेशन : ए जनरल थेअरी
C) पॉलिटिकल अमंग नेशन्स D) द लॉज
- 3) खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रीय सत्तेचा स्थिर घटक आहे?
A) लोकसंख्या B) नैसर्गिक साधनसंपत्ती
C) तंत्रविज्ञान D) नेतृत्व
- 4) सत्ता संतुलनाचे कोणते तंत्र नाही?
A) नेतृत्व B) फूड पाडा व राज्य करा
C) आघात प्रतिबंधक राज्य D) हस्तक्षेप
- 5) "आंतरराष्ट्रीय राजकारण म्हणजे सत्ता प्राप्तीसाठी राष्ट्रांमध्ये चाललेला संघर्ष होय" असे कोणो म्हटले?
A) हॅन्स जे. मॉगेंथॉ B) थॉमस हॉब्स
C) फ्रँकेल D) क्विन्सी राईट
- 6) खालीलपैकी आदर्शवादी दृष्टिकोनाचा समर्थक कोण?
A) मॉर्टिन शुबिक B) वुड्रो विल्सन
C) हॅन्स जे. मॉगेंथॉ D) रियर्ड स्नायडर
- 7) राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा _____
A) आंतरराष्ट्रीय मर्यादा B) जागतिक लोकमत
C) आंतरराष्ट्रीय कायदा D) वरीलपैकी सर्व
- 8) सत्ता संतुलनाचा हा प्रकार नाही?
A) भौगोलिक सत्ता संतुलन B) साधारण सत्ता संतुलन
C) प्रहार प्रतिबंधक राज्य D) बहुविध सत्ता संतुलन

- 9) 'आंतरराष्ट्रीय संबंध' या ज्ञानशाखेचा उदय कोणत्या शतकात झाला?
- A) 20 वे शतक B) 19 वे शतक
C) 18 वे शतक D) 17 वे शतक
- 10) पहिल्या महायुद्धाचा काळ _____ आहे.
- A) 1914 ते 1918 B) 1912 ते 1916
C) 1939 ते 1945 D) 1918 ते 1922
- 11) आंतरराष्ट्रीय संबंधाची अभ्यासाची ओळख कोणत्या विद्यापीठात झाली?
- A) वेल्स विद्यापीठ B) कॅलिफोर्निया विद्यापीठ
C) केंब्रिज विद्यापीठ D) यापैकी नाही
- 12) राष्ट्रीय सत्तेचा अस्थिर घटक कोणता?
- A) नैसर्गिक साधनसंपत्ती B) भूगोल
C) हवामान आणि स्थलाकृती D) नेतृत्व
- 13) आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या अभ्यासाचा जुना दृष्टिकोन कोणता?
- A) खेळ सिद्धांत B) वास्तववादी दृष्टिकोन
C) आदर्शवादी दृष्टिकोन D) निर्णयग्राही दृष्टिकोन
- 14) आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या स्वरूपासंबंधी खालीलपैकी कोणता घटक समाविष्ट होतो?
- A) हे एक कला आणि तत्त्वज्ञान आहे. B) हा एक स्वतंत्र अभ्यास आहे.
C) हे एक आंतरशास्त्रीय स्वरूप आहे D) यापैकी सर्व
- 15) _____ ने राज्यशास्त्रापासून आंतरराष्ट्रीय संबंधाला अलग असा स्वतंत्र शास्त्राचा दर्जा मिळवून दिला आहे.
- A) क्विन्सी राईट B) मॉर्गन्थॉ
C) लॉर्ड पामरसन D) प्रा.लास्की
- 16) _____ हा शब्दप्रयोग जेरेमी बेंथम यांनी 1789 मध्ये केला.
- A) राजकारण B) आंतरराष्ट्रीय राजकारण
C) आंतरराष्ट्रीय संबंध D) यापैकी नाही
- 17) 'राज्यशास्त्राशी संबंधीत कृतीचा अभ्यास म्हणजे आंतरराष्ट्रीय संबंध होय' असे कोणी म्हटले?
- A) क्विन्सी राईट B) हॅसॅड व स्काऊट
C) हॅन्स मॉर्गन्थॉ D) थॉमसन
- 18) _____ मध्ये राजकीय संबंधासोबतच आर्थिक, सामाजिक व सांस्कृतिक अशा सर्व संबंधाचा विचार केला जातो.
- A) राजकीय विचारप्रणाली B) देशांतर्गत राजकारणा
C) राजकीय विचारप्रणाली D) आंतरराष्ट्रीय संबंधात
- 19) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे उद्दिष्ट _____
- A) जागतिक शांता आणि जागतिक न्याय B) मानव जातीचे कल्याण
C) परस्पर सहकार्यातून विकास D) वरीलपैकी सर्व
- 20) क्विन्सी राईटच्या मते, आंतरराष्ट्रीय राजकारण म्हणजे _____ आहे.
- A) खेळ B) कला
C) शास्त्र D) तत्त्वज्ञान

- 21) सोव्हिएत रशियामध्ये _____ यांनी 1985 पासून पोस्माइंका आणि गलास्त्रनांस्त या संकल्पना स्वीकारल्यामुळे 1991 मध्ये रशियाचे विघटन झाले.
- A) लेनिन B) स्टॅलिन
C) मिखाईल मोर्बाचेव्ह D) व्हिसंट बेकर
- 22) अरब राष्ट्रांच्या प्रगतीतील महत्त्वाचा घटक कोणता?
- A) लोकसंख्या B) तंत्रविज्ञान
C) तेल व पेट्रोल D) यापैकी नाही
- 23) कोणता सिद्धांत अव्यवहारिक आणि कल्पितदर्शक सिद्धांत आहे?
- A) आदर्शवादी सिद्धांत B) वास्तववादी सिद्धांत
C) खेळ सिद्धांत D) निर्णय निर्मिती सिद्धांत
- 24) 'पॉलिटिक्स अमंग नेशन्स' या ग्रंथाचा लेखक कोण?
- A) एम.जे. मॉर्गेन्थॉ B) मार्टिन शुबिक
C) विवन्सी राईट D) प्लेयर
- 25) खालीलपैकी कोणता एक देश नाटोचा सदस्य नाही?
- A) फ्रान्स B) भारत
C) अमेरिका D) इंग्लंड
- 26) पाश्चात्य राष्ट्रांच्या प्रगतीतील महत्त्वाचा घटक कोणता?
- A) लोकसंख्या B) तंत्रविज्ञान
C) तेल व पेट्रोल D) यापैकी नाही
- 27) रिचर्ड स्नायडरने कोणत्या सिद्धांताचे समर्थन केले आहे?
- A) वास्तववादी सिद्धांत B) आदर्शवादी सिद्धांत
C) खेळ सिद्धांत D) निर्णयनिर्मिती सिद्धांत
- 28) ब्रिटिशांच्या काळात कोणत्या राज्याने 'आघात प्रतिबंधक राज्य' म्हणून चीन व भारत यांच्यामध्ये कार्य केले?
- A) अफगाणिस्तान B) तिबेट
C) जर्मनी D) जपान
- 29) खालीलपैकी कोणता संघ हा लष्करी संघ नाही?
- A) सिटो B) सिएटो
C) युनायटेड नेशन्स D) नाटो
- 30) 'कोणत्याही एका राज्यास इतके शक्तिमान होता येऊ नये की, ज्यामुळे ते राज्य आपल्या इच्छेचे पालन सक्तीने दुसऱ्या राज्याकडून करवून घेईल अशा प्रकारचे राज्यांच्या संतुलन म्हणजे सत्ता समतोल होय.' असे कोणी म्हटले?
- A) मॉर्गेन्थॉ B) सिडनी
C) ओझेन हाईम D) फाय
- 31) मार्टिन शुबीकने कोणत्या सिद्धांताचे समर्थन केले?
- A) आदर्शवादी सिद्धांत B) व्यवस्थावादी सिद्धांत
C) खेळ सिद्धांत D) वास्तववादी सिद्धांत

- 32) खालीलपैकी कोणते आंतरराष्ट्रीय संबंधांचे महत्त्व नाही?
 A) जागतिक शांततेची निर्मिती करणे (1) युद्धाची भीती संयुद्धात आणणे
 C) युद्धाला प्रोत्साहन देणे (2) सामुहिक सुरक्षितता
- 33) खालीलपैकी कोणी सत्ता समतोल हे राष्ट्र राज्य पद्धतीचे मूलभूत तत्त्व असल्याचे मत व्यक्त केले आहे?
 A) क्विन्सी राईट B) पामर व परकिन्स
 C) ऑर्गन्स्की D) विन्स्टन चर्चिल
- 34) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्तीसंदर्भात कोणते विधान बरोबर आहे?
 A) राष्ट्र-राज्याचा अभ्यास करणे B) परराष्ट्रीय कायद्याचा अभ्यास करणे.
 C) परराष्ट्रीय धोरणाचा अभ्यास करणे D) वरीलपैकी सर्व
- 35) राष्ट्रीय हित संकल्पनेचे जनक कोणास मानण्यात येते?
 A) हॅन्सी मॉर्गेन्थॉ B) जोसेफ फ्रॅंकल
 C) व्हर्नान डायक D) चार्ल्स लच
- 36) शीतयुद्धात कोणत्या दोन महासत्ता होत्या?
 A) इंग्लंड आणि अमेरिका B) सोव्हिएत रशिया आणि अमेरिका
 C) भारत आणि पाकिस्तान D) भारत आणि अमेरिका
- 37) 'सत्ता म्हणजे एका माणसाचे दुसऱ्या माणसाच्या मन व कृतीवरील नियंत्रण होय' असे मत कोणी मांडले?
 A) हॅन्स मॉर्गेन्थॉ B) वेडलफोर्ड
 C) क्विन्सी राईट D) हार्टमन
- 38) सत्ता संतुलनाचा खालीलपैकी कोणता मार्ग आहे?
 A) मैत्रीचा तह B) फूट पाडणे आणि राज्य करणे
 C) हस्तक्षेप D) वरीलपैकी सर्व
- 39) भौगोलिक सत्ता संतुलनाचे किती प्रकार आहेत?
 A) सहा B) तीन
 C) चार D) आठ
- 40) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या महत्त्वाबाबत सत्य विधान ओळखा.
 A) आंतरराष्ट्रीय संबंधातील समस्या समजावून घेणे
 B) युद्धाला प्रोत्साहन देणे
 C) जागतिक शांततेचा भंग करणे
 D) शस्त्रास्त्र स्पर्धेची निर्मिती करणे

2021, III 19101

VI

FACULTY OF HUMANITIES
B.A. (Second Year) (Third Semester) Examination - Winter 2020

CLUSTER CODE HD

POLITICAL SCIENCE

International Relations- VI - (New)

Maximum Time - One Hours

Marks - 40

- N.B. :- (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.

- (i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(ii) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

- 1) कोणत्या विचारवंतांनी प्रथमतः आंतरराष्ट्रीय संबंध हा शब्द प्रयोग केला ?
A) रिचर्ड साईडर B) जेरेमी बेंपम
C) पामर अँडपकिन्सा D) मार्टिनसुविक
- 2) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्ती संदर्भात कोणते खालील पैकी विधान बरोबर आहे.
A) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा अभ्यास करणे B) परराष्ट्र धोरणाचा अभ्यास करणे
C) राष्ट्र राष्ट्रांच्या अभ्यास करणे D) वरील पैकी सर्व
- 3) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासाला सर्व प्रथम कोणत्या विद्यापीठात सुरुवात झाली ?
A) कॅलिफोर्निया विद्यापीठ B) केंब्रिज विद्यापीठ
 C) ब्रेल्स विद्यापीठ D) ऑक्सफोर्ड विद्यापीठ
- 4) खालील पैकी कोणता संघ हा लष्करी संघ नाही ?
A) NATO B) CEATO
C) WARSA D) UNO
- 5) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या स्वरूपासंबंधी बरोबर विधान कोणते ?
A) आंतरराष्ट्रीय संबंध हे एक शास्त्र आहे B) आंतरराष्ट्रीय संबंध ही एक कला आहे
C) आंतरराष्ट्रीय संबंध ही एक तत्त्वज्ञान आहे D) वरील पैकी सर्व
- 6) आंतरराष्ट्रीय संबंधांचे महत्त्व _____ हे आहे.
 A) मुद्दे टाळणे आणि जागतिक शांती प्रस्थापित करणे. B) हुकूमशाहीला प्रोत्साहन देणे
C) आंतरराष्ट्रीय संघर्षाला वाव देणे D) वरीलपैकीसर्व
- 7) खालील पैकी कोणते विधान आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्तीशी संबंधित नाही
A) राष्ट्रराष्ट्रांचा संघर्षाचा व सहकार्याचा अभ्यास B) राष्ट्रसत्तेचा अभ्यास
C) परराष्ट्र धोरणाचा अभ्यास D) वरील पैकी नाही
- 8) खालील पैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?
A) 19 व्या शतकात आंतरराष्ट्रीय संबंध या ज्ञानशाखेचा उदय झाला

B) आंतरराष्ट्रीय संबंधात संघर्षाचा व शांतीचा अभ्यास करावा लागतो

C) राष्ट्रीय राजकारण हे बऱ्या राष्ट्रांची खेळ आहे B) वरील पैकी सर्व

9) खालील पैकी कोणते विधानाला आंतरराष्ट्रीय संबंध महत्त्व देत नाही ?

A) जागतिक युद्धाला व संघर्षाला प्रोत्साहन देणे

B) जागतिक शांतता निर्माण करणे

C) सामूहिक सुरक्षिततेला प्रोत्साहन देणे

D) युद्धाला व ताणतनाव नष्ट करणे

10) झिन्तीराइट यांच्यामते आंतरराष्ट्रीय राजकारण म्हणजे _____ होय

A) हे एक खेळ आहे

B) हे एक कला आहे

C) हे एक शास्त्र आहे

D) वरील पैकी सर्व

11) ऐतिहासिक दृष्टिकोनाचे वैशिष्ट्ये—

A) भूत व वर्तमानकाळाचे अध्ययन

B) इतिहासाची पुनरावृत्ती

C) समन्या व प्रश्नांचे अध्ययन

D) वरील पैकी सर्व

12) कोणत्या काळात अधिक प्रमाणात आंतरराष्ट्रीयसंबंधाचे अध्ययन ऐतिहासिक दृष्टिकोनातून होत असे

A) पहिला महायुद्धापूर्वी

B) दुसऱ्या महायुद्धापूर्वी

C) पहिला महायुद्धानंतर

D) दुसऱ्या महायुद्धानंतर

13) ऐतिहासिक दृष्टिकोन हे...

A) पारंपरिक आहे

B) आधुनिक आहे

C) A आणि B दोन्ही

D) वरील पैकी नाही

14) निर्णयनिर्धारण दृष्टिकोनाचे समर्थक कोण केला ?

A) हंमजेमॉगॅन्यो

B) रिचर्डझाईडर

C) ब्रटआणिरगेल

D) मार्टिनसुबिक

15) निर्णय निर्धारण प्रक्रियेत प्रभावित घटक—

A) परित्यिनी

B) वातावरण

C) व्यक्तीमहत्त्व

D) वरील पैकी सर्व

16) निर्णयनिर्धारण दृष्टिकोनाचे शास्त्रशुद्धमांडणी पहिल्यांदा कोणी केला?

A) जेरेमीबेंयम

B) डॅनियलबनौली

C) पामरफाईड परकिंस

D) वूड्रोविल्सन

17) खेळ सिद्धांताची समर्थन कोणी केला?

A) हंमजेमॉगॅन्यो

B) कॉडोरसेट

C) मार्टिनसुबिक

D) रिचर्डझाईडर

18) खालील पैकी कोणते घटक राष्ट्रीय सत्तेचीसंबंधित आहे ?

A) विज्ञान आणि तंत्रज्ञान

B) भौगोलिक साधन संपत्ती

C) लोकसंख्या

D) वरील पैकी सर्व

19) सत्तासंतुलनाच्या प्रकार—

- A) परिदृढ व परिवर्तनशील सत्ता संतुलन B) बहुविध सत्ता संतुलन
C) सामान्य सत्तासंतुलन D) वरील पैकी सर्व
- 20) राष्ट्रीय हित म्हणजे _____
A) राष्ट्राची सुरक्षितता व एकता B) राष्ट्राचा उद्दिष्ट साध्यकरणे
C) मूल्यांची संगोपन D) वरील पैकी सर्व
- 21) राष्ट्रीय हित संबंधा या संकल्पनेचे जनक _____
A) पेबलफोर्ड B) रिचर्ड व्हायडर
 C) हंस जेम्स गॉन्वो D) मार्टिन सुविक
- 22) राष्ट्रीय चारित्र्य, विचार प्रणाली, मनोबल हे राष्ट्रीय सत्तेचे _____ म्हणून ओळखले जातात
A) भौगोलिक घटक B) मूर्त घटक
C) स्थिर घटक D) अस्थिर घटक
- 23) खालील पैकी कोणते सिद्धांत अर्थ शास्त्रज्ञ आणि गणितज्ञांनी विकसित केले आहे ?
 A) बॅलसिद्धांत B) व्यवस्थात्मक सिद्धांत
C) आदर्श सिद्धांत D) निर्णयनिर्धारण सिद्धांत
- 24) स्थानिक सत्ता संतुलन, विभागीय सत्तासंतुलन, जागतिक सत्तासंतुलन हे _____ सत्तासंतुलनाची निगदित आहेत.
 A) भौगोलिक सत्तासंतुलन B) बहुविध सत्तासंतुलन
C) परिदृढ सत्तासंतुलन D) साधारण सत्तासंतुलन
- 25) खालील पैकी कोणती राष्ट्रीय हित संबंधाचे प्रकार आहे?
A) प्राथमिक व दुय्यम हित संबंध B) कायम व परिवर्तन हित संबंध
C) सामान्य व विशिष्ट हित संबंध D) वरील पैकी सर्व
- 26) राष्ट्रसत्तेची भौगोलिक घटकात _____ चे समावेश होते.
A) नकाशा B) आकार
C) हवामान D) वरील पैकी सर्व
- 27) खालील पैकी कोणती राष्ट्रीय सत्तेचे घटकाशी संबंधित नाही?
A) राष्ट्रीय चारित्र्य B) विचार प्रणाली
 C) प्रहार प्रतिबंधक राज्य D) विज्ञान व तंत्रज्ञान
- 28) जैसे थे विचार प्रवाह, साम्राज्यवादी विचार प्रवाह, संदिग्ध विचार प्रवाह हे कशाशी संबंधित आहे?
A) विज्ञान व तंत्रज्ञानाशी B) लोकसंख्येशी
 C) विचार प्रणालीशी D) नैसर्गिक साधन संपत्तीशी
- 29) अरब राष्ट्राची प्रगतीमध्ये महत्त्वाची घटक कोणता आहे?
A) कुशल नेतृत्व B) नैसर्गिक साधन संपत्ती
C) लोकसंख्या D) विचार प्रणाली
- 30) _____ हे सत्तासंतुलन राखण्याची तंत्र किंवा मार्ग होय.

A) सह आणि करार

B) आघात प्रतिबंधक राज्याची निर्मिती

C) हस्तशेष व भेदनीती

D) वरील पैकी सर्व

31) खालीलपैकी कोणती सत्ता संतुलनाचे प्रकार आहे?

A) साधारण सत्ता संतुलन

B) भौगोलिक सत्ता संतुलन

C) लवधिकता सत्ता संतुलन

D) वरील पैकी सर्व

32) खालील पैकी कोणती विधान बरोबर आहे?

A) सत्तासंतुलन बळ्या राष्ट्राची खेळ आहे

B) विचारप्रणाली राष्ट्रसत्तेची घटक आहे

C) A आणि B बरोबर आहे

D) A आहे B चूक आहे

33) साधारण सत्तासंतुलन म्हणजे—

A) दोन परस्पर विरोधी शक्तिशाली गट किंवा राष्ट्रांची समावेश होय B) सत्ता संतुलनस्थानिक असणे

C) राष्ट्रसत्तेच्या हस्तांतर होय

D) वरील पैकी सर्व

34) राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा—

A) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता

B) जागतिक लोकमत

C) आंतरराष्ट्रीय कायदा

D) वरील पैकी सर्व

35) शीत युद्धाच्या काळात— सत्तासंतुलन अस्तित्वात होती

A) बहुध्रुवी

B) एकध्रुवी

C) द्विध्रुवी

D) वरीलपैकीसर्व

36) अमेरिका महासत्ता होण्यासाठी राष्ट्रीयसत्तेची कोणते घटक कारणीभूत ठरला आहे?

A) नैसर्गिक साधने

B) तंत्र-विज्ञान

C) कुशल नेतृत्व

D) वरील पैकी सर्व

37) हार्टलँड घेरी कोणी मांडले आहे ?

A) जोसेफ फ्रॅंक्लिन

B) जॉन नून्सुमन

C) अर्नमॅक्लिनडर

D) मार्टिन सुबिक

38) ब्रिटिशांच्या काळात कोणत्या राज्याने " आघातप्रतिबंधकराज्य" म्हणून चीन व भारत यांच्यामध्ये कार्य केले?

A) तिबेट

B) अफगानिस्तान

C) जर्मनी

D) जपान

39) खालील पैकी कोणता संघटना हा लष्करी संघटना नाही ?

A) SEATO

B) NATO

C) EEC

D) CENTO

40) आधुनिक काळात आंतरराष्ट्रीय राजकारण कशावर अधिक भर देत आहे?

A) खाजगीकरण

B) उदारीकरण

C) जागतिकीकरण

D) वरीलपैकीसर्व

SRINATH RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. (SECOND YEAR) (THIRD SEMESTER) EXAMINATION
SUMMER 2020
POLITICAL SCIENCE
PAPER-VI

Date : 05-12-2020

Time : 1 Hr.

International Relations (आंतरराष्ट्रीय संबंध)

MCQ

Time : 11.00 to 12.00

Maximum Marks : 40

N.B. :

- i) सर्वे प्रश्न उत्तरावधाने अभिधाने आहे
ii) सर्वे प्रश्नांमि समान गुण आहेत
iii) चुकीच्या उत्तरासाठी ऋणात्मक गुण नाहीत.

- 1) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व _____ आहे.
A) सामान्य शिक्षणासाठी B) संशोधनासाठी
C) सामान्य माहितीसाठी D) यापैकी सर्व
- 2) हॅन्स जे. मॉंगेन्सने कोणत्या ग्रंथात वास्तववादी सिद्धांताचे प्रतिपादन केले आहे?
A) द प्रिन्स B) इंटरनेशनल रिलेशन : ए जनरल थेअरी
C) पॉलिटिकल अमंग नेशन्स D) द लॉज
- 3) खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रीय सत्तेचा स्थिर घटक आहे?
A) लोकसंख्या B) नैसर्गिक साधनसंपत्ती
C) तंत्रविज्ञान D) नेतृत्व
- 4) सत्ता संतुलनाचे कोणते तंत्र नाही?
A) नेतृत्व B) फूड पाडा व राज्य करा
C) आघात प्रतिबंधक राज्य D) हस्तक्षेप
- 5) "आंतरराष्ट्रीय राजकारण म्हणजे सत्ता प्राप्तीसाठी राष्ट्रामध्ये चाललेला संघर्ष होय" असे कोणी म्हटले?
A) हॅन्स जे. मॉंगेन्सो B) थॉमस हॉब्स
C) फ्रॅंकल D) क्विन्सी राईट
- 6) खालीलपैकी आदर्शवादी दृष्टिकोनाचा समर्थक कोण?
A) मॉर्टिन शुबिक B) वुड्रो विल्सन
C) हॅन्स जे. मॉंगेन्सो D) रियर्ड स्नायडर
- 7) राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा _____
A) आंतरराष्ट्रीय मर्यादा B) जागतिक लोकमत
C) आंतरराष्ट्रीय कायदा D) वरीलपैकी सर्व
- 8) सत्ता संतुलनाचा हा प्रकार नाही?
A) भौगोलिक सत्ता संतुलन B) साधारण सत्ता संतुलन
C) प्रहार प्रतिबंधक राज्य D) बहुविध सत्ता संतुलन

- 9) 'आंतरराष्ट्रीय संबंध' या ज्ञानशाखेचा उदय कोणत्या शतकात झाला?
 A) 20 वे शतक B) 19 वे शतक
 C) 18 वे शतक D) 17 वे शतक
- 10) पहिल्या महायुद्धाचा काळ _____ आहे.
 A) 1914 ते 1918 B) 1912 ते 1916
 C) 1939 ते 1945 D) 1918 ते 1922
- 11) आंतरराष्ट्रीय संबंधाची अभ्यासाची ओळख कोणत्या विद्यापीठात झाली?
 A) वेल्स विद्यापीठ B) कॅलिफोर्निया विद्यापीठ
 C) कॅम्ब्रिज विद्यापीठ D) यापैकी नाही
- 12) राष्ट्रीय सत्तेचा अस्थिर घटक कोणता?
 A) नैसर्गिक साधनसंपत्ती B) भूगोल
 C) हवामान आणि स्थलाकृती D) नेतृत्व
- 13) आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या अभ्यासाचा जुना दृष्टिकोन कोणता?
 A) खेळ सिद्धांत B) वास्तववादी दृष्टिकोन
 C) आदर्शवादी दृष्टिकोन D) निर्णयग्राही दृष्टिकोन
- 14) आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या स्वरूपासंबंधी खालीलपैकी कोणता घटक समाविष्ट होतो?
 A) हे एक कला आणि तत्त्वज्ञान आहे. B) हा एक स्वतंत्र अभ्यास आहे.
 C) हे एक आंतरशास्त्रीय स्वरूप आहे D) यापैकी सर्व
- 15) _____ ने राज्यशास्त्रापासून आंतरराष्ट्रीय संबंधाला अलग असा स्वतंत्र शास्त्राचा दर्जा मिळवून दिला आहे.
 A) क्विन्सी राईट B) मॉर्गन्थॉ
 C) लॉर्ड पामरसन D) प्रा.लास्की
- 16) _____ हा शब्दप्रयोग जेरेमी बेंथम यांनी 1789 मध्ये केला.
 A) राजकारण B) आंतरराष्ट्रीय राजकारण
 C) आंतरराष्ट्रीय संबंध D) यापैकी नाही
- 17) 'राज्यशास्त्राशी संबंधीत कृतीचा अभ्यास म्हणजे आंतरराष्ट्रीय संबंध होय' असे कोणी म्हटले?
 A) क्विन्सी राईट B) हॅसॅड व स्काऊट
 C) हॅन्स मॉर्गन्थॉ D) थॉमसन
- 18) _____ मध्ये राजकीय संबंधासोबतच आर्थिक, सामाजिक व सांस्कृतिक अशा सर्व संबंधाचा विचार केला जातो.
 A) राजकीय विचारप्रणाली B) देशांतर्गत राजकारण
 C) राजकीय विचारप्रणाली D) आंतरराष्ट्रीय संबंधात
- 19) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे उद्दिष्ट _____
 A) जागतिक शांता आणि जागतिक न्याय B) मानव जातीचे कल्याण
 C) परस्पर सहकार्यातून विकास D) वरीलपैकी सर्व
- 20) क्विनी राईटच्या मते, आंतरराष्ट्रीय राजकारण म्हणजे _____ आहे.
 A) खेळ B) कला
 C) शास्त्र D) तत्त्वज्ञान

- 21) सोव्हिएत रशियामध्ये _____ यांनी 1985 पासून फोर्माईक अर्थात ग्लोबल वॉर्मिंगचा संकल्पना स्वीकारल्यामुळे 1991 मध्ये रशियाचे विघटन झाले.
- A) लॉनिन B) स्टॅलिन
C) मिखाइल गोर्बाचेव्ह D) व्हिसेंट बेकर
- 22) अरब राष्ट्रांच्या प्रगतीतील महत्त्वाचा घटक कोणता?
- A) लोकसंख्या B) तंत्रविज्ञान
C) तेल व पेट्रोल D) यापैकी नाही
- 23) कोणता सिद्धांत अव्यवहारिक आणि कल्पितदर्शक सिद्धांत आहे?
- A) आदर्शवादी सिद्धांत B) वास्तववादी सिद्धांत
C) खेळ सिद्धांत D) निर्णय निर्मिती सिद्धांत
- 24) 'पॉलिटिक्स अमंग नेशन्स' या ग्रंथाचा लेखक कोण?
- A) एम.जे. मॉगन्थॉ B) मार्टिन शुबिक
C) क्विन्सी राइट D) प्लेयर
- 25) खालीलपैकी कोणता एक देश नाटोचा सदस्य नाही?
- A) फ्रान्स B) भारत
C) अमेरिका D) इंग्लंड
- 26) पश्चात्य राष्ट्रांच्या प्रगतीतील महत्त्वाचा घटक कोणता?
- A) लोकसंख्या B) तंत्रविज्ञान
C) तेल व पेट्रोल D) यापैकी नाही
- 27) रिचर्ड स्नायडरने कोणत्या सिद्धांताचे समर्थन केले आहे?
- A) वास्तववादी सिद्धांत B) आदर्शवादी सिद्धांत
C) खेळ सिद्धांत D) निर्णयनिर्मिती सिद्धांत
- 28) ब्रिटिशांच्या काळात कोणत्या राज्याने 'आघात प्रतिबंधक राज्य' म्हणून चीन व भारत यांच्यामध्ये कार्य केले?
- A) अफगाणिस्तान B) तिबेट
C) जर्मनी D) जपान
- 29) खालीलपैकी कोणता संघ हा लष्करी संघ नाही?
- A) सिटो B) सिएटो
C) युनायटेड नेशन्स D) नाटो
- 30) 'कोणत्याही एका राज्यास इतके शक्तिमान होता येऊ नये की, ज्यामुळे ते राज्य आपल्या इच्छेचे पालन करू शकते दुसऱ्या राज्याकडून करवून घेईल अशा प्रकारचे राज्यांच्या संतुलन म्हणजे सत्ता समतोल होय.' असे कोणी म्हटले?
- A) मॉगन्थॉ B) सिडनी
C) ओझेन हाईम D) फाय
- 31) मार्टिन शुबिकने कोणत्या सिद्धांताचे समर्थन केले?
- A) आदर्शवादी सिद्धांत B) व्यवस्थावादी सिद्धांत
C) खेळ सिद्धांत D) वास्तववादी सिद्धांत

- 32) खालीलपैकी कोणते आंतरराष्ट्रीय संबंधांचे महत्त्व नाही?
- A) जागतिक शांततेची निर्मिती करणे B) युद्धाची भीती संपुष्टात आणणे
C) युद्धाला प्रोत्साहन देणे D) सामूहिक सुरक्षितता
- 33) खालीलपैकी कोणी सत्ता समतोल हे राष्ट्र राज्य पद्धतीचे मूलभूत तत्त्व असल्याचे मत व्यक्त केले आहे?
- A) क्विन्सी राईट B) पामर व परकिन्स
C) ऑर्गन्स्की D) विन्स्टन चर्चिल
- 34) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्तीसंदर्भात कोणते विधान बरोबर आहे?
- A) राष्ट्र-राज्याचा अभ्यास करणे B) परराष्ट्रीय कायद्याचा अभ्यास करणे.
C) परराष्ट्रीय धोरणाचा अभ्यास करणे D) वरीलपैकी सर्व
- 35) राष्ट्रीय हित संकल्पनेचे जनक कोणास मानण्यात येते?
- A) हॅन्सी मॉर्गन्थॉ B) जोसेफ फ्रॅकेल
C) व्हर्नान डायक D) चार्लस लर्च
- 36) शीतयुद्धात कोणत्या दोन महासत्ता होत्या?
- A) इंग्लंड आणि अमेरिका B) सोव्हिएत रशिया आणि अमेरिका
C) भारत आणि पाकिस्तान D) भारत आणि अमेरिका
- 37) 'सत्ता म्हणजे एका माणसाचे दुसऱ्या माणसाच्या मन व कृतीवरील नियंत्रण होय' असे मत कोणी मांडले?
- A) हॅन्स मॉर्गन्थॉ B) वेडलफोर्ड
C) क्विन्सी राईट D) हार्टमन
- 38) सत्ता संतुलनाचा खालीलपैकी कोणता मार्ग आहे?
- A) मैत्रीचा तह B) फूट पाडणे आणि राज्य करणे
C) हस्तक्षेप D) वरीलपैकी सर्व
- 39) भौगोलिक सत्ता संतुलनाचे किती प्रकार आहेत?
- A) सहा B) तीन
C) चार D) आठ
- 40) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या महत्त्वाबाबत सत्य विधान ओळखा.
- A) आंतरराष्ट्रीय संबंधातील समस्या समजावून घेणे
B) युद्धाला प्रोत्साहन देणे
C) जागतिक शांततेचा भंग करणे
D) शस्त्रास्त्र स्पर्धेची निर्मिती करणे

□□□

This question paper contains 5 printed pages]

B—192—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relation)

(MCQ+Theory)

(Tuesday, 14-11-2017)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answers will carry negative marks (only for MCQs).
- (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नासाठी).

MCQ

L Multiple Choice Questions

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

- (i) Which is the correct statement about the scope of International Relations ?
- (A) To Study of Nation-State
(B) To Study of International Law
(C) To Study of Foreign Policy
(D) All of the above

P.T.O.

आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्ती संदर्भात कोणते विधान बरोबर आहे :

- (A) राष्ट्र-राष्ट्राचा अभ्यास करणे
- (B) आंतरराष्ट्रीय न्यायशास्त्राचा अभ्यास करणे
- (C) परराष्ट्र धोरणाचा अभ्यास करणे
- (D) तशीलपैकी सर्व

(ii) Which theory is impracticable and utopian theory ?

- (A) Idealist theory
- (B) Realist theory
- (C) Game theory
- (D) Decision-making theory

कोणता सिद्धांत अव्यवहारीक आणि कल्पितादर्श सिद्धांत आहे ?

- (A) आदर्शवादी सिद्धांत
- (B) वास्तववादी सिद्धांत
- (C) खेळ सिद्धांत
- (D) निर्णय निर्मिती सिद्धांत

(iii) Which factor is important in the development of western countries ?

- (A) Population
- (B) Technology
- (C) Oil and Petrol
- (D) None of these

पश्चात्य राष्ट्रांच्या प्रगतीतील महत्वाचा घटक कोणता ?

- (A) लोकसंख्या
- (B) तंत्रविज्ञान
- (C) तेल व पेट्रोल
- (D) यापैकी नाही

(iv) Which one of the following is type of Balance of Power ?

- (A) Simple Balance of Power
- (B) Multiple Balance of Power
- (C) Flexible and Rigid Balance of Power
- (D) All of the above

खालीलपैकी कोणता सत्तासंतुलनाचा प्रकार आहे :

- (A) सामान्य सत्ता संतुलन
- (B) बहुविध सत्ता संतुलन
- (C) परिवर्तनशील सत्ता संतुलन
- (D) यापैकी सर्व

(ix) Which one of the following universities started International Relations first ?

- (A) Cambridge University (B) Wales University
 (C) California University (D) JNU, Delhi

आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासाला प्रथम कोणत्या विद्यापीठात सुरुवात झाली ?

- (A) कॅम्ब्रिज विद्यापीठ (B) वेल्स विद्यापीठ
 (C) कॅलिफोर्निया विद्यापीठ (D) जे.एन.यु., दिल्ली

(x) Which of the following is *not* a military alliance ?

- (A) SEATO (B) CENTO
 (C) UNITED NATIONS (D) NATO

खालीलपैकी कोणता संघ हा लष्करी संघ नाही ?

- (A) सिटो (B) सिएंटो
 (C) युनायटेड नेशन्स (D) नाटो

Theory

2. Explain the meaning and importance of International Relation. 10

आंतरराष्ट्रीय संबंधांचा अर्थ सांगून महत्त्व स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write six principles of H.J. Morgenthau's Realistic Approach.

एच.जे. मॉर्गेन्थोच्या वास्तववादी दृष्टीकोनाची सहा मुलतत्वे लिहा.

3. Describe the meaning and elements of National Power.

राष्ट्रसत्तेचा अर्थ सांगून, राष्ट्रसत्तेच्या घटकांचे विश्लेषण करा.

Or

(किंवा)

State the techniques of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाची तंत्रे (मार्ग) सांगा.

WT

(5)

4. Write short notes on (any two) :

- (i) Nature of International Relation
- (ii) Idealistic Approach
- (iii) Limitations of National Power
- (iv) Types of Balance of Power.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे स्वरूप
- (ii) आदर्शवादी दृष्टीकोन
- (iii) राष्ट्रसत्तेच्या मर्यादा
- (iv) सत्ता संतुलनाचे प्रकार.

This question paper contains 5 printed pages]

B—192—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relation)

(MCQ+Theory)

(Tuesday, 14-11-2017)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answers will carry negative marks (only for MCQs).
- (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नासाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

- (i) Which is the correct statement about the scope of International Relations ?
- (A) To Study of Nation-State
(B) To Study of International Law
(C) To Study of Foreign Policy
(D) All of the above

P.T.O.

आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्ती संदर्भात कोणते विधान बरोबर आहे :

- (A) राष्ट्र-राज्याचा अभ्यास करणे
- (B) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा अभ्यास करणे
- (C) परराष्ट्र धोरणाचा अभ्यास करणे
- (D) वरीलपैकी सर्व

(ii) Which theory is impracticable and utopian theory ?

- (A) Idealist theory
- (B) Realist theory
- (C) Game theory
- (D) Decision-making theory

कोणता सिद्धांत अव्यवहारीक आणि कल्पितादर्श सिद्धांत आहे ?

- (A) आदर्शवादी सिद्धांत
- (B) वास्तववादी सिद्धांत
- (C) खेळ सिद्धांत
- (D) निर्णय निर्मिती सिद्धांत

(iii) Which factor is important in the development of western countries ?

- (A) Population
- (B) Technology
- (C) Oil and Petrol
- (D) None of these

पाश्चात्य राष्ट्रांच्या प्रगतीतील महत्वाचा घटक कोणता ?

- (A) लोकसंख्या
- (B) तंत्रविज्ञान
- (C) तेल व पेट्रोल
- (D) यापैकी नाही

(iv) Which one of the following is type of Balance of Power ?

- (A) Simple Balance of Power
- (B) Multiple Balance of Power
- (C) Flexible and Rigid Balance of Power
- (D) All of the above

खालीलपैकी कोणता सत्तासंतुलनाचा प्रकार आहे :

- (A) सामान्य सत्ता संतुलन
- (B) बहुविध सत्ता संतुलन
- (C) परिवर्तनशील सत्ता संतुलन
- (D) यापैकी सर्व

(v) "International Politics is an Art' Who said ?

- (A) Quincy Wright (B) Frenkel
(C) Jeremy Bentham (D) David Easton

"आंतरराष्ट्रीय राजकारण ही एक कला आहे" असे कोणती म्हटले ?

- (A) क्विन्सी राईट (B) फ्रँकेल
(C) जेरेमी बेंथम (D) डेविड ईस्टन

(vi) Which theory supported by Richard Snyder ?

- (A) Realist Theory (B) Idealist Theory
(C) Game Theory (D) Decision-making Theory

रिचर्ड स्नायडरने कोणत्या सिद्धांताचे समर्थन केले आहे ?

- (A) वास्तववादी सिद्धांत (B) आदर्शवादी सिद्धांत
(C) खेळ सिद्धांत (D) निर्णयनिर्मिती सिद्धांत

(vii) The National Power is limitation by

- (A) International Morality (B) World Public Opinion
(C) International Law (D) All of these

राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा

- (A) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (B) जागतिक लोकमत
(C) आंतरराष्ट्रीय कायदा (D) यापैकी सर्व

(viii) In British Period which state was a 'Buffer State' between the China and India ?

- (A) Afghanistan (B) Tibet
(C) Germany (D) Japan

ब्रिटीशांच्या काळात कोणत्या राज्याने 'आघात प्रतिबंधक राज्य' म्हणून चीन व भारत यांच्यामध्ये कार्ये केले ?

- (A) अफगाणिस्तान (B) तिबेट
(C) जर्मनी (D) जपान

B—191—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

(Old Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relations)

(MCQ & Theory)

(Tuesday, 14-11-2017)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Wrong answers will carry negative marks (Only for MCQs).
- (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नासाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions :

बहुपर्यायी प्रश्न :

10

(i) Who is the author of 'Politics Among Nations' ?

(a) H.J. Morgenthau

(b) Martin Shubik

(c) Quincy Wright

(d) Schleicher

'पॉलिटिक्स अमॉंग नेशन्स' या ग्रंथाचा लेखक कोण ?

(a) एच.जे. मॉर्गन्थाऊ

(b) मार्टिन शुबिक

(c) क्विन्सी राईट

(d) श्लेचर

P.T.O.

(ii) Nature of International Relations is

- (a) International Relations is an Art.
- (b) International Relations is a Philosophy.
- (c) International Relations is a Science.
- (d) All of the above

आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे स्वरूप

- (a) आंतरराष्ट्रीय संबंध एक कला आहे.
- (b) आंतरराष्ट्रीय संबंध एक तत्वज्ञान आहे.
- (c) आंतरराष्ट्रीय संबंध एक शास्त्र आहे.
- (d) वरीलपैकी सर्व

(iii) Which one of the following elements of National Power is *wrongly* listed ?

- (a) Population
- (b) Technology
- (c) Ideology
- (d) Globalization

खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रसत्तेचा घटक नाही ?

- (a) लोकसंख्या
- (b) तंत्रज्ञान
- (c) विचारसरणी
- (d) जागतिकीकरण

(iv) Type of Balance of Power is

- (a) Simple Balance of Power
- (b) Multiple Balance of Power
- (c) Geographical Balance of Power
- (d) All of the above

सत्ता संतुलनाचे प्रकार

- (a) सामान्य सत्ता संतुलन
- (b) बहुविध सत्ता संतुलन
- (c) भौगोलिक सत्ता संतुलन
- (d) यापैकी सर्व

(v) Collective Security Supports

- (a) Increase of Terrorism
- (b) To establish Universal Peace
- (c) Arms Race
- (d) Divide and Rule

सामुहिक सुरक्षीतता कशास प्रोत्साहन देते

- (a) दहशतवादाच्या वाढीस
- (b) जागतिक शांतता निर्माण करण्यास
- (c) शस्त्रास्त्र स्पर्धेस
- (d) फुट पाडणे व राज्य करणे

(vi) Which theory was supported by Martin Shubik ?

- (a) Idealist Theory
- (b) System Theory
- (c) Game Theory
- (d) Realistic Theory

मार्टिन शुबिकने कोणत्या सिद्धांताचे समर्थन केले ?

- (a) आदर्शवादी सिद्धांत
- (b) व्यवस्थावादी सिद्धांत
- (c) खेळ सिद्धांत
- (d) वास्तववादी सिद्धांत

(vii) Which of the following is *not* an importance of International Relations ?

- (a) The creation of world peace
- (b) We should finish the fear of war
- (c) To motivate the war
- (d) Collective Security

खालीलपैकी कोणते आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्व नाही ?

- (a) जागतिक शांततेची निर्मीती करणे
- (b) युद्धाची भिती संपुष्टात आणणे
- (c) युद्धाला प्रोत्साहन देणे
- (d) सामुहिक सुरक्षीतता

P.T.O.

WT

(5)

B-191-2017

3. Explain the meaning and limitations of National Power.

राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the definition and types of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाच्या व्याख्या सांगून प्रकार स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

(i) Nature of Collective Security

(ii) Decision Making Approach

(iii) Elements of National Power

(iv) Techniques of Balance of Power.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) सामुहिक सुरक्षिततेचे स्वरूप

(ii) निर्णयग्राही दृष्टीकोन

(iii) राष्ट्रसत्तेचे घटक

(iv) सत्ता संतुलनाचे तंत्र.

10

This question paper contains 5 printed pages.

B—192—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relation)

(MCQ+Theory)

(Tuesday, 14-11-2017)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Wrong answers will carry negative marks (only for MCQs).
- (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

- (i) Which is the correct statement about the scope of International Relations ?
 - (A) To Study of Nation-State
 - (B) To Study of International Law
 - (C) To Study of Foreign Policy
 - (D) All of the above

P.T.O.

आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या व्याप्ती संदर्भात कोणते विधान बरोबर आहे :

- (A) राष्ट्र-राज्याचा अभ्यास करणे
 (B) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा अभ्यास करणे
 (C) परराष्ट्र धोरणाचा अभ्यास करणे
 (D) अंतरराष्ट्रीय संबंध

(ii) Which theory is impracticable and utopian theory ?

- (A) Idealist theory (B) Realist theory
 (C) Game theory (D) Decision-making theory

कोणता सिद्धांत अकार्यकारक आणि कल्पितवादी सिद्धांत आहे ?

- (A) आदर्शवादी सिद्धांत (B) वास्तववादी सिद्धांत
 (C) खेळ सिद्धांत (D) निर्णय निर्मिती सिद्धांत

(iii) Which factor is important in the development of western countries ?

- (A) Population (B) Technology
 (C) Oil and Petrol (D) None of these

पश्चिमी राष्ट्रांच्या प्रगतीतील महत्त्वाचा घटक कोणता ?

- (A) लोकसंख्या (B) तंत्रज्ञान
 (C) तेल व पेट्रोल (D) यापैकी नाही

(iv) Which one of the following is type of Balance of Power ?

- (A) Simple Balance of Power
 (B) Multiple Balance of Power
 (C) Flexible and Rigid Balance of Power
 (D) All of the above

खालीलपैकी कोणता सत्तासंतुलनाचा प्रकार आहे :

- (A) सामान्य सत्ता संतुलन (B) बहुविध सत्ता संतुलन
 (C) परिवर्तनशील सत्ता संतुलन (D) यापैकी सर्व

- (v) "International Politics is an Art' Who said ?
 (A) Quincy Wright (B) Frenkel
 (C) Jeremy Bentham (D) David Easton
 "आंतरराष्ट्रीय राजकारण ही एक कला आहे" असे कोणती म्हटले ?
 (A) विन्सी राईट (B) फ्रँकेल
 (C) जेरेमी बेंथम (D) डेविड ईस्टन
- (vi) Which theory supported by Richard Snyder ?
 (A) Realist Theory (B) Idealist Theory
 (C) Game Theory (D) Decision-making Theory
 रिचर्ड स्नायडरने कोणत्या सिद्धांताचे समर्थन केले आहे ?
 (A) वास्तववादी सिद्धांत (B) आदर्शवादी सिद्धांत
 (C) खेळ सिद्धांत (D) निर्णयनिर्मिती सिद्धांत
- (vii) The National Power is limitation by
 (A) International Morality (B) World Public Opinion
 (C) International Law (D) All of these
 राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा
 (A) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (B) जागतिक लोकमत
 (C) आंतरराष्ट्रीय कायदा (D) यापैकी सर्व
- (viii) In British Period which state was a 'Buffer State' between the China and India ?
 (A) Afghanistan (B) Tibet
 (C) Germany (D) Japan
 ब्रिटीशांच्या काळात कोणत्या राज्याने 'आघात प्रतिबंधक राज्य' म्हणून चीन व भारत यांच्यामध्ये कार्ये केले ?
 (A) अफगाणिस्तान (B) तिबेट
 (C) जर्मनी (D) जपान

P.T.O.

(ix) Which one of the following universities started International Relations first ?

- (A) Cambridge University (B) Wales University
(C) California University (D) JNU, Delhi

आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासाला प्रथम कोणत्या विद्यापीठात सुरुवात झाली ?

- (A) कॅम्ब्रिज विद्यापीठ (B) वेल्स विद्यापीठ
(C) कॅलिफोर्निया विद्यापीठ (D) जे.एन.यु., दिल्ली

(x) Which is the following is *not* a military alliance ?

- (A) SEATO (B) CENTO
(C) UNITED NATIONS (D) NATO

खालीलपैकी कोणता संघ हा लष्करी संघ नाही ?

- (A) सिटो (B) सिएंटो
(C) युनायटेड नेशन्स (D) नाटो

Theory

2. Explain the meaning and importance of International Relation. 10
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून महत्त्व स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write *six* principles of H.J. Morgenthau's Realistic Approach.

एच.जे. मॉर्गेन्थोच्या वास्तववादी दृष्टीकोनाची सहा मुलतत्वे लिहा.

3. Describe the meaning and elements of National Power. 10

राष्ट्रसत्तेचा अर्थ सांगून, राष्ट्रसत्तेच्या घटकांचे विश्लेषण करा.

Or

(किंवा)

State the techniques of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाची तंत्रे (मार्ग) सांगा.

WT

(5)

B—192—2017

4. Write short notes on (any two) :

10

(i) Nature of International Relation

(ii) Idealistic Approach

(iii) Limitations of National Power

(iv) Types of Balance of Power.

योजक्यात टिपण लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) आंतरराष्ट्रीय संबंधांचे स्वरूप

(ii) आदर्शवादी दृष्टीकोन

(iii) राष्ट्रात्मकतेच्या न्यायाचा

(iv) सत्ता संतुलनाचे प्रकार.

B—192—2017

5

Time: One Hour

Max. Marks: 40

• Attempt all questions

1. In which university International Relations is introduced?

अंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासाची शुरुवात कोणत्या विद्यापीठात झाली?

- (A) Wales University (B) California University (C) Cambridge University (D) None of the above
वेल्स विद्यापीठ कॅलिफोर्निया विद्यापीठ केंब्रिज विद्यापीठ यापैकी नाही

2. Which of the following factors is studied in Nature of International Relations?

अंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या स्वरूपानुसार कोणत्या घटक समाविष्ट आहेत?

- (A) It is as an Art and philosophy (B) An independent discipline of study (C) Inter-disciplinary nature of International Relations (D) All of the above
हे एक कला आणि तत्त्वज्ञान आहे. हे एक स्वतंत्र अभ्यास विषय आहे. हे एक अंतरराष्ट्रीय स्वरूप आहे. यापैकी सर्व

3. Which is the old approach to the study of International Relations?

अंतरराष्ट्रीय संबंधांचा जुना दृष्टीकोन कोणता?

- (A) Game Theory (B) Realist approach (C) Idealist Approach (D) Decision-making Approach
गेम सिद्धांत वास्तववादी दृष्टीकोन आदर्शवादी दृष्टीकोन निर्णयवाही दृष्टीकोन

4. Which is the Unstable element of National power?

राष्ट्रीय सत्तेचा अस्थिर घटक कोणता?

- (A) Natural Resources (B) Geography (C) Climate and Topography (D) Leadership
नैसर्गिक साधन संपत्ती भूगोल हवामान आणि स्थलाकृती नेतृत्व

5. When did cold war end?

शितयुद्धाचा शेवट कोणत्या वर्षी झाला?

- (A) 1950 (B) 1962 (C) 1990 (D) 2011

6. The 'National power' is limited by _____

राष्ट्रीय सत्तेवर कोणत्या घटकांनी मर्यादा _____

- (A) International moralist (B) World public opinion (C) International law (D) All of these
अंतरराष्ट्रीय नैतिकता जागतिक सौख्यता अंतरराष्ट्रीय कानून यापैकी नाही

7. Which Balance of power is important at the present era?

सध्याच्या काळात कोणत्या सत्ता संतुलनाला अधिक महत्त्व दिले जाते?

- (A) Geographical Balance of power (B) Balance of Terror (C) Simple Balance of Power (D) Rigid Balance of Power
भौगोलिक सत्ता संतुलन दहशतवादी संतुलन साधारण संतुलन पट्टि सत्ता संतुलन

8. Which is not a type of Balance of power?

सत्ता संतुलनाचा हा प्रकार नाही?

- (A) Geographical Balance of Power (B) Simple Balance of Power (C) Buffer state (D) Multiple Balance of power
भौगोलिक सत्ता संतुलन साधारण सत्ता संतुलन प्रहार प्रतिबंधक राज्य बहुविध सत्ता संतुलन

9. "International politics is an Art" who said?

अंतरराष्ट्रीय राजकारण ही एक कला आहे? असे कोणी म्हटले?

- (A) Quincy wright (B) Francel (C) Jeremy Bentham (D) David Easton
क्विन्सी राईट फ्रॅन्सेल जेरेमी बेंथम डेव्हिड ईस्टन

10. Which factor is important in the development of western countries?

पश्चिमात्य राष्ट्रांच्या प्रगतीतील महत्त्वाचा घटक कोणता?

- (A) Population (B) Technology (C) Oil and petrol (D) None of these
लोकसंख्या (B) तंत्रज्ञान (C) तेल व पेट्रोल (D) यापैकी नाही
- 11 British period which state was a 'Buffer state' between the China and India?
ब्रिटीशकाळात कोणत्या राज्याने 'आधात प्रतिबंधक राज्य' म्हणून चीन व भारत यांच्यामध्ये कार्य केले?
- (A) Afghanistan (B) Tibet (C) Germany (D) Japan
अफगाणिस्तान (B) तिबेट (C) जर्मनी (D) जपान
- 12 How many types of Geographical balance of Power are there?
भौगोलिक सत्ता संतुलनाचे किती प्रकार आहेत?
- (A) Six (B) Three (C) Four (D) Eight
सहा (B) तीन (C) चार (D) आठ
- 13 Which model is related with 'Chicken Game'?
- (A) Zero Sum Game (B) Non-zero sum Game (C) Constant zero sum Game (D) None of the above
शून्य योग खेळ (B) अर्ध-शून्य योग खेळ (C) सतत योग खेळ (D) वरीलपैकी नाही
- 14 Which type of balance of power is between India and Pakistan?
भारत व पाकिस्तान दरम्यान कोणत्या प्रकारचे सत्ता संतुलन आहे?
- (A) Geographical balance of power (B) Multiple balance of power (C) Global balance of power (D) None of the above
भौगोलिक सत्ता संतुलन (B) बहुविध सत्ता संतुलन (C) जागतिक सत्ता संतुलन (D) वरीलपैकी नाही
- 15 Who said, 'National Interest is the key concept of foreign policy'?
- (A) Morton Kaplan (B) Martin Shubik (C) Jon Von Neumon (D) Joseph Frankel
मार्टन कप्लान (B) मार्टिन शुबिक (C) जॉन वॉन न्युमन (D) जोसेफ फ्रँकेल
- 16 Which of the following elements is not related to national power?
राष्ट्रीय शक्तीचे कोणते घटक राष्ट्रीय शक्तीसंबंधित नाहीत?
- (A) Leadership (B) Technology (C) Military power (D) Terrorism
नेतृत्व (B) तंत्रज्ञान (C) लष्करी सामर्थ्य (D) दहशतवाद
- 17 Which theory is impracticable and utopian theory?
कोणता सिद्धांत अव्यवहारिक आणि कल्पिततादर्शक सिद्धांत आहे?
- (A) Idealist theory (B) Realist theory (C) Game theory (D) Decision-making theory
आदर्शवादी सिद्धांत (B) वास्तववादी सिद्धांत (C) खेळ सिद्धांत (D) निर्णयसिद्धांत
- 18 Who has described "International politics is a struggle for power and use of power among Nations"?
- (A) Frankel (B) John Burton (C) Hans J. Morganthan (D) Pedal Ford
फ्रँकेल (B) जॉन बर्टन (C) हॅन्स जे. मॉर्गंथो (D) पॅडल फोर्ड
- 19 Which one of the following is wrong pair ?
खालीलपैकी कोणती जोडी चुकीची आहे ते ओळखा?
- (A) Realistic Approach - Morgenthau (B) Idealist approach - Morton Kaplan (C) Game Theory - Martin Shubik (D) Decision making approach - Richard Snyder
वास्तववादी दृष्टीकोन - मॉर्गंथो (B) आदर्शवादी दृष्टीकोन - मार्टन कप्लान (C) खेळ सिद्धांत - मार्टिन शुबिक (D) निर्णयसिद्धांत - रिचर्ड स्नायडर
- 20 Which of the following is wrong pair?
खालीलपैकी कोणती जोडी चुकीची आहे ते ओळखा?
- (A) Korea war - 1950 (B) Gulf war - 1990-91 (C) India - Pakistan war - 1971 (D) India - china war - 1956
कोरिया युद्ध - १९५० (B) खाडी युद्ध - १९९०-९१ (C) भारत पाकिस्तान युद्ध - १९७१ (D) भारत चीन युद्ध - १९५६
- 21 In which century does the discipline of the International Relations originate?
आंतरराष्ट्रीय संबंध या शास्त्राचे उदय कोणत्या शतकात झाला?

- (A) 20th century
२० वे शतक
- (B) 10th century
१० वे शतक
- (C) 16th century
१६ वे शतक
- (D) 17th century
१७ वे शतक
- 22 The importance of International Relations _____
आंतरराष्ट्रीय संबंधांचे महत्त्व _____ आहे ?
- (A) For General Education
सामान्य शिक्षणासाठी
- (B) For Research
संशोधनासाठी
- (C) For General information
सामान्य माहितीसाठी
- (D) All of the above
यापैकी सर्व
- 23 Which of the following is not a form of national interest?
पुढीलपैकी राष्ट्रीय हिताचा कोणता एक प्रकार नाही ?
- (A) Dynamic national interest
गतशील राष्ट्रीय हित
- (B) Permanent national interest
स्थायी स्वरूपाचे राष्ट्रीय हित
- (C) General national interest
सामान्य राष्ट्रीय हित
- (D) None of these
दरीलपैकी नाही
- 24 The period of first world war is _____
पहिल्या महायुद्धाचा काळ _____ आहे ?
- (A) 1914 to 1918
- (B) 1912 to 1916
- (C) 1939 to 1945
- (D) 1918 to 1922
- 25 Which is the moon characteristic of Idealistic theory?
आदर्शवादी सिद्धांताचे प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणते ?
- (A) National interests are dynamic
राष्ट्रीय हिताची गतिशीलता
- (B) National power
राष्ट्रीय सत्ता
- (C) Balance of power
सत्ता संतुलन
- (D) World peace and world order
विश्वशांतता व विश्वव्यवस्था
- 26 Which theory is related with strategy players, rules and information?
रणनिती, शेवटूट, नियम आणि माहिती हे घटक कोणत्या सिद्धांताशी संबंधित आहे ?
- (A) Game theory
खेळ सिद्धांत
- (B) Realist theory
वास्तववादी सिद्धांत
- (C) Idealist theory
आदर्शवादी सिद्धांत
- (D) All of the above
दरीलपैकी सर्व
- 27 Game theory is first of all studied in which subject?
खेळ सिद्धांत सर्व प्रथम या विषयात मांडला आहे ?
- (A) History
इतिहास
- (B) Political sci-
राज्यशास्त्र
- (C) Mathematics
गणित
- (D) Sociology
समाजशास्त्र
- 28 It is not one of the factors that influences the decision making process?
निर्णय प्रक्रियेवर प्रभाव पाडणारा पुढील पैकी एक घटक नाही
- (A) Internal conditions
अंतर्गत परिस्थिती
- (B) Global organization
जागतिक संघटना
- (C) Legislation
कसबंदी
- (D) Education
शिक्षण
- 29 Who is the author of politics Among Nation's?
'पोलिटिक्स अमॉंग नेशन्स' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?
- (A) Margenthu
मार्थेन्थु
- (B) Auincy wright
क्युन्सी राइट
- (C) Morton kaplan
मार्टिन कप्लान
- (D) Rechar d snyder
रिचर्ड स्नाईडर
- 30 Who is not a technique of balance of power?
सत्ता संतुलनाचे कोणते तंत्र नाही ?
- (A) Componsation
मोबदला
- (B) Treaties and Alliance
संधी किंवा मैत्रीचा तह
- (C) Multiple Balance of power
बहुविध सत्ता संतुलन
- (D) Divide and Rule
फुट पाडणे आणि राज्य करणे
- 31 Formation of 'League of Nation'
राष्ट्र संघाची स्थापना _____
- (A) 1919
- (B) 1920
- (C) 1921
- (D) 1922
- 32 Who published 14 points Programme after first world war.
पहिल्या महायुद्धानंतर कोणी १४ कलगी कार्यक्रम प्रसिद्ध केला ?
- (A) George washinton
जॉर्ज वॉशिंग्टन
- (B) Woodrow Wilson
वुड्रो विल्सन
- (C) Abraham Lincion
अब्राहम लिंकन
- (D) Bill Clinton
बिल क्लिंटन

This question paper contains 5 printed pages|

S—145—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VII

(Indian Government and Politics)

(MCQ + Theory)

(Saturday, 24-3-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-*
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) First question is multiple choice question.
- (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 - (iii) पहिला प्रश्न बहुपर्यायी आहे.

MCQ

10

1. Multiple choice questions (*i-x*) :

बहुपर्यायी प्रश्न (*i-x*) :

- (i) Which committee has been appointed to study the centre-state relations ?
 - (A) Sarkariya commission
 - (B) Balwantraji Mehta committee
 - (C) Ashok Mehta committee
 - (D) None of the above

P.T.O.

केंद्र-राज्य संबंधाचा अभ्यास करण्यासाठी समिती स्थापन करण्यात आली होती.

- ✓ (A) सरकारी आयोग (B) बलवंतराय मेहता समिती
(C) अशोक मेहता समिती (D) वरीलपैकी नाही

(ii) Railway subject comes in which of the following lists ?

- (A) State lists (B) Concurrent list
(C) Residuary power (D) Center list

रेल्वे हा विषय कोणत्या सुचीत समाविष्ट आहे ?

- (A) राज्य सुची (B) समवर्ती सुची
(C) शेषाधिकार ✓ (D) केंद्र सुची

(iii) How many subjects are there in state list ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 61 (D) 71

राज्यसुचीत एकूण किती विषय आहेत ?

- (A) 60 (B) 62
✓ (C) 61 (D) 71

(iv) Which of the following is *not* a function of Election Commission ?

- (A) To organise election
(B) To make voter list
(C) To realise code of conduct
(D) To propagate election

खालीलपैकी कोणते कार्य निवडणूक आयोगाचे नाही ?

- (A) निवडणूका पार पाडणे
(B) मतदार यादी तयार करणे
(C) आचारसंहिता लागू करणे
✓ (D) निवडणूक प्रचार करणे

(12) Who does recommend reform of Election Commission in India ?

- (A) Parliament (B) State legislature
(C) Election Commission (D) None of these

भारतत निवडणूक सुधारणेची शिफारस कोण करते ?

- (A) संसद (B) राज्य कायदे मंडळ
(C) निवडणूक आयोग (D) यापैकी नाही

(13) Who is the present Indian prime minister ?

- (A) Rahul Gandhi (B) Suraj Gandhi
(C) Narendra Modi (D) Sushil Modi

सध्या भारताने पंतप्रधान कोण आहेत ?

- (A) राहुल गांधी (B) सुरेश गांधी
(C) नरेंद्र मोदी (D) सुशील मोदी

(14) Which of the following is a secular party ?

- (A) BJP (B) Indian National Congress
(C) Akali Dal (D) Shivseena

खालील कोणता पक्ष धर्मविरपेश विचारांचा आहे ?

- (A) भाजपा (B) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
(C) अकाली दल (D) शिवसेना

(15) Two party system :

- (A) China (B) India
(C) U.S.A. (D) Nepal

द्विपक्ष पद्धती

- (A) चीन (B) भारत
(C) युनायटेड स्टेट ऑफ अमेरिका (D) नेपाळ

P.T.O.

(ix) Which of the following are not reason to increase Regionalism ?

- (A) Language (B) Caste
(C) Leadership (D) Education

खालील कोणता घटक प्रदेशवादाच्या वाढीस कारणीभूत नाही ?

- (A) भाषा (B) जात
(C) नेतृत्व (D) शिक्षण

(x) Which of the following is a terrorist organisation ?

- (A) OPEC
(B) BRICS
(C) Union of European union
(D) Al Qaeda

खालीलपैकी कोणती दहशतवादी संघटना आहे ?

- (A) ओपेक
(B) ब्रिक्स
(C) युरोपियन सहासंघ
(D) अलकायदा

Theory

2. Explain the policy of Indian National Congress.

काँग्रेस पक्षाचे ध्येय-धोरण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the causes of Regionalism.

प्रदेशवादाच्या उदयाची कारणे सांगा.

3. Discuss the centre-state relations.

केंद्र-राज्य संबंधांची चर्चा करा.

WT

(5)

H-145-2018

Or

(किंवा)

Write the structure and functions of Election Commission.

निवडणूक आयोगाची रचना व कार्य लिहा.

4. Write short notes on (any two) :

10

- (a) Caste
- (b) Corruption
- (c) Communalism
- (d) State lists.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (अ) जात
- (ब) भ्रष्टाचार
- (क) संप्रदायवाद
- (ड) राज्य सुची.

FACULTY OF HUMANITIES

Class – B.A.IInd year

B.A.(IV Sem.)

Examination – Winter 2020

Paper No.: VII Old Course

Subject : Political Science

INDIAN GOVERNMENT AND POLITICS

Cluster Code -HD

Date -

Time – 1 Hrs.

Maximum Mark – 40

NB.:(i) Attempt all Questions.

(ii) All Questions Carry equal marks.

(iii) Use OMR Answer sheet

- 1) केंद्रराज्य संबंधाचे सविस्तर वर्णन कोणत्या कलमात करण्यात आले आहे.
अ) कलम 245 ते 300 ब) कलम 352 ते 360
क) कलम 52 ते 73 ड) कलम 73 ते 74
- 2) केंद्रसूची मध्ये किती विषयांचा समावेश आहे.
अ) 99 ब) 97
क) 66 ड) 61
- 3) राज्यसूची मध्ये किती विषयांचा समावेश आहे.
अ) 66 ब) 61
क) 84 ड) 67
- 4) घटकराज्याची आणिबाणी केंद्र सरकार कोणत्या कलमाने लागू करू शकते.
अ) कलम 356 ब) कलम 352
क) कलम 360 ड) कलम 300
- 5) 356 कलमाचा दापर सर्वात जास्त कोणत्या पंतप्रधानाने केला आहे.
अ) पंडित जवाहरलाल नेहरू ब) लाल बहादूर शास्त्री
क) इंदिरा गांधी ड) राजीव गांधी
- 6) केंद्र-राज्य संबंधातील सर्वात जास्त वाद कोणत्या कलमाने निर्माण केला.
अ) कलम 360 ब) कलम 352
क) कलम 356 ड) कलम 344
- 7) केंद्र सरकारचे उत्पनाचे घटक कोणता नाही.
अ) अकबारी कर ब) रेल्वे
क) पोस्ट ड) शेतसारा
- 8) राज्यपालाची नेमणूक घटक राज्यात कोणाद्वारे करण्यात येते.
अ) पंतप्रधान ब) मुख्यमंत्री
क) राष्ट्रपती ड) यापैकी नाही

- 9) केंद्र सरकार आर्थिक आणिबाणी कोणत्या कलमाने लागू करते.
 अ) कलम 366 ब) कलम 360
 क) कलम 356 ड) यापैकी नाही
- 10) संविधानाच्या कोणत्या कलमाने राष्ट्रपती नियंत्रक व महालेखा परिक्षकांची नेमणूक करतो.
 अ) कलम 148 ब) कलम 155
 क) कलम 280 ड) कलम 293
- 11) निती आयोगाचे स्थापनेचे वर्ष
 अ) 2015 ब) 2010
 क) 2012 ड) 2000
- 12) मतदान ओळखपत्र देण्याची मोहीम कोणत्या निवडणूक आयुक्ताने राबवली.
 अ) टी.एच.बीसेन ब) टी.एच.रोषन
 क) माळवतकर ड) पी.ए.संगमा
- 13) मतदार होण्यासाठी 21 वर्ष वयोमर्यादा नष्ट करून ती 18 वर्ष करण्यात यावी ही कोणत्या समितीने शिफारस केली आहे.
 अ) कोठारी आयोग ब) बलवंतराय मेहता समिती
 क) तारकुंडे समिती ड) J.P. समिती
- 14) 61 वी राज्यघटना दुरुस्ती कोणत्या साली झाली.
 अ) 1989 ब) 1990
 क) 2005 ड) 1962
- 15) महान्यायवादीची नेमणूक कोणाद्वारे होते.
 अ) राष्ट्रपती ब) पंतप्रधान
 क) सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधिश ड) मुख्यमंत्री
- 16) सध्याचे प्रचलीत महान्यायवादी कोण आहेत.
 अ) के.के.वेणूगोपाल ब) बी.बी.रामस्वी
 क) टंडन बी.बी. ड) एम.जी.सेटलवाड
- 17) महान्यायवादी या पदाची निर्मिती कोणत्या साली झाली.
 अ) 1956 ब) 1960
 क) 1952 ड) 1968
- 18) घटनेच्या कोणत्या कलमात CAG ची तरतुद करण्यात आली आहे.
 अ) 148 - 151 ब) 1959 - 1960
 क) 152 - 155 ड) 1960-1965
- 19) RBI चे ऑडीट CAG करते हे या विधानाची सत्यता व असत्यता सांगा.
 अ) सत्य आहे ब) असत्य

- क) अशंदा सत्य ड) वरीलपैकी नाही
- 20) सध्याचे Controller and Auditor General कोण आहेत,
 अ) जी.सी.मुरमू ब) सी.बी.रामकृष्णचारी
 क) वेदप्रकाश ड) बी.बी.रॉय
- 21) काँग्रेस पक्षाचे स्थापन वर्ष -
 अ) 1885 ब) 1884
 क) 1952 ड) 1875
- 22) प्रादेशिक पक्ष शिवसेना स्थापनेचे वर्ष -
 अ) 1966 ब) 1970
 क) 1965 ड) 1967
- 23) भारतातील राष्ट्रीय पक्षाची संख्या किती आहे,
 अ) 10 ब) 7
 क) 8 ड) 6
- 24) भारतातील पक्षपध्दती कोणत्या प्रकारची आहे,
 अ) बहुपक्ष ब) द्विपक्ष
 क) एकपक्ष ड) यार्पैकी नाही
- 25) CPI यांचे पूर्ण स्वरूप सांगा.
 अ) Communist Part of India ब) Communist party of morpa
 क) Convers Party of India ड) Collabrations Party of India
- 26) BJP या पक्षाच्या स्थापनेचे वर्ष -
 अ) 6 एप्रिल 1980 ब) 1 एप्रिल 1970
 क) 6 मार्च 1980 ड) 6 ऑक्टोबर 1972
- 27) 1984 च्या लोकसभेच्या निवडणुकी प्राप्त BJP ला किती जागा प्राप्त झाल्या,
 अ) 221 ब) 2
 क) 86 ड) 32
- 28) CPI या पक्षाच्या स्थापनेचे वर्ष -
 अ) 1925 ब) 1970
 क) 1927 ड) 1924
- 29) कोणत्या साली CPI या पक्षात फुट पडून CPM पक्ष निर्माण झाला.
 अ) 1964 ब) 1955
 क) 1966 ड) 1978
- 30) BSP या पक्षाचे सर्वे सर्वा कोण आहेत,
 अ) काशीराम ब) मायावती
 क) लालूप्रसाद यादव ड) शरद यादव

- 31) हे जग लोकशाहीसाठी कधीच सुरक्षीत असणार नाही, कारण तो धोक्याच्या व्यापार आहे. हे विधान कोणाचे आहे.
- अ) जी के चेस्टरटन ब) मॉटिस्कू
क) जॉन स्टार्ट मिल ड) मॅकव्हली
- 32) भ्रष्टाचाराला आळाघालण्यासाठी भारतामध्ये भ्रष्टाचार निर्मूलन कायदा केंद्रा पारित करण्यात आला.
- अ) 1988 ब) 1985
क) 1990 ड) 2005
- 33) भारताच्या राजकारणामध्ये प्रादेशिकवादाला केंद्रा सुरवात झाली.
- अ) 1967 ब) 1988
क) 1978 ड) 1980
- 34) आंध्रप्रदेशामध्ये कोणत्या जातीचे राजकारणात वर्चस्व आहे.
- अ) रेड्डी ब) कम्मा
क) लीगायत ड) रेड्डी कम्मा
- 35) कर्नाटक मध्ये राजकारणात कोणत्या जातीचे वर्चस्व आहे.
- अ) लीगायत ब) पटीदार
क) लीगायत-ओक्का लीगायत ड) रेड्डी
- 36) बीड जिल्हात स्थानीक राजकारणात ----- जातीचे वर्चस्व आहे.
- अ) मराठा ब) माळी
क) वंजारी ड) कोळी
- 37) राजस्थानमधील जोधपुर मध्ये स्थानीक राजकारणात कोणत्या जमातीचे वर्चस्व आहे.
- अ) माळी ब) मारवाडी
क) रजपुत ड) बंजारा
- 38) खालील पैकी कोणता पक्ष आंध्रप्रदेशातील प्रादेशीक पक्ष आहे.
- अ) DMR ब) CPI
क) CPM ड) TDP
- 39) महाराष्ट्राच्या राजकारणात कोणत्या प्रादेशिक पक्षानी यश संपादन केले आहे.
- अ) शेतकरी कामगार पक्ष ब) स्वातंत्र भारत पक्ष
क) शिवसेना ड) यापैकी नाही
- 40) प्रादेशिक पक्षाच्या प्रभावामुळे भारताच्या राजकारणात खालील परीवर्तन झालेले दिसून येते याचा योग्य पर्याय निवडा .
- अ) एकपक्ष सरकार स्थापना ब) आघाडीच्या सरकारचा उदय
क) योग्य पंतप्रधान स्थीर सरकार ड) यापैकी नाही

This question paper contains 2 printed pages]

RA—203—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Fourth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper-VII

(Indian Government and Politics)

(Monday, 13-6-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

N.B. :- (i) All questions carry equal marks.

(ii) All questions are compulsory.

(i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

1. Explain the Legislative Relations between the center-state.

10

केंद्र आणि राज्य यांचे कायदेविषयक संबंधाचे स्पष्टीकरण करा.

Or

(किंवा)

State the salient features of the Indian Party System.

भारतीय पक्षपद्धतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.

2. State the causes of Regionalism.

10

प्रादेशिकवादाची कारणे सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the Financial Relations between center-state.

केंद्र आणि राज्य यांचे वित्तीय संबंधाचे स्पष्टीकरण करा.

P.T.O.

3. Discuss the functions of the Election Commission. 10
निवडणूक आयोगाच्या कार्याची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Write an essay on Bhartiya Janata Party (B.J.P.)

भारतीय जनता पक्षावर निबंध लिहा.

4. Explain in detail the importance of opposition party in Democracy. 10
लोकशाही शासनातील विरोधी पक्षाचे महत्त्व विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the structure and policy of Indian National Congress.

भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाची रचना व ध्येय घोरणे स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Casteism
- (ii) Electoral Reforms
- (iii) Communalism
- (iv) Role of Opposition Party.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) जातीयवाद
- (ii) निवडणूक सुधारणा
- (iii) जमातवाद
- (iv) विरोधी पक्षाची भूमिका.

This question paper contains 2 printed pages|

RA—203—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Fourth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper-VII

(Indian Government and Politics)

(Monday, 13-6-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) All questions carry equal marks.

(ii) All questions are compulsory.

(i) सर्वे प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

1. Explain the Legislative Relations between the center-state. 10

केंद्र आणि राज्य यांचे कायदेविषयक संबंधांचे स्पष्टीकरण करा.

Or

(किंवा)

State the salient features of the Indian Party System.

भारतीय पक्षपद्धतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.

2. State the causes of Regionalism. 10

प्रादेशिकवादाची कारणे सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the Financial Relations between center-state.

केंद्र आणि राज्य यांचे वित्तीय संबंधांचे स्पष्टीकरण करा.

P.T.O.

3. Discuss the functions of the Election Commission.
निवडणूक आयोगाच्या कार्याची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Write an essay on Bhartiya Janata Party (B.J.P.)

भारतीय जनता पक्षावर निबंध लिहा.

4. Explain in detail the importance of opposition party in Democracy.
लोकशाही शासनातील विरोधी पक्षाचे महत्व विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the structure and policy of Indian National Congress.

भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाची रचना व ध्येय धोरणे स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any two) :

(i) Casteism

(ii) Electoral Reforms

(iii) Communalism

(iv) Role of Opposition Party.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) जातीयवाद

(ii) निवडणूक सुधारणा

(iii) जमातवाद

(iv) विरोधी पक्षाची भूमिका.

This question paper contains 2 printed pages]

CA—189—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-VII

(Indian Government and Politics)

(Monday, 12-12-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Discuss the functions of the Election Commission.

10

निवडणुक आयोगाच्या कार्याची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain in detail the importance of Opposition Party in Democracy.

लोकशाही शासनातील विरोधी पक्षाचे महत्व स्पष्ट करा.

2. State the causes of Regionalism.

10

प्रादेशिकवादाची कारणे सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the legislative relations between the Center-State.

केंद्र आणि राज्य कायदेविषयक संबंधाचे स्पष्टीकरण करा.

P.T.O.

38

This question paper contains 5 printed pages]

S—145—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VII

(Indian Government and Political)

(MCQ + Theory)

(Saturday, 24-3-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) First question is multiple choice question.
(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) पहिला प्रश्न बहुपर्यायी आहे.

MCQ

10

1. Multiple choice questions (i-x) :

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

- (i) Which committee has been appointed to study the centre-state relations ?
(A) Sarkariya commission
(B) Balwantrai Mehta committee
(C) Ashok Mehta committee
(D) None of the above

P.T.O.

केंद्र-राज्य संबंधाचा अभ्यास करण्यासाठी समिती स्थापन करण्यात आली होती.

- (A) सरकारीचा आयोग (B) बलानंतराग भेहता समिती
(C) अशोक भेहता समिती (D) नरीलपैकी चाही

(ii) Railway subject comes in which of the following lists ?

- (A) State lists (B) Concurrent list
(C) Residuary power (D) Center list

रेल्वे हा विषय कोणत्या सुचीत समाविष्ट आहे ?

- (A) राज्य सुची (B) समवर्ती सुची
(C) शेषाधिकार (D) केंद्र सुची

(iii) How many subjects are there in state list ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 61 (D) 71

राज्यसुचीत एकूण किती विषय आहेत ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 61 (D) 71

(iv) Which of the following is *not* a function of Election Commission ?

- (A) To organise election
(B) To make voter list
(C) To realise code of conduct
(D) To propagate election

खालीलपैकी कोणते कार्य निवडणूक आयोगाचे चाही ?

- (A) निवडणूका पार पाडणे
(B) मतदार यादी तयार करणे
(C) आचारसंहिता लागू करणे
(D) निवडणूक प्रचार करणे

(v) Who does recommend reform of Election Commission in India ?

(A) Parliament (B) State legislature

(C) Election Commission (D) None of these

भारतात निवडणूक सुधारणेची शिफारस कोण करतो ?

(A) संसद (B) राज्य कायदे मंडळ

(C) निवडणूक आयोग (D) यापैकी नाही

(vi) Who is the present Indian prime minister ?

(A) Rahul Gandhi (B) Soniya Gandhi

(C) Narendra Modi (D) Sushil Modi

सध्या भारताचे पंतप्रधान कोण आहेत ?

(A) राहुल गांधी (B) सोनिया गांधी

(C) नरेंद्र मोदी (D) सुशील मोदी

(vii) Which of the following is a secular party ?

(A) BJP (B) Indian National Congress

(C) Akali Dal (D) Shivsena

खालील कोणता पक्ष धर्मनिरपेक्ष विचारांचा आहे ?

(A) भाजपा (B) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस

(C) अकाली दल (D) शिवसेना

(viii) Two party system :

(A) China (B) India

(C) U.S.A. (D) Nepal

द्विपक्ष पद्धती

(A) चीन (B) भारत

(C) युनाइटेड स्टेट ऑफ अमेरिका (D) नेपाळ

WT

(4)

S-145-2018

(ix) Which of the following are not reason to increase Regionalism ?

- (A) Language (B) Caste
(C) Leadership (D) Education

खालील कोणता घटक प्रदेशवादाच्या वाढीस कारणीभूत नाही ?

- (A) भाषा (B) जात
(C) नेतृत्व (D) शिक्षण

(x) Which of the following is a terrorist organisation ?

- (A) OPEC
(B) BRICS
(C) Union of European union
(D) Al Qaeda

खालीलपैकी कोणती दहशतवादी संघटना आहे ?

- (A) ओपेक
(B) ब्रिक्स
(C) युरोपियन सहालंघ
(D) अलकायदा

Theory

2. Explain the policy of Indian National Congress.
काँग्रेस पक्षाचे ध्येय-धोरण स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

State the causes of Regionalism.

प्रदेशवादाच्या उदयाची कारणे सांगा.

3. Discuss the centre-state relations.

केंद्र-राज्य संबंधांनी चर्चा करा.

10

WT

(5)

S-145-2018

Or

(किंवा)

Write the structure and functions of Election Commission.

निवडणूक आयोगाची रचना व कार्य लिहा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(a) Caste

(b) Corruption

(c) Communalism

(d) State lists.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(अ) जात

(ब) भ्रष्टाचार

(क) संप्रदायवाद

(ड) राज्य सुची.

This question paper contains 5 printed pages]

S—145—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VII

(Indian Government and Politics)

(MCQ + Theory)

(Saturday, 24-3-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-*
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) First question is multiple choice question.
 - (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 - (iii) पहिला प्रश्न बहुपर्यायी आहे.

MCQ

10

1. Multiple choice questions (i-x) :

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

- (i) Which committee has been appointed to study the centre-state relations ?
 - (A) Sarkariya commission
 - (B) Balwantraji Mehta committee
 - (C) Ashok Mehta committee
 - (D) None of the above

P.T.O.

केंद्र-राज्य संबंधाचा अभ्यास करण्यासाठी समिती स्थापन करण्यात आली होती.

- (A) सरकारीया आयोग (B) बलवंतराय मेहता समिती
(C) अशोक मेहता समिती (D) चरीलपैकी नाही

(ii) Railway subject comes in which of the following lists ?

- (A) State lists (B) Concurrent list
(C) Residuary power (D) Center list

रेल्वे हा विषय कोणत्या सुचीत समाविष्ट आहे ?

- (A) राज्य सुची (B) समवर्ती सुची
(C) शेषाधिकार (D) केंद्र सुची

(iii) How many subjects are there in state list ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 61 (D) 71

राज्यसुचीत एकूण किती विषय आहेत ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 61 (D) 71

(iv) Which of the following is *not* a function of Election Commission ?

- (A) To organise election
(B) To make voter list
(C) To realise code of conduct
(D) To propagate election

खालीलपैकी कोणते कार्य निवडणूक आयोगाचे नाही ?

- (A) निवडणूका पार पाडणे
(B) मतदार यादी तयार करणे
(C) आचारसंहिता लागू करणे
(D) निवडणूक प्रचार करणे

- (i) Who does recommend reform of Election Commission in India ?
 (A) Parliament (B) State legislature
 (C) Election Commission (D) None of these
 भारतात निवडणूक सुधारणेची शिफारस कोण करतो ?
 (A) संसद (B) राज्य कायदे मंडळ
 (C) निवडणूक आयोग (D) यापैकी नाही
- (ii) Who is the present Indian prime minister ?
 (A) Rahul Gandhi (B) Soniya Gandhi
 (C) Narendra Modi (D) Sushil Modi
 सध्या भारताचे पंतप्रधान कोण आहेत ?
 (A) राहुल गांधी (B) सोनिया गांधी
 (C) नरेंद्र मोदी (D) सुशील मोदी
- (iii) Which of the following is a secular party ?
 (A) BJP (B) Indian National Congress
 (C) Akali Dal (D) Shivsena
 खालील कोणता पक्ष धर्मनिरपेक्ष विचारांचा आहे ?
 (A) भाजपा (B) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
 (C) अकाली दल (D) शिवसेना
- (iv) Two party system :
 (A) China (B) India
 (C) U.S.A. (D) Nepal
 द्विपक्ष पद्धती
 (A) चीन (B) भारत
 (C) युनाइटेड स्टेट ऑफ अमेरिका (D) नेपाळ

(ix) Which of the following are not reason to increase Regionalism ?

- (A) Language (B) Caste
(C) Leadership (D) Education

खालील कोणता घटक प्रदेशवादाच्या सर्वांस कारणीभूत नाही ?

- (A) भाषा (B) जात
(C) नेतृत्व (D) शिक्षण

(x) Which of the following is a terrorist organisation ?

- (A) OPEC
(B) BRICS
(C) Union of European union
(D) Al Qaeda

खालीलपैकी कोणती दहशतवादी संघटना आहे ?

- (A) ओपेक
(B) ब्रिक्स
(C) युरोपियन सहासंघ
(D) अलकायदा

Theory

2. Explain the policy of Indian National Congress. 10

काँग्रेस पक्षाचे ध्येय-धोरण स्पष्ट करा.

Or

(दिवा)

State the causes of Regionalism.

प्रदेशवादाच्या उदयाची कारणे सांगा.

3. Discuss the centre-state relations. 10

केंद्र-राज्य संबंधांची चर्चा करा.

Write the structure and functions of Election Commission.

निवडणूक आयोगाची रचना व कार्य लिहा.

4. Write short notes on (any two) :

- (a) Caste
- (b) Corruption
- (c) Communalism
- (d) State lists.

10

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (अ) जात
- (ब) भ्रष्टाचार
- (क) संप्रदायवाद
- (ड) राज्य सुची.

This question paper contains 8 printed pages)

AIH-103-2019

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
B.A. (Fourth Semester) EXAMINATION
MARCH/APRIL, 2019
(CBCS Pattern)
POLITICAL SCIENCE
Paper VII
(Indian Government of Politics)
(MCQ & Theory)

(Wednesday, 27-3-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-** (i) First question is multiple choice.
(ii) All questions are compulsory.
(iii) All questions carry equal marks.
(i) पहिला प्रश्न बहुपर्यायी आहे.
(ii) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
(iii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i-x) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

(i) Foreign policy subject came in which of the following lists ?

(a) State list

(b) Center list

(c) Concurrent list

(d) Residuary power

'परराष्ट्र धोरण' हा विषय कोणत्या सुचीमध्ये येतो ?

(अ) राज्य सुची

(ब) केंद्र सुची

(क) समवर्ती सुची

(ड) शेषाधिकार

P.T.O.

(ii) How many subjects are there in Centre List ?

- (a) 97 (b) 99
(c) 100 (d) 111

केंद्रसूचीत एकूण विधी विषय आहेत ?

- (अ) 97 (ब) 99
(क) 100 (ड) 111

(iii) Which of the following articles is related to the Election Commission in Indian Constitution ?

- (a) 360 (b) 365
(c) 365 (d) 324

भारतीय राज्यघटनेतील कोणते कलम निवडणूक आयोगाशी संबंधित आहे ?

- (अ) 360 (ब) 365
(क) 365 (ड) 324

(iv) Who appoints Chief Election Commissioner ?

- (a) Prime Minister (b) Parliament
(c) Vice-President (d) President

मुख्य निवडणूक आयोगाची नेमणूक कोण करता ?

- (अ) पंतप्रधान (ब) संघ
(क) उपराष्ट्रपती (ड) राष्ट्रपती

(v) Who is the present Indian Home Minister ?

- (a) Nitin Gadkari (b) L.K. Advani
(c) Rajnath Singh (d) Amit Shah

सध्या भारताचे गृहमंत्री कोण आहेत ?

- (अ) नितिन गडकरी (ब) एल.के. आडवाणी
(क) राजनाथ सिंह (ड) अमित शाह

WT

(vi) Who is the present National President of Nationalist Congress Party ?

- (a) Supriya Sule (b) Shurud Pawar
(c) Praphulla Patel (d) Ajit Pawar

सध्या राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे अध्यक्ष कोण आहेत ?

- (अ) सुप्रिया सुळे (ब) शरद पवार
(क) प्रफुल पटेल (द) अजित पवार

(vii) Identify the right option :

'A'

'B'

- (A) Andhra Pradesh (1) Kamma
(B) Maharashtra (2) Nayar
(C) Kerala (3) Thakur
(D) Karnataka (4) Maratha
(a) A-3, B-2, C-3, D-4 (b) A-1, B-3, C-4, D-2
(c) A-3, B-4, C-2, D-1 (d) A-1, B-2, C-4, D-3

खालीलपैकी योग्य पर्याय सांगा :

'अ' गट

'ब' गट

- (A) आंध्रप्रदेश (1) कम्मा
(B) महाराष्ट्र (2) नायर
(C) केरळ (3) ठाकूर
(D) कर्नाटक (4) मराठा
(अ) (A)-3, (B)-2, (C)-3, (D)-4 (ब) (A)-1, (B)-3, (C)-4, (D)-2
(क) (A)-3, (B)-4, (C)-2, (D)-1 (द) (A)-1, (B)-2, (C)-4, (D)-3

P.T.O.

(viii) Which of the following fought against corruption ?

- (a) Lalu Prasad Yadav (b) Harshad Mehta
(c) Anna Hazare (d) Chagan Bhujbal

खालीलपैकी कोणी भ्रष्टाचाराविरुद्ध लढा दिला ?

- (अ) लालुप्रसाद यादव (ब) हर्षद मेहता
(क) अण्णा हजारे (ड) छगण भुजवळ

(ix) Which of the following is political party of the Hinduism ?

- (a) Indian National Congress (b) Nationalist Congress Party
(c) Bahujan Samaj Party (d) Bhartiya Janata Party

खालीलपैकी कोणता पक्ष हिंदूत्ववादी आहे ?

- (अ) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस (ब) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष
(क) बहुजन समाज पक्ष (ड) भारतीय जनता पक्ष

(x) Which religion is related to subject Triple Talaq ?

- (a) Hindu (b) Baudh
(c) Islam (d) Christian

तिहेरी तलाक हा विषय कोणत्या धर्माशी संबंधित आहे ?

- (अ) हिंदू (ब) बौद्ध
(क) इस्लाम (ड) ख्रिश्चन

Theory

2. Explain the policy of Congress Party.

10

काँग्रेस पक्षाचे ध्येय-धोरण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the causes of Regionalism.

प्रादेशिकवादाच्या उदयाची कारणे लिहा.

WT

(3)

७. Write the meaning of the following.
असह्य असह्य असह्य असह्य

AH-183-2019

10

(2)

(किसी)

Write the meaning of the following.
निवडणूक आयोगाचे रचना व कार्य शीत.

* Write short notes on (any two) :

10

- (A) Case
- (B) Corruption
- (C) Communism
- (D) State Div.

श्रीलंकात टिप शिवा (कोमलतेचे शीव) :

- (A) वात
- (B) अशासन
- (C) अशासन
- (D) राज्य शिवा

22

This question paper contains 5 printed pages]

S—145—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VII

(Indian Government and Politics)

(MCQ + Theory)

(Saturday, 24-3-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-*
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) First question is multiple choice question.
 - (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 - (iii) पहिला प्रश्न बहुपर्यायी आहे.

MCQ

10

1. Multiple choice questions (i-x) :

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

- (i) Which committee has been appointed to study the centre-state relations ?
 - (A) Sarkariya commission
 - (B) Balwantraji Mehta committee
 - (C) Ashok Mehta committee
 - (D) None of the above

P.T.O.

केंद्र-राज्य संबंधाचा अभ्यास करण्यासाठी समिती स्थापन करण्यात आली होती.

- (A) सरकारीया आयोग (B) बलवंतराय मेहता समिती
(C) अशोक मेहता समिती (D) वरीलपैकी नाही

(ii) Railway subject comes in which of the following lists ?

- (A) State lists (B) Concurrent list
(C) Residuary power (D) Center list

रेल्वे हा विषय कोणत्या सुचीत समाविष्ट आहे ?

- (A) राज्य सुची (B) समवर्ती सुची
(C) शेषाधिकार (D) केंद्र सुची

(iii) How many subjects are there in state list ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 61 (D) 71

राज्यसुचीत एकूण किती विषय आहेत ?

- (A) 60 (B) 62
(C) 61 (D) 71

(iv) Which of the following is *not* a function of Election Commission ?

- (A) To organise election
(B) To make voter list
(C) To realise code of conduct
(D) To propagate election

खालीलपैकी कोणते कार्य निवडणूक आयोगाचे नाही ?

- (A) निवडणूका पार पाडणे
(B) मतदार यादी तयार करणे
(C) आचारसंहिता लागू करणे
(D) निवडणूक प्रचार करणे

This question paper contains 5 printed pages]

AH—183—2019

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper VII

(Indian Government of Politics)

(MCQ & Theory)

(Wednesday, 27-3-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-**
- (i) First question is multiple choice.
 - (ii) All questions are compulsory.
 - (iii) All questions carry equal marks.
- (i) पहिला प्रश्न बहुपर्यायी आहे.
- (ii) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- (iii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i-x) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

(i) Foreign policy subject came in which of the following lists ?

(a) State list

(b) Center list

(c) Concurrent list

(d) Residuary power

‘परराष्ट्र धोरण’ हा विषय कोणत्या सुचीमध्ये येतो ?

(अ) राज्य सुची

(ब) केंद्र सुची

(क) समवर्ती सुची

(ड) शेषाधिकार

P.T.O.

(ii) How many subjects are there in Centre List ?

- (a) 97 (b) 99
(c) 100 (d) 111

केंद्रसूचीत एकूण किती विषय आहेत ?

- (अ) 97 (ब) 99
(क) 100 (ड) 111

(iii) Which of the following articles is related to the Election Commission in Indian Constitution ?

- (a) 360 (b) 355
(c) 365 (d) 324

भारतीय राज्यघटनेतील कोणते कलम निवडणूक आयोगाशी संबंधित आहे ?

- (अ) 360 (ब) 355
(क) 365 (ड) 324

(iv) Who appoints Chief Election Commissioner ?

- (a) Prime Minister (b) Parliament
(c) Vice-President (d) President

मुख्य निवडणूक आयुक्तांची नेमणूक कोण करतो ?

- (अ) पंतप्रधान (ब) संसद
(क) उपराष्ट्रपती (ड) राष्ट्रपती

(v) Who is the present Indian Home Minister ?

- (a) Nitin Gadkari (b) L.K. Advani
(c) Rajnath Singh (d) Amit Shah

सध्या भारताचे गृहमंत्री कोण आहेत ?

- (अ) नितीन गडकरी (ब) एल. के. आडवाणी
(क) राजनाथ सिंग (ड) अमित शाह

WT

(vi) Who is the present National President of Nationalist Congress Party ?

- (a) Supriya Sule (b) Sharad Pawar
(c) Praphulla Patel (d) Ajit Pawar

सध्या राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे अध्यक्ष कोण आहेत ?

- (अ) सुप्रिया सुळे (ब) शरद पवार
(क) प्रफुल पटेल (ड) अजित पवार

(vii) Identify the right option :

'A'

'B'

- (A) Andhra Pradesh
(B) Maharashtra
(C) Kerala
(D) Karnataka

- (1) Kamma
(2) Nayar
(3) Thakur
(4) Maratha

- (a) A-3, B-2, C-3, D-4
(c) A-3, B-4, C-2, D-1

- (b) A-1, B-3, C-4, D-2
(d) A-1, B-2, C-4, D-3

खालीलपैकी योग्य पर्याय सांगा :

'अ' गट

'ब' गट

- (A) आंध्रप्रदेश
(B) महाराष्ट्र
(C) केरळ
(D) कर्नाटक

- (1) कम्मा
(2) नायर
(3) ठाकूर
(4) मराठ

- (अ) (A)-3, (B)-2, (C)-3, (D)-4
(क) (A)-3, (B)-4, (C)-2, (D)-1

- (ब) (A)-1, (B)-3, (C)-4, (D)-2
(ड) (A)-1, (B)-2, (C)-4, (D)-3

P.T.O.

(viii) Which of the following fought against corruption ?

- (a) Lalu Prasad Yadav (b) Harshad Mehta
(c) Anna Hazare (d) Chagan Bhojbal

खालीलपैकी कोणी भ्रष्टाचारविरुद्ध लढा दिला ?

- (अ) लालुप्रसाद यादव (ब) हर्षद मेहता
(क) अण्णा हजारे (ड) छगण भुजबळ

(ix) Which of the following is political party of the Hinduism ?

- (a) Indian National Congress (b) Nationalist Congress Party
(c) Bahujan Samaj Party (d) Bhartiya Janata Party

खालीलपैकी कोणता पक्ष हिंदूत्ववादी आहे ?

- (अ) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस (ब) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष
(क) बहुजन समाज पक्ष (ड) भारतीय जनता पक्ष

(x) Which religion is related to subject Triple Talaq ?

- (a) Hindu (b) Baudh
(c) Islam (d) Christian

तिहेरी तलाक हा विषय कोणत्या धर्माशी संबंधित आहे ?

- (अ) हिंदू (ब) बौद्ध
(क) इस्लाम (ड) ख्रिश्चन

Theory

2. Explain the policy of Congress Party.

काँग्रेस पक्षाचे ध्येय-धोरण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the causes of Regionalism.

प्रदेशिकवादाच्या उदयाची कारणे लिहा.

WT

(5)

AH-183-2019

3. Discuss the Center-State relations.

केंद्र-राज्य संबंधाची चर्चा करा.

10

Or

(किंवा)

Write the structure and functions of Election Commission.

निवडणूक आयोगाची रचना व कार्य लिहा.

4. Write short notes on (any two) :

(a) Caste

(b) Corruption

(c) Communalism

(d) State list.

10

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(अ) जात

(ब) भ्रष्टाचार

(क) संप्रदायवाद

(ड) राज्य सुची.

This question paper contains 4 printed pages]

A—167—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Fourth Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper VII

(Indian Government and Politics)

(MCQ & Theory)

(Tuesday, 16-10-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) First question is multiple choice.

(ii) All questions are compulsory.

(iii) All questions carry equal marks.

(i) पहिला प्रश्न बहुपर्यायी आहे.

(ii) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(iii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i-x) :

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

(i) Who appoints Chief Election Commissioner ?

(a) State Legislature

(b) President

(c) Prime Minister

(d) Chief Minister

मुख्य निवडणूक आयुक्तांची नेमणूक कोण करतो ?

(a) विधीमंडळ

(b) राष्ट्रपती

(c) पंतप्रधान

(d) मुख्यमंत्री

P.T.O.

(ii) Who of the following is famous for the Ideal Election Code of Conduct ?

- (a) Narendra Modi (b) Dr. Manmohan Singh
(c) T.N. Sheshan (d) Navin Chawla

आदर्श निवडणूक आचारसंहितेसाठी खालीलपैकी कोण प्रसिद्ध आहेत ?

- (a) नरेंद्र मोदी (b) डॉ. मनमोहन सिंग
(c) टी.एन. शेषन (d) नविन चावला

(iii) Which Fundamental Rights Article is enforceable during the period of Emergency ?

- (a) Article 22 (b) Article 20
(c) Both (a) and (b) (d) Article 40

आणीबाणीच्या काळात मुलभूत अधिकारातील कोणत्या कलमावर गदा येते ?

- (a) कलम 22 (b) कलम 20
(c) (a) आणि (b) दोन्ही (d) कलम 40

(iv) Who decides to Import Tax ?

- (a) Center Government (b) Financial Commission
(c) Planning Commission (d) All of these

आयातकर ठरविण्याचा अधिकार कोणास आहे ?

- (a) केंद्र सरकार (b) वित्त आयोग
(c) नियोजन आयोग (d) यापैकी सर्व

(v) Which of the following political parties is *not* a Regional Party ?

- (a) Bhartiya Janata Party
(b) Shivsena
(c) Maharashtra Navnirman Sena
(d) Farmer Workers' Party

खालीलपैकी कोणता प्रादेशिक पक्ष नाही ?

- (a) भारतीय जनता पक्ष (b) शिवसेना
(c) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना (d) शेतकरी कामगार पक्ष

(vi) Who is the present National President of Indian National Congress Party ?

- (a) Soniya Gandhi (b) Dr. Manmohan Singh
(c) Rahul Gandhi (d) Ashok Chavan

सध्या भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष कोण आहेत ?

- (a) सोनिया गांधी (b) डॉ. मनमोहन सिंह
(c) राहुल गांधी (d) अशोक चव्हाण

(vi) Which political party increases regionalism ?

- (a) Shivsena (b) Akali Dal
(c) DMK (d) All of these

प्रदेशिकवाद वाढीस लावणारे पक्ष कोणते ?

- (a) शिवसेना (b) अकाली दल
(c) द्रमुक (d) यापैकी सर्व

(vii) Who does recommend Election Reforms in India ?

- (a) Parliament (b) Election Commission
(c) Finance Commission (d) None of these

भारतात निवडणूक सुधारणेची शिफारस कोण करतो ?

- (a) संसद (b) निवडणूक आयोग
(c) वित्त आयोग (d) यापैकी नाही

(ix) Who comments on 'Politicalization of Caste' ?

- (a) Sushama Swaraj (b) Yogendra Yadav
(c) Rajani Kothari (d) Suhas Palsikar

'जातीचे राजकारण झाले आहे' असे कोणी म्हटले आहे ?

- (a) सुषमा स्वराज (b) योगेंद्र यादव
(c) रजनी कोठारी (d) सुहास पळसीकर

(x) Which of the following is a Secular Party ?

- (a) Indian National Congress
(b) Shivsena
(c) Maharashtra Navnirman Sena
(d) Akali Dal

खालीलपैकी कोणता पक्ष धर्मनिरपेक्ष विचारांचा आहे ?

- (a) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस (b) शिवसेना
(c) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना (d) अकाली दल

P.T.O.

20

WT

(4)

A-

Theory

2. Explain the functions of Election Commission.
निर्वाचन आयोगाचे कार्य स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the functions of Political Party.

राजकीय पक्षाची कार्ये सांगा.

3. Write the financial relation between Center-State.
केंद्र-राज्य संबंधातील आर्थिक संबंध लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the role of caste in Indian Politics.

भारतीय राजकारणातील जातीची भूमिका स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

- (i) Bhartiya Janta Party
(ii) Chief Election Commissioner
(iii) Nationalist Congress Party
(iv) Regionalism

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) भारतीय जनता पक्ष
(ii) मुख्य निवडणूक आयुक्त
(iii) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष
(iv) प्रादेशिकवाद

01

This question paper contains 4 printed pages]

B—183—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) (Backlog) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2019

(Old Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VII

(Indian Government and Politics)

(MCQ & Theory)

(Monday, 23-12-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Wrong answer will carry negative marks (only for MCQs).
- (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i-x) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

- (i) India has the following type of party system :
(a) One Party System	(b) Two Party System
(c) Multy Party System	(d) All of these
- भारतात पुढील प्रकारची पक्ष पद्धती आहे :
(a) एक पक्ष पद्धती	(b) द्विपक्ष पद्धती
(c) बहुपक्ष पद्धती	(d) यापैकी सर्व

P.T.O.

(ii) Who appoints the Chief Justice of Supreme Court ?

- (a) Chief Minister (b) Parliament
(c) President (d) Cabinet

सर्वोच्च न्यायालयाच्या सदस्यांमधील नेमणूक कोण करतो ?

- (a) पंतप्रधान (b) संसद
(c) राष्ट्रपती (d) मंत्रीमंडळ

(iii) Judicial Review of Indian Constitution is taken from which countries constitution ?

- (a) USA (b) United Kingdom
(c) China (d) France

भारतीय राज्यघटनेतील न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार कोणत्या देशाच्या राज्यघटनेमधून होण्यात आला आहे ?

- (a) अमेरिका (b) इंग्लंड
(c) चीन (d) फ्रान्स

(iv) Which is the *not* challenge before Indian Democracy ?

- (a) Corruption (b) Secularism
(c) Regionalism (d) Naxalism

खालीलपैकी कोणते एक भारतीय लोकशाही पुढील आव्हान नाही ?

- (a) भ्रष्टाचार (b) धर्मनिरपेक्षता
(c) प्रादेशिकवाद (d) नक्षलवाद

(v)founded 'Nationalist Congress' party as a political party.

- (a) Sharad Yadav (b) Amit Shah
(c) Ajit Pawar (d) Sharad Pawar

.....यांनी 'राष्ट्रवादी काँग्रेस' या राजकीय पक्षाची स्थापना केली.

- (a) शरद यादव (b) अमित शाह
(c) अजित पवार (d) शरद पवार

(vi) Who decides to Import Tax ?

- (a) Center Government (b) Financial Commission
(c) Planning Commission (d) All of these

आयातकर हदविण्याचा अधिकार कोणास आहे ?

- (a) केंद्र सरकार (b) वित्त आयोग
(c) नियोजन आयोग (d) यापैकी सर्व

(vii) Which political party increases regionalism ?

- (a) Shivsena (b) Akali Dal
(c) DMK (d) All of these

प्रादेशिकवाद वाढीस लावणारे पक्ष कोणते ?

- (a) शिवसेना (b) अकाली दल
(c) द्रमुक (d) यापैकी सर्व

(viii) Who is the present National President of Indian National Congress party ?

- (a) Rahul Gandhi (b) Soniya Gandhi
(c) Ashok Chavan (d) Dr. Manmohan Singh

सध्या भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष कोण आहेत ?

- (a) राहुल गांधी (b) सोनिया गांधी
(c) अशोक चव्हाण (d) डॉ. मनमोहन सिंग

(ix) Who recommended Election Reforms in India ?

- (a) Election Commission (b) Parliament
(c) Finance Commission (d) None of these

भारतात निवडणूक सुधारणेची शिफारस कोण करतो ?

- (a) निवडणूक आयोग (b) संसद
(c) वित्त आयोग (d) यापैकी नाही

WT

- (x) Railway subject comes in which of the following lists ?
(a) State lists	(b) Concurrent list
(c) Residuary	(d) Center list
- रेल्वे हा विषय कोणत्या सुचीत समाविष्ट आहे ?
(a) राज्य सूची	(b) समवर्ती सूची
(c) शेषाधिकार	(d) केंद्र सूची

Theory

2. Explain the policy of Indian National Congress. 10
काँग्रेस पक्षाचे ध्येय-धोरण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the financial relation between center-state.
केंद्र-राज्य संबंधातील आर्थिक संबंध लिहा.

3. Explain the functions of Election Commission. 10
निर्वाचन आयोगाचे कार्य स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the role of caste in Indian Politics.
भारतीय राजकारणातील जातीची भूमिका स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Regionalism
(ii) Bhartiya Janta Party
(iii) Corruption
(iv) Centre-State Administrative Relation.
थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :
- (i) प्रादेशिकवाद
(ii) भारतीय जनता पार्टी
(iii) भ्रष्टाचार
(iv) केंद्र-राज्य प्रशासकीय संबंध.

This question paper contains 6 printed pages]

B—182—2019

FACULTY OF HUMANITIES (SOCIAL SCIENCES)

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) (Backlog) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2019

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper VII

(Indian Government and Politics)

(MCQ + Theory)

(Monday, 23-12-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Wrong answer will carry negative marks.
- (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- (iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नासाठी).

MCQ

10

1. Multiple choice questions (1-10) :

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10) :

- (1) Which committee was appointed to study the Center-State relations ?
- (A) Ashok Mehta (B) Balwant Rai Mehta
(C) Sarkariya Commission (D) Tarkunde Committee
- केंद्र-राज्य संबंधावर अभ्यास करण्यासाठी कोणती समिती गठीत करण्यात आली ?
- (अ) अशोक मेहता (ब) बलवंतराय मेहता
(क) सरकारिया आयोग (ड) ताराकुंडे समिती

P.T.O.

- (2) Who does the function of distribution of financial rights to states ?
 (A) Financial Commission (B) Planning Commission
 (C) Central Government (D) Election Commission
 घटक राश्यांना दिल्या जाणाऱ्या वित्तीय वाटपाचे निकष ठरविण्याचे कार्य कोण करते ?
 (अ) वित्तीय आयोग (ब) नियोजन आयोग
 (क) केंद्र सरकार (ड) निवडणूक आयोग
- (3) Which of the following is a secular party ?
 (A) BJP (B) Congress
 (C) Akali Dal (D) Shiv Sena
 सार्वजनिक धर्मविरोधी विचारांचा आहे ?
 (अ) भाजपा (ब) काँग्रेस
 (क) अकाली दल (ड) शिवसेना
- (4) In which Article of the Constitution a provision for the separate Election Commission is made ?
 (A) Article 214 (B) Article 124
 (C) Article 324 (D) Article 224
 स्वतंत्र निवडणूक आयोगाची तरतूद संविधानात कोणत्या कलमामध्ये केलेली आहे ?
 (अ) कलम 214 (ब) कलम 124
 (क) कलम 324 (ड) कलम 224
- (5) How is the nature of Indian Party System ?
 (A) One-party system (B) Two-party system
 (C) Multiparty system (D) None of these
 भारतात पक्षपद्धतीचे स्वरूप कसे आहे ?
 (अ) एकपक्ष पद्धती (ब) द्विपक्ष पद्धती
 (क) बहुपक्ष पद्धती (ड) यापैकी नाही

(6) Which Commission is established in India to conduct General Elections ?

- (A) Planning Commission
 (B) Election Commission
 (C) Union Public Service Commission
 (D) None of the above

भारतात सार्वत्रिक निवडणुका घेण्यासाठी कोणत्या आयोगाची स्थापना करण्यात आली आहे ?

- (अ) नियोजन आयोग (ब) निर्वाचन आयोग
 (क) संघ लोकसेवा आयोग (ड) यापैकी नाही

(7) Which is *not* the challenge before Indian Democracy ?

- (A) Secularism (B) Corruption
 (C) Regionalism (D) Naxalism

खालीलपैकी कोणते एक भारतीय लोकशाही पुढील आव्हान नाही ?

- (अ) धर्मनिरपेक्षता (ब) भ्रष्टाचार
 (क) प्रादेशिकवाद (ड) नक्षलवाद

(8) Select the correct cause of Regionalism :

- (A) Linguistic Unity (B) Democracy
 (C) Sovereignty (D) Economic Inequality

प्रादेशिकवादाचे योग्य कारण निवडा :

- (अ) भाषिक एकता (ब) लोकशाही
 (क) सार्वभौमत्व (ड) आर्थिक विषमता

(9) Which Article of Indian Constitution leads the establishment of Comptroller and Auditor General of India ?

- (A) Article 324 (B) Article 224
(C) Article 148 (D) Article 248

भारताचा नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षकाची स्थापना राज्यघटनेतील कोणत्या कलमाने केली आहे ?

- (अ) कलम 324 (ब) कलम 224
(क) कलम 148 (ड) कलम 248

(10) Match List I with List II and select the correct answer using the codes given below :

List I

(Article)

- (a) 352
(b) 356
(c) 360

List II

(Emergency)

- (i) Economically emergency
(ii) National emergency
(iii) State emergency

Codes :

	(a)	(b)	(c)
(A)	(i)	(ii)	(iii)
(B)	(ii)	(i)	(iii)
(C)	(ii)	(iii)	(i)
(D)	(iii)	(ii)	(i)

यादी I मधील घटकांची यादी II मधील घटकांशी अचूक जोडी लावून योग्य पर्याय निवडा :

यादी I

(कलम)

(a) 352

(b) 356

(c) 360

पर्याय :

(a) (b) (c)

(अ) (i) (ii) (iii)

(ब) (ii) (i) (iii)

(क) (ii) (iii) (i)

(ड) (iii) (ii) (i)

यादी II

(आणीबाणी)

(i) आर्थिक आणीबाणी

(ii) राष्ट्रीय आणीबाणी

(iii) घटकराज्यासंबंधी आणीबाणी

Theory

2. Explain the Center-State legislative relation.

केंद्र-राज्य कायदेविषयक संबंध स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

State the salient features of the Indian Party System.

भारतीय पक्षपद्धतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.

3. Describe the structure and functions of the Election Commission of India. 10

भारतीय निवडणूक आयोगाची रचना आणि कार्याचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Write the main reasons of Communalism.

सांप्रदायवादाची प्रमुख कारणे लिहा.

P.T.O.

WT

(6)

B—182—2019

4. Write short notes on (any two) :

10

- (a) Corruption
- (b) Attorney General of India
- (c) Communist Party of India
- (d) Centre-State Financial Relations.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (अ) भ्रष्टाचार
- (ब) भारताचा महान्यायवादी
- (क) भारतीय साम्यवादी पक्ष
- (ड) केंद्र-राज्य आर्थिक संबंध.

This question paper contains 5 printed pages]

AH—183—2019

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper VII

(Indian Government of Politics)

(MCQ & Theory)

(Wednesday, 27-3-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—** (i) First question is multiple choice.
(ii) All questions are compulsory.
(iii) All questions carry equal marks.
(i) पहिला प्रश्न बहुपर्यायी आहे.
(ii) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
(iii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i-x) : 10

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

(i) Foreign policy subject came in which of the following lists ?

- (a) State list (b) Center list
(c) Concurrent list (d) Residuary power

'परराष्ट्र धोरण' हा विषय कोणत्या सुचीमध्ये येतो ?

- (अ) राज्य सुची (ब) केंद्र सुची
(क) समवर्ती सुची (ड) शेषाधिकार

P.T.O.

(ii) How many subjects are there in Centre List ?

- (a) 97 (b) 99
(c) 100 (d) 111

केंद्रसूचीत एकूण किती विषय आहेत ?

- (अ) 97 (ब) 99
(क) 100 (ड) 111

(iii) Which of the following articles is related to the Election Commission in Indian Constitution ?

- (a) 360 (b) 355
(c) 365 (d) 324

भारतीय राज्यघटनेतील कोणते कलम निवडणूक आयोगाशी संबंधित आहे ?

- (अ) 360 (ब) 355
(क) 365 (ड) 324

(iv) Who appoints Chief Election Commissioner ?

- (a) Prime Minister (b) Parliament
(c) Vice-President (d) President

मुख्य निवडणूक आयुक्तांची नेमणूक कोण करतो ?

- (अ) पंतप्रधान (ब) संसद
(क) उपराष्ट्रपती (ड) राष्ट्रपती

(v) Who is the present Indian Home Minister ?

- (a) Nitin Gadkari (b) L.K. Advani
(c) Rajnath Singh (d) Amit Shah

सध्या भारताचे गृहमंत्री कोण आहेत ?

- (अ) नितीन गडकरी (ब) एल. के. आडवाणी
(क) राजनाथ सिंग (ड) अमित शाह

(vi) Who is the present National President of Nationalist Congress Party ?

- (a) Supriya Sule (b) Sharad Pawar
(c) Praphulla Patel (d) Ajit Pawar

सध्या राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे अध्यक्ष कोण आहेत ?

- (अ) सुप्रिया सुळे (ब) शरद पवार
(क) प्रफुल पटेल (ड) अजित पवार

(vii) Identify the right option :

'A'

'B'

- (A) Andhra Pradesh (1) Kamina
(B) Maharashtra (2) Nayar
(C) Kerala (3) Thakur
(D) Karnataka (4) Maratha
(a) A-3, B-2, C-3, D-4 (b) A-1, B-3, C-4, D-2
(c) A-3, B-4, C-2, D-1 (d) A-1, B-2, C-4, D-3

खालीलपैकी योग्य पर्याय सांगा :

'अ' गट

'ब' गट

- (A) आंध्रप्रदेश (1) कम्मा
(B) महाराष्ट्र (2) नायर
(C) केरळ (3) ठाकूर
(D) कर्नाटक (4) मराठा
(अ) (A)-3, (B)-2, (C)-3, (D)-4 (ब) (A)-1, (B)-3, (C)-4, (D)-2
(क) (A)-3, (B)-4, (C)-2, (D)-1 (ड) (A)-1, (B)-2, (C)-4, (D)-3

P.T.O.

(viii) Which of the following fought against corruption ?

- (a) Lalu Prasad Yadav (b) Harshad Mehta
(c) Anna Hazare (d) Chagan Bhujbal

खालीलपैकी कोणी भ्रष्टाचाराविरुद्ध लढा दिला ?

- (अ) लालुप्रसाद यादव (ब) हर्षद मेहता
(क) अण्णा हजारे (ड) छगण भुजवळ

(ix) Which of the following is political party of the Hinduism ?

- (a) Indian National Congress (b) Nationalist Congress Party
(c) Bahujan Samaj Party (d) Bhartiya Janata Party

खालीलपैकी कोणता पक्ष हिंदूत्ववादी आहे ?

- (अ) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस (ब) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष
(क) बहुजन समाज पक्ष (ड) भारतीय जनता पक्ष

(x) Which religion is related to subject Triple Talaq ?

- (a) Hindu (b) Baudh
(c) Islam (d) Christian

तिहेरी तलाक हा विषय कोणत्या धर्माशी संबंधित आहे ?

- (अ) हिंदू (ब) बौद्ध
(क) इस्लाम (ड) ख्रिश्चन

Theory

2. Explain the policy of Congress Party.

10

काँग्रेस पक्षाचे ध्येय-धोरण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the causes of Regionalism.

प्रादेशिकवादाच्या उदयाची कारणे लिहा.

3. Discuss the Center-State relations.

10

केंद्र-राज्य संबंधाची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Write the structure and functions of Election Commission.

निवडणूक आयोगाची रचना व कार्य लिहा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(a) Caste

(b) Corruption

(c) Communalism

(d) State list.

शोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(अ) जात

(ब) भ्रष्टाचार

(क) संप्रदायवाद

(ड) राज्य सुची.

PH

This question paper contains 2 printed pages]

RA—203—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Fourth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper-VII

(Indian Government and Politics)

(Monday, 13-6-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

N.B. :- (i) All questions carry equal marks.

(ii) All questions are compulsory.

(i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

1. Explain the Legislative Relations between the center-state. 10

केंद्र आणि राज्य यांचे कायदेविषयक संबंधाचे स्पष्टीकरण करा.

Or

(किंवा)

State the salient features of the Indian Party System.

भारतीय पक्षपद्धतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.

2. State the causes of Regionalism. 10

प्रादेशिकवादाची कारणे सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the Financial Relations between center-state.

केंद्र आणि राज्य यांचे वित्तीय संबंधाचे स्पष्टीकरण करा.

P.T.O.

3. Discuss the functions of the Election Commission. 10
निवडणूक आयोगाच्या कार्याची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Write an essay on Bhartiya Janata Party (B.J.P.)

भारतीय जनता पक्षावर निबंध लिहा.

4. Explain in detail the importance of opposition party in Democracy. 10
लोकशाही शासनातील विरोधी पक्षाचे महत्व विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the structure and policy of Indian National Congress.

भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाची रचना व ध्येय धोरणे स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any two) : 10

(i) Casteism

(ii) Electoral Reforms

(iii) Communalism

(iv) Role of Opposition Party.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) जातीयवाद

(ii) निवडणूक सुधारणा

(iii) जमातवाद

(iv) विरोधी पक्षाची भूमिका.

This question paper contains 2 printed pages]

CA—189—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-VII

(Indian Government and Politics)

(Monday, 12-12-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Discuss the functions of the Election Commission.

10

निवडणुक आयोगाच्या कार्याची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain in detail the importance of Opposition Party in Democracy.

लोकशाही शासनातील विरोधी पक्षाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

2. State the causes of Regionalism.

10

प्रादेशिकवादाची कारणे सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the legislative relations between the Center-State.

केंद्र आणि राज्य कायदेविषयक संबंधाचे स्पष्टीकरण करा.

P.T.O.

3. Explain the structure and policy of Indian National Congress. 10
 भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस पक्षाची रचना व ध्येय धोरणे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the casteism challenge before Indian Democracy.

जात हे भारतीय लोकशाही पुढील आव्हान आहे. स्पष्ट करा.

4. Explain the features of Political Parties. 10
 राजकीय पक्षाची वैशिष्ट्ये लिहा.

Or

(किंवा)

State the Center-State Administrative Relation.

केंद्र-राज्य प्रशासकीय संबंध स्पष्ट करा.

5. Write short notes on (any two) : 10
 (i) Role of Opposition Party
 (ii) CPIMC Indian
 (iii) Electoral Reforms
 (iv) B.J.P.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) विरोधी पक्षाची भूमिका
 (ii) भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष
 (iii) निवडणुक सुधारणा
 (iv) भा.ज.पा.

This question paper contains 2 printed pages]

FA—125—2023

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2023

POLITICAL SCIENCE

Paper-VII

(Indian Government and Politics)

(Saturday, 29-04-2023)

Time : 02.00 p.m. to 04.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :- (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Discuss the administrative relations between the center-state relation. 10

केंद्र-राज्यातील प्रशासकीय संबंधावर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain in detail the causes of disputes in centre-state relations.

केंद्र-राज्य संबंधातील विवादांच्या कारणांचे सविस्तर विवेचन करा.

Explain the role of National Parties in Indian Politics. 10

भारतीय राजकारणातील राष्ट्रीय पक्षांची भूमिका स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write in detail the features of Political Party System in India.

भारताच्या राजकीय पक्ष पद्धतीची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.

P.T.O.

WT

(2)

FA-125-2023

3. Write an essay on the growing importance of caste in Indian Politics. 10
भारतीय राजकारणात जातीचे वाढते महत्त्व यावर निबंध लिहा.

Or

(किंवा)

Discuss the major challenges facing Indian Politics.

भारतीय राजकारणा समोरील प्रमुख आव्हानांवर चर्चा करा.

4. Comment in detail on the challenges of electoral reforms. 10

निवडणूक सुधारणा प्रक्रियेतील आव्हानांवर सविस्तर भाष्य करा.

Or

(किंवा)

Write the composition and functions of Election Commission.

निवडणूक आयोगाची रचना आणि कार्य लिहा.

5. Explain the importance of opposition party in strengthening democracy. 10

लोकशाहीच्या सृढीकरणात विरोधी पक्षाचे महत्त्व विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the role of ruling party and opposition party in democracy.

सत्ताधारी पक्ष आणि विरोधी पक्ष यांची लोकशाहीतील भूमिका स्पष्ट करा.

FA-125-2023

2

7F62930ABD97AA20FD392BBCFAEB394A

This question paper contains 3 printed pages.

FB-115-2023

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2023

POLITICAL SCIENCE

Paper-VII

(Indian Government and Politics)

(Saturday, 29-04-2023)

Time : 02.00 p.m. to 04.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

- N.B. :-**
- Attempt all questions.
 - All questions carry equal marks.
 - सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Discuss the challenge before Indian Democracy.

10

भारतीय लोकशाही पुढील आव्हानाची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the cause of Communalism.

सांप्रदायवादाची कारणे विशद करा.

2. Write in detail on Electoral Reforms.

10

निवडणूक सुधारणावर सविस्तर लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the role of an Independently Elected Election Commissioner in a democracy.

लोकशाहीतील वि:पक्ष निवडणूकीत निर्वाचन आयुक्ताची भूमिका स्पष्ट करा.

P.T.O.

3. Write a detailed essay on center-state financial relation. 10
केंद्र-राज्यातील वित्तीय संबंधावर सविस्तर निबंध लिहा.

Or

(किंवा)

Highlight the challenges in Center-State relation.

केंद्र-राज्य संबंधातील आव्हानांवर प्रकाश टाका.

4. Explain the role of opposition party in Indian Democracy. 10
भारतीय लोकशाहीतील विरोधी पक्षाची भूमिका.

Or

(किंवा)

What devices do opposition parties use to control the Ruling Party ?

सत्ताधारी पक्षाला नियंत्रित करण्यात विरोधी पक्ष कोणती साधने वापरतात ?

5. Write the importance of Political Party in Democracy. 10
लोकशाहीतील राजकीय पक्षाचे महत्त्व लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the reasons for the Regionalism.

प्रांतवादाची कारणे स्पष्ट करा.

This question paper contains 4 printed pages]

A—209—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(CBCS Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VIII

(International Organization and Issues)

(MCQ + Theory)

(Friday, 19-10-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answer will carry negative marks (only for MCQ).
(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

10

1. Multiple Choice Questions (1-10) :

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10) :

- (1) The establishment of United Nations was on
- (A) 24 Oct. 1942 (B) 24 Oct. 1944
(C) 24 Oct. 1945 (D) 24 Oct. 1947
- संयुक्त राष्ट्रांची स्थापना मध्ये झाली.
- (A) 24 ऑक्टो. 1942 (B) 24 ऑक्टो. 1944
(C) 24 ऑक्टो. 1945 (D) 24 ऑक्टो. 1947
- (2) How many major organs of United Nations are there ?
- (A) Six (B) Eight
(C) Ten (D) Twelve
- संयुक्त राष्ट्रांची किती प्रमुख अंगे आहेत ?
- (A) सहा (B) आठ
(C) दहा (D) बारा

P.T.O.

- (7) The concept of Arms Control was development in
- (A) 19th Century (B) 20th Century
(C) 18th Century (D) 17th Century
- शस्त्रास्त्र नियंत्रण ही संकल्पना या शतकात विकसित झाली.
- (A) 19वे शतक (B) 20वे शतक
(C) 18वे शतक (D) 17वे शतक
- (8) According to the following which is *not* the kind of Disarmament ?
- (A) General Disarmament (B) Compulsory Disarmament
(C) Voluntary Disarmament (D) Vertical Disarmament
- खालीलपैकी कोणता निःशस्त्रीकरणाचा प्रकार नाही ?
- (A) सामान्य निःशस्त्रीकरण (B) सक्तीचे निःशस्त्रीकरण
(C) ऐच्छिक निःशस्त्रीकरण (D) उर्ध्वस्तःिय निःशस्त्रीकरण
- (9) is the object of terrorism.
- (A) To maintain world peace
(B) To kill one and frighten ten thousand
(C) To create international harmony
(D) To oppose violence
- हा दहशतवादाचा उद्देश आहे.
- (A) आंतरराष्ट्रीय शांतता राखणे
(B) एक ठार आणि दहा इजारात भिती
(C) आंतरराष्ट्रीय सौहार्द वाढविणे
(D) हिंसाचाराला विरोध
- (10) 'International Human Rights Day' is
- (A) 10th December (B) 10th October
(C) 10th March (D) 10th April
- 'आंतरराष्ट्रीय मानवी हक्क दिन' आहे.
- (A) 10 डिसेंबर (B) 10 ऑक्टोबर
(C) 10 मार्च (D) 10 एप्रिल

P.T.O.

WT

(4)

A—209—2018

Theory

2. Explain the objectives of United Nations. 10
संयुक्त राष्ट्रांची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Expound structure and goals of SAARC.

सार्क संघटनेची रचना सांगून ध्येय विशद करा.

3. Describe the meaning and causes of Arms Race. 10
शस्त्रास्त्र स्पर्धेचा अर्थ सांगून कारणांचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Write an essay on Human Rights.

मानवी हक्कांवर निबंध लिहा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(i) International Court

(ii) ASEAN

(iii) Feminism

(iv) C.T.B.T.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) आंतरराष्ट्रीय न्यायालय

(ii) आसियान

(iii) स्त्रीवाद

(iv) सी.टी.बी.टी.

A—209—2018

4

CF81689F34738269FB1A7F1D241CA078

This question paper contains 4 printed pages

AH—227—2019

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper-VIII

(International Organisation & Issues)

(MCQ & Theory)

(Friday, 29-03-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—**
- (i) All questions are compulsory.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (iii) Wrong answers will carry negative marks (only for MCQs).
 - (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 - (iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवल बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी)

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i-x) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

(i)is not permanent member of Security Council.

(a) UK (b) China

(c) India (d) France

.....हा देश सुरक्षा परिषदेचा कायम सदस्य नाही.

(a) यू.के. (b) चीन

(c) भारत (d) फ्रांस

P.T.O.

(ii) International Court of Justice is located at.....

- (a) New York (b) New Delhi
(c) Paris (d) Hague

आंतरराष्ट्रीय न्यायालय.....येथे आहे.

- (a) न्यूयॉर्क (b) न्यू दिल्ली
(c) पॅरीस (d) हेग

(iii) How many Articles are there in UN Charter ?

- (a) 110 (b) 111
(c) 120 (d) 130

संयुक्त राष्ट्रांच्या सनदेमध्ये किती कलमे आहेत ?

- (a) 110 (b) 111
(c) 120 (d) 130

(iv) The SAARC consists of.....members.

- (a) 07 (b) 08
(c) 09 (d) 10

सार्क मध्ये.....सदस्यांचा समावेश आहे.

- (a) 07 (b) 08
(c) 09 (d) 10

(v)is not member of ASEAN Organization.

- (a) Malaysia (b) Thailand
(c) Singapore (d) America

.....हा देश आसियान संघटनेचा सदस्य नाही.

- (a) मलेशिया (b) थायलंड
(c) सिंगापूर (d) अमेरिका

(vi) In which year did India become a 'Nuclear State' ?

- (a) 1994 (b) 1984
(c) 1974 (d) 1964

भारत कोणत्या वर्षी 'अण्वस्त्र संपन्न राज्य' बनले ?

- (a) 1994 (b) 1984
(c) 1974 (d) 1964

(vii) The Uncontrol Arms race is converted into.....

- (a) War (b) Peace
(c) Co-operation (d) None of these

अनियंत्रित शस्त्रास्त्र स्पर्धेचे रूपांतर.....मध्ये होते.

- (a) युद्ध (b) शांतता
(c) सहकार्यात (d) यापैकी नाही

(viii) Which is *not* an object of Disarmament ?

- (a) Reduction arms
(b) Arms race
(c) Weapons of mass destruction
(d) To avoid war

खालीलपैकी कोणते निःशस्त्रीकरणाचे उद्दीष्ट नाही ?

- (a) शस्त्रास्त्र कपात (b) शस्त्रास्त्र स्पर्धा
(c) विध्वंसक शस्त्रास्त्र नष्ट करणे (d) युद्ध टाकणे.

(ix) Which are means of Terrorism ?

- (a) Suicide squads (b) Weapons of mass destruction
(c) Option (a) is correct (d) Options (a) and (b) are correct

दहशतवादाची साधने कोणती आहेत ?

- (a) आत्मघातकी पथके (b) विध्वंसक शस्त्रास्त्रे
(c) पर्याय (a) बरोबर (d) पर्याय (a) आणि (b) बरोबर

(x)was celebrated as International Women year by United Nations.

- (a) 1975 (b) 1980
(c) 1985 (d) 1990

संयुक्त राष्ट्रांनी इ.स.....हे वर्षे आंतरराष्ट्रीय महिला वर्षे म्हणून साजरे केले.

- (a) 1975 (b) 1980
(c) 1985 (d) 1990

P.T.O.

Theory

2. Discuss the functions of United Nations.

संयुक्त राष्ट्रांचे कार्ये विशद करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the major objectives of ASEAN organization.

आसियन संघटनेची प्रमुख उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

3. Discuss the obstacles of Disarmament.

निःशस्त्रीकरणाच्या मार्गातील अडथळाची चर्चा करा.

10

Or

(किंवा)

What is Terrorism ? Explain the objectives of terrorism.

दहशतवाद म्हणजे काय ? दहशतवादाचे उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(i) Security Council

(ii) BRICS

(iii) The types of Arms Race

(iv) Human Rights.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) सुरक्षापरिषद

(ii) ब्रीक्स

(iii) शस्त्रास्त्र स्पर्धेचे प्रकार

(iv) मानवी हक्क.

This question paper contains 4 printed pages.

B—227—2019

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) (Backlog) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(Old Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VIII

(International Relations)

(MCQ + Theory)

सत्यमेव जयते
2019

(Tuesday, 19-11-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answer will carry negative mark (only for MCQs).
(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरांना ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुसंवांन प्रश्नांसाठी).

MCQ

10

1. Multiple choice questions :

बहुपर्यायी प्रश्न :

(1) Arms race creates danger to

- (A) Space Programme
(B) History of Nation
(C) International Peace and Security
(D) Education System of Nation

शस्त्रास्त्र स्पर्धे ही ला धोका निर्माण करणारी आहे

- (A) अंतराळ कार्यक्रम
(B) राष्ट्राचा इतिहास
(C) आंतरराष्ट्रीय शांतता आणि सुरक्षितता
(D) राष्ट्राची शिक्षण व्यवस्था

P.T.O.

- (2) The causes of Arms race is/are :
- (A) Conflict of ideology
 (B) Fear and insecurity
 (C) Development of science and technology
 (D) All of the above
- शस्त्रस्पर्धेची ही कारणे आहेत :
- (A) विचारप्रणालीतील संघर्ष
 (B) भीती आणि असुरक्षितता
 (C) विज्ञान आणि तंत्रज्ञानातील प्रगती
 (D) वरील सर्व
- (3) International Human Rights Day is
- (A) 10th December (B) 10th November
 (C) 10th October (D) 10th January
- आंतरराष्ट्रीय मानवी हक्क दिन आहे.
- (A) 10 डिसेंबर (B) 10 नोव्हेंबर
 (C) 10 ऑक्टोबर (D) 10 जानेवारी
- (4) What is *not* purpose of International Peace ?
- (A) International Organization
 (B) The growth of Internationalism
 (C) The growth of Military Power
 (D) Live and Let Live
- आंतरराष्ट्रीय शांततेचा उद्देश काय नाही ?
- (A) आंतरराष्ट्रीय संघटना
 (B) आंतरराष्ट्रीय विकास
 (C) सैनिकी शक्तीची विकास
 (D) जगा आणि जगु द्या
- (5) SAARC was established on
- (A) 8th December 1985 (B) 8th January 1986
 (C) 8th February 1987 (D) 8th March 1988
- सार्कची स्थापना कधी झाली ?
- (A) 8 डिसेंबर 1985 (B) 8 जानेवारी 1986
 (C) 8 फेब्रुवारी 1987 (D) 8 मार्च 1988

- (6) In which year did India become a 'Nuclear State' ?
 (A) 1964 (B) 1974
 (C) 1984 (D) 1994
 भारत कोणत्या वर्षी अण्वस्त्र संपन्न राज्य बनले ?
 (A) 1964 (B) 1974
 (C) 1984 (D) 1994
- (7) Which is the main stream of feminism ?
 (A) Radical feminism (B) Liberal feminism
 (C) Socialist feminism (D) All of these
 स्त्रीवादी विचारसरणीचा मुख्य प्रवाह कोणता ?
 (A) अमुलाग्र स्त्रीवाद (B) उदारमतवादी स्त्रीवाद
 (C) समाजवादी स्त्रीवाद (D) यापैकी सर्व
- (8) Which are the means of Terrorism ?
 (A) Suicide squads
 (B) Weapons at mass destruction
 (C) Chemical weapons attack
 (D) All of the above
 दहशतवादाची साधने कोणती आहेत ?
 (A) आत्मघातकी पथके (B) विध्वंसक शस्त्रास्त्रे
 (C) रासायनिक शस्त्रास्त्र हल्ला (D) यापैकी सर्व
- (9) How many organs are there in UNO ?
 (A) Six (B) Eight
 (C) Ten (D) Twelve
 संयुक्त राष्ट्रांची प्रमुख अंगे किती आहेत ?
 (A) सहा (B) आठ
 (C) दहा (D) बारा
- (10) is not member of OPEC.
 (A) Iran (B) Iraq
 (C) India (D) UAE
 हा देश ओपेकचा सदस्य नाही.
 (A) इराण (B) इराक
 (C) भारत (D) यु.ए.ई.

WT

(4)

B-227-2019

Theory

2. Explain the objectives of Arms Control.
शस्त्रास्त्र नियंत्रणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Analyse challenges of SAARC Organization.

सार्क संघटनेपूढील आव्हानांचे विश्लेषण करा.

3. Write the functions of United Nations.
संयुक्त राष्ट्राची कार्ये लिहा.

10

Or

(किंवा)

Explain the objectives of Terrorism.

दहशतवादाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(i) Importance of Arms Control

(ii) Security Council

(iii) Feminism

(iv) Human Rights.

थोडक्यात टिपा द्या (कोणत्याही दोन) :

(i) शस्त्र नियंत्रणाचे महत्त्व

(ii) सुरक्षा परिषद

(iii) स्त्रीवाद

(iv) मानवी हक्क.

This question paper contains 4 printed pages

AS-227-2019

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper-III

(International Organisation & Issues)

(MCQ & Theory)

(Friday, 29-03-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answers will carry negative marks (only for MCQs).

(iv) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(v) सर्व प्रश्नांचा समान गुण आहे.

(vi) चुकीच्या उत्तरांवर ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी)

MCQ

1. Multiple Choice Questions (10)

10

बहुपर्यायी प्रश्न (10) :

(a) _____ is not permanent member of Security Council.

(i) USA

(b) China

(ii) USSR

(c) France

_____ हा संघ सुरक्षा परिषदेचा कायम सदस्य नाही.

(i) USA

(b) चीन

(ii) USSR

(c) फ्रांस

P.T.O.

- (ii) International Court of Justice is located at.....
- (a) New York (b) New Delhi
(c) Paris (d) Hague
आंतरराष्ट्रीय न्यायालय.....येथे आहे.
- (a) न्यूयॉर्क (b) न्यू दिल्ली
(c) पॅरीस (d) हेग
- (iii) How many Articles are there in UN Charter ?
- (a) 110 (b) 111
(c) 120 (d) 130
संयुक्त राष्ट्रांच्या सनदेमध्ये किती कलमे आहेत ?
- (a) 110 (b) 111
(c) 120 (d) 130
- (iv) The SAARC consists of.....members.
- (a) 07 (b) 08
(c) 09 (d) 10
सांस्कृतिक मध्ये.....सदस्यांचा समावेश आहे.
- (a) 07 (b) 08
(c) 09 (d) 10
- (v)is not member of ASEAN Organization.
- (a) Malaysia (b) Thailand
(c) Singapore (d) America
.....हा देश आसियान संघटनेचा सदस्य नाही.
- (a) मलेशिया (b) थायलंड
(c) सिंगापूर (d) अमेरिका
- (vi) In which year did India become a 'Nuclear State' ?
- (a) 1994 (b) 1984
(c) 1974 (d) 1964
भारत कोणत्या वर्षी 'अण्वस्त्र संपन्न राज्य' बनले ?
- (a) 1994 (b) 1984
(c) 1974 (d) 1964

(vii) The Uncontrol Arms race is converted into.....

- (a) War (b) Peace
(c) Co-operation (d) None of these

अनियंत्रित शस्त्रास्त्र स्पर्धेचे रूपांतर.....मध्ये होते.

- (a) युद्ध (b) शांतता
(c) सहकार्यात (d) यापैकी नाही

(viii) Which is *not* an object of Disarmament ?

- (a) Reduction arms
(b) Arms race
(c) Weapons of mass destruction
(d) To avoid war

खालीलपैकी कोणते निःशस्त्रीकरणाचे उद्दीष्ट नाही ?

- (a) शस्त्रास्त्र कपात (b) शस्त्रास्त्र स्पर्धा
(c) विध्वंसक शस्त्रास्त्र नष्ट करणे (d) युद्ध टाकणे.

(ix) Which are means of Terrorism ?

- (a) Suicide squads (b) Weapons of mass destruction
(c) Option (a) is correct (d) Options (a) and (b) are correct

दहशतवादाची साधने कोणती आहेत ?

- (a) आत्मघातकी पध्दके (b) विध्वंसक शस्त्रास्त्रे
(c) पर्याय (a) बरोबर (d) पर्याय (a) आणि (b) बरोबर

(x) was celebrated as International Women year by United Nations.

- (a) 1975 (b) 1980
(c) 1985 (d) 1990

संयुक्त राष्ट्रांनी इ.स.....हे वर्षे आंतरराष्ट्रीय महिला वर्षे म्हणून साजरे केले.

- (a) 1975 (b) 1980
(c) 1985 (d) 1990

Theory

2. Discuss the functions of United Nations.

संयुक्त राष्ट्रांचे कार्ये विशद करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the major objectives of ASEAN organization.

आसियन संघटनेची प्रमुख उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

3. Discuss the obstacles of Disarmament.

निःशस्त्रीकरणाच्या मार्गातील अडथळांची चर्चा करा.

10

Or

(किंवा)

What is Terrorism ? Explain the objectives of terrorism.

दहशतवाद म्हणजे काय? दहशतवादाचे उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(i) Security Council

(ii) BRICS

(iii) The types of Arms Race

(iv) Human Rights.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) सुरक्षापरिषद

(ii) ब्रीक्स

(iii) शस्त्रास्त्र स्पर्धेचे प्रकार

(iv) मानवी हक्क.

This question paper contains 4 printed pages

S—182—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VIII

(International Organisation and Issues)

(MCQ & Theory)

(Tuesday, 27-03-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answers will carry negative marks (Only for MCQs).
(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

I. Multiple Choice Questions (1 – 10) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (1 – 10) :

(i) The U.N. was established on :

(a) 20th Dec. 1942

(b) 5th March 1944

(c) 24th Oct. 1945

(d) 10th Dec. 1947

संयुक्त राष्ट्रांची स्थापना.....झाली.

(a) 20 डिसेंबर 1942

(b) 05 मार्च 1944

(c) 24 ऑक्टोबर 1945

(d) 10 डिसेंबर 1947

P.T.O.

(ii) Which of the following characteristics of U.N. ?

- (a) The multilateralism
 (b) The universal membership
 (c) The multipurpose organization
 (d) All of the above

खालीलपैकी कोणते संयुक्त राष्ट्रांचे वैशिष्ट्ये आहेत ?

- (a) बहुपक्षीयता
 (b) वैश्विक सदस्यता
 (c) बहुउद्देशीय संघटना
 (d) वरीलपैकी सर्व

(iii) How many judges are there in the International Court of Justice ?

- (a) 12 (b) 15
 (c) 18 (d) 21

आंतरराष्ट्रीय न्यायालयात किती न्यायाधीश आहेत ?

- (a) 12 (b) 15
 (c) 18 (d) 21

(iv) The ASEAN consists of.....members.

- (a) 10 (b) 12
 (c) 14 (d) 16

आसियान मध्ये.....सदस्य आहेत.

- (a) 10 (b) 12
 (c) 14 (d) 16

(v) Where is the Headquarters of SAARC ?

- (a) London (b) Kathmandu
 (c) New York (d) Hague

सार्कचे मुख्यालय कोठे आहे ?

- (a) लंडन (b) काठमांडू
 (c) न्यूयार्क (d) हेग

- (vi) The uncontrol arms race is converted into :
(a) War	(b) Co-operation
(c) Peace	(d) Coordination
- अनियंत्रित शस्त्रास्त्र स्पर्धेचे रूपांतर कशात होते ?
(a) युद्ध	(b) सहकार्य
(c) शांतता	(d) समन्वय
- (vii) The object of disarmament is :
(a) The reduction of military force
(b) The arms control
(c) To avoid arms race
(d) All of the above
- निःशस्त्रीकरणाचा उद्देश.....आहे.
(a) सैनिकी शक्तीत कपात
(b) शस्त्र नियंत्रण
(c) शस्त्र स्पर्धा टाळणे
(d) वरीलपैकी सर्व
- (viii) U.S.A. attacked nuclear bomb against :
(a) Russia	(b) China
(c) Japan	(d) Britain
- संयुक्त राज्य अमेरिकेने अणुबॉम्बचा वापर.....या देशा विरुद्ध केला ?
(a) रशिया	(b) चीन
(c) जपान	(d) ब्रिटन
- (ix) Which of the following types of terrorism ?
(a) International terrorism	(b) National terrorism
(c) Religious terrorism	(d) All of these
- खालीलपैकी दहशतवादाचा प्रकार कोणता ?
(a) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद	(b) राष्ट्रीय दहशतवाद
(c) धार्मिक दहशतवाद	(d) यापैकी सर्व

P.T.O.

(x) 'International Women Day' is :

(a) 8th February (b) 8th March

(c) 8th April (d) 8th May

'आंतरराष्ट्रीय महिला दिन' आहे

(a) 8 फेब्रुवारी (b) 8 मार्च

(c) 8 एप्रिल (d) 8 मे

Theory

2. Explain the objectives of U.N. 10

संयुक्त राष्ट्रांची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning and significance of Arms control.

शस्त्रास्त्र नियंत्रणाचा अर्थ व महत्व स्पष्ट करा.

3. State the meaning and effects of Terrorism. 10

दहशतवादाचा अर्थ व परिणाम स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the structure and objectives of ASEAN.

आसियान संघटनेची रचना आणि उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(i) General Assembly (ii) BRICS

(iii) Types of Disarmament (iv) Human Rights

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) आमसभा (ii) ब्रिक्स

(iii) निःशस्त्रीकरणाचे प्रकार (iv) मानवी हक्क

S—182—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VIII

(International Organisation and Issues)

(MCQ & Theory)

(Tuesday, 27-03-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answers will carry negative marks (Only for MCQs).
(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions (1 - 10) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (1 - 10) :

(i) The U.N. was established on :

- (a) 20th Dec. 1942 (b) 5th March 1944
(c) 24th Oct. 1945 (d) 10th Dec. 1947

संयुक्त राष्ट्राची स्थापना.....शाली.

- (a) 20 डिसेंबर 1942 (b) 08 मार्च 1944
(c) 24 ऑक्टोबर 1945 (d) 10 डिसेंबर 1947

P.T.O.

(ii) Which of the following characteristics of U.N. ?

- (a) The multilateralism
 (b) The universal membership
 (c) The multipurpose organization
 (d) All of the above

खालीलपैकी कोणते संयुक्त राष्ट्रांचे वैशिष्ट्ये आहेत ?

- (a) बहुपक्षीयता
 (b) वैश्विक सदस्यता
 (c) बहुउद्देशीय संघटना
 (d) वरीलपैकी सर्व

(iii) How many judges are there in the International Court of Justice ?

- (a) 12 (b) 15
 (c) 18 (d) 21

आंतरराष्ट्रीय न्यायालयात किती न्यायाधीश आहेत ?

- (a) 12 (b) 15
 (c) 18 (d) 21

(iv) The ASEAN consists of.....members.

- (a) 10 (b) 12
 (c) 14 (d) 16

आसियान मध्ये.....सदस्य आहेत.

- (a) 10 (b) 12
 (c) 14 (d) 16

(v) Where is the Headquarters of SAARC ?

- (a) London (b) Kathmandu
 (c) New York (d) Hague

सार्कचे मुख्यालय कोठे आहे ?

- (a) लंडन (b) काठमांडू
 (c) न्यूयार्क (d) हेग

(vi) The uncontrol arms race is converted into :

(a) War	(b) Co-operation
(c) Peace	(d) Coordination

अनियंत्रित शस्त्रास्त्र स्पर्धेचे रूपांतर कशात होते ?

(a) युद्ध	(b) सहकार्य
(c) शांतता	(d) समन्वय

(vii) The object of disarmament is :

- (a) The reduction of military force
 (b) The arms control
 (c) To avoid arms race
 (d) All of the above

निःशस्त्रीकरणाचा उद्देश.....आहे.

- (a) सैनिकी शक्तीत कपात
 (b) शस्त्र नियंत्रण
 (c) शस्त्र स्पर्धा टाळणे
 (d) वरीलपैकी सर्व

(viii) U.S.A. attacked nuclear bomb against :

(a) Russia	(b) China
(c) Japan	(d) Britain

संयुक्त राज्य अमेरिकेने अणुबॉम्बचा वापर.....या देशा विरुद्ध केला ?

(a) रशिया	(b) चीन
(c) जपान	(d) ब्रिटन

(ix) Which of the following types of terrorism ?

(a) International terrorism	(b) National terrorism
(c) Religious terrorism	(d) All of these

खालीलपैकी दहशतवादाचा प्रकार कोणता ?

(a) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद	(b) राष्ट्रीय दहशतवाद
(c) धार्मिक दहशतवाद	(d) यापैकी सर्व

P.T.O.

(x) 'International Women Day' is :

(a) 8th February (b) 8th March

(c) 8th April (d) 8th May

'आंतरराष्ट्रीय महिला दिन' आहे.

(a) 8 फेब्रुवारी (b) 8 मार्च

(c) 8 एप्रिल (d) 8 मे

Theory

2. Explain the objectives of U.N.
संयुक्त राष्ट्रांची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the meaning and significance of Arms control.
शस्त्रास्त्र नियंत्रणाचा अर्थ व महत्व स्पष्ट करा.

3. State the meaning and effects of Terrorism.
दहशतवादाचा अर्थ व परिणाम स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the structure and objectives of ASEAN.
आसियान संघटनेची रचना आणि उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(i) General Assembly

(ii) BRICS

(iii) Types of Disarmament

(iv) Human Rights

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) आमसभा

(ii) ब्रिक्स

(iii) निःशस्त्रीकरणाचे प्रकार

(iv) मानवी हक्क

This question paper contains 2 printed pages

CA—237—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-VIII

(International Relations)

(Wednesday, 14-12-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is disarmament ? Explain the essentials of disarmament.

निःशस्त्रीकरण म्हणजे काय ? निःशस्त्रीकरणाची आवश्यकता स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss in detail the disarmament of obstacles.

निःशस्त्रीकरणाच्या अडथळ्यावर सविस्तर चर्चा करा.

2. State the types of diplomacy.

राजनयाचे प्रकार सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the functions of diplomacy.

राजनयाची कार्ये स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

CA—237—2022

3. Define propaganda. Explain the techniques of propaganda. 10
प्रचाराची व्याख्या सांगून प्रचाराची तंत्रे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Which are the various agencies of propaganda ?

प्रचाराचे प्रतिनिधीत्व करणाऱ्या विविध संस्था कोणत्या ?

4. What is the International Law ? State the sources of the International law. 10

आंतरराष्ट्रीय कायदा म्हणजे काय ? आंतरराष्ट्रीय कायद्याची उगमस्थाने सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the significance of International Law.

आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे महत्व स्पष्ट करा.

5. Discuss the structure and functions of International Court of Justice. 10
आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाच्या रचना आणि कार्यावर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Write an essay on the VETO Power of the permanent members of the Security Council of UN.

संयुक्त राष्ट्रांच्या सुरक्षापरिषदेतील स्थायी सदस्यांच्या नकाराधिकार यावर निबंध लिहा.

CA—237—2022

2

This question paper contains 2 printed pages|

RA—256—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

(Paper-VIII)

(International Relations)

(Wednesday, 15-6-2022)

Time— 2½ Hours

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Maximum Marks—50

- N.B. :—**
- (i) Attempt all questions.
 - (ii) All questions carry equal marks.
 - (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
 - (ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Write down the types of disarmament.
निःशस्त्रीकरणाचे प्रकार लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of disarmament.

निःशस्त्रीकरणाचे महत्त्व सांगा.

2. Discuss the functions of the ambassador.
राजदुताच्या कार्यावर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of diplomacy.

राजनयाचे महत्त्व विशद करा.

3. Propaganda an important tool in world politics.
प्रचार हे जागतिक राजकारणातील महत्त्वाचे साधन आहे.

Or

(किंवा)

Write down the challenges facing the Propaganda.

प्रचारासमोरील अव्हाणे कोणती ते लिहा.

4. Discuss the limits of the International Law.

10

आंतरराष्ट्रीय कायद्याच्या मर्यादांवर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the nature and features of International law.

आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

5. Write an essay on the successes and failures of the U.N.

10

संयुक्त राष्ट्रांच्या यश-अपयशावर सविस्तर निबंध लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the composition of the Security Council.

सुरक्षा परिषदेची रचना सांगून कार्य विशद करा.

This question paper contains 2 printed pages.

CA—237—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2022

POLITICAL SCIENCE

Paper-VIII

(International Relations)

(Wednesday, 14-12-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is disarmament ? Explain the essentials of disarmament.

निःशस्त्रीकरण म्हणजे काय ? निःशस्त्रीकरणाची आवश्यकता स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss in detail the disarmament of obstacles.

निःशस्त्रीकरणाच्या अडथळ्यावर सविस्तर चर्चा करा.

2. State the types of diplomacy.

राजनयाचे प्रकार सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the functions of diplomacy.

राजनयाची कार्ये स्पष्ट करा.

P.

3. Define propaganda. Explain the techniques of propaganda. 10
प्रचाराची व्याख्या सांगून प्रचाराची तंत्रे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Which are the various agencies of propaganda ?

प्रचाराचे प्रतिनिधीत्व करणाऱ्या विविध संस्था कोणत्या ?

4. What is the International Law ? State the sources of the International law. 10

आंतरराष्ट्रीय कायदा म्हणजे काय ? आंतरराष्ट्रीय कायद्याची उगमस्थाने सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the significance of International Law.

आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे महत्व स्पष्ट करा.

5. Discuss the structure and functions of International Court of Justice. 10
आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाच्या रचना आणि कार्यावर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Write an essay on the VETO Power of the permanent members of the Security Council of UN.

संयुक्त राष्ट्रांच्या सुरक्षापरिषदेतील स्थायी सदस्यांच्या नकाराधिकार यावर निबंध लिहा.

This question paper contains 2 printed pages!

RA—256—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

(Paper-VIII)

(International Relations)

(Wednesday, 15-6-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Write down the types of disarmament. 10

निःशस्त्रीकरणाचे प्रकार लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of disarmament.

निःशस्त्रीकरणाचे महत्व सांगा.

2. Discuss the functions of the ambassador. 10

राजदुताच्या कार्यावर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of diplomacy.

राजनय्याचे महत्व विशद करा.

3. Propaganda an important tool in world politics. 10

प्रचार हे जागतिक राजकारणातील महत्त्वाचे साधन आहे.

P.T.O.

Or

(किंवा)

Write down the challenges facing the Propaganda.

प्रचारासमोरील अव्हाणे कोणती ते लिहा.

4. Discuss the limits of the International Law. 10

आंतरराष्ट्रीय कायद्याच्या मर्यादांवर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the nature and features of International law.

आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

5. Write an essay on the successes and failures of the U.N. 10

संयुक्त राष्ट्रांच्या यश-अपयशावर सविस्तर निबंध लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the composition of the Security Council.

सुरक्षा परिषदेची रचना सांगून कार्य विशद करा.

This question paper contains 2 printed pages]

RA—256—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Course)

POLITICAL SCIENCE

(Paper-VIII)

(International Relations)

(Wednesday, 15-6-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Write down the types of disarmament.

10

निःशस्त्रीकरणाचे प्रकार लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of disarmament.

निःशस्त्रीकरणाचे महत्व सांगा.

2. Discuss the functions of the ambassador.

10

राजदुताच्या कार्यावर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of diplomacy.

राजनयाचे महत्व विशद करा.

3. Propaganda an important tool in word politics.

10

प्रचार हे जागतिक राजकारणातील महत्वाचे साधन आहे.

P.T.O.

Or

(किंवा)

Write down the challenges facing the Propaganda.

प्रचारासमोरील अब्हाणे कोणती ते लिहा.

4. Discuss the limits of the International Law.

आंतरराष्ट्रीय कायद्याच्या मर्यादांवर चर्चा करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the nature and features of International law.

आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

5. Write an essay on the successes and failures of the U.N.

संयुक्त राष्ट्रांच्या यश-अपयशावर सविस्तर निबंध लिहा.

10

Or

(किंवा)

Explain the composition of the Security Council.

सुरक्षा परिषदेची रचना सांगून कार्य विशद करा.

- (ii) Which of the following characteristics of U.N. ?
- (a) The multilateralism
 (b) The universal membership
 (c) The multipurpose organization
 (d) All of the above
- खालीलपैकी कोणते संयुक्त राष्ट्रांचे वैशिष्ट्ये आहेत ?
- (a) बहुपक्षीयता
 (b) वैश्विक सदस्यता
 (c) बहुउद्देशीय संघटना
 (d) वरीलपैकी सर्व
- (iii) How many judges are there in the International Court of Justice ?
- (a) 12 (b) 15
 (c) 18 (d) 21
- आंतरराष्ट्रीय न्यायालयात किती न्यायाधीश आहेत ?
- (a) 12 (b) 15
 (c) 18 (d) 21
- (iv) The ASEAN consists of.....members.
- (a) 10 (b) 12
 (c) 14 (d) 16
- आसियान मध्ये.....सदस्य आहेत.
- (a) 10 (b) 12
 (c) 14 (d) 16
- (v) Where is the Headquarters of SAARC ?
- (a) London (b) Kathmandu
 (c) New York (d) Hague
- सार्कचे मुख्यालय कोठे आहे ?
- (a) लंडन (b) काठमांडू
 (c) न्यूयार्क (d) हेग

(vi) The uncontrol arms race is converted into :

(a) War	(b) Co-operation
(c) Peace	(d) Coordination

अनियंत्रित शस्त्रास्त्र स्पर्धेचे रूपांतर कशात होते ?

(a) युद्ध	(b) सहकार्य
(c) शांतता	(d) समन्वय

(vii) The object of disarmament is :

(a) The reduction of military force
(b) The arms control
(c) To avoid arms race
(d) All of the above

निःशस्त्रीकरणाचा उद्देश.....आहे.

(a) सैनिकी शक्तीत कपात
(b) शस्त्र नियंत्रण
(c) शस्त्र स्पर्धा टाळणे
(d) वरीलपैकी सर्व

(viii) U.S.A. attacked nuclear bomb against :

(a) Russia	(b) China
(c) Japan	(d) Britain

संयुक्त राज्य अमेरिकेने अणुबॉम्बचा वापर.....चा देशा विरुद्ध केला ?

(a) रशिया	(b) चीन
(c) जपान	(d) ब्रिटन

(ix) Which of the following types of terrorism ?

(a) International terrorism	(b) National terrorism
(c) Religious terrorism	(d) All of these

खालीलपैकी दहशतवादाचा प्रकार कोणता ?

(a) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद	(b) राष्ट्रीय दहशतवाद
(c) धार्मिक दहशतवाद	(d) यापैकी सर्व

(x) 'International Women Day' is :

(a) Sth February (b) Sth March

(c) Sth April (d) Sth May

'आंतरराष्ट्रीय महिला दिन' आहे.

(a) 8 फेब्रुवारी (b) 8 मार्च

(c) 8 एप्रिल (d) 8 मे

Theory

2. Explain the objectives of U.N.

संयुक्त राष्ट्रांची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the meaning and significance of Arms control.

शस्त्रास्त्र नियंत्रणाचा अर्थ व महत्त्व स्पष्ट करा.

3. State the meaning and effects of Terrorism.

दहशतवादाचा अर्थ व परिणाम स्पष्ट करा.

10

Or

(किंवा)

Explain the structure and objectives of ASEAN.

आसियान संघटनेची रचना आणि उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

(i) General Assembly

(ii) BRICS

(iii) Types of Disarmament

(iv) Human Rights

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) आमसभा

(ii) ब्रिक्स

(iii) निःशस्त्रीकरणाचे प्रकार

(iv) मानवी हक्क

10